ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
5 динара
БРОЈ 1316
18.3.1977. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXVIII

КОМПЛЕТАН СТРИП
ЧЕЛИЧНИ ГУСАР

Верovали или не!

© King Features Syndicate, Inc., 1976. World rights reserved.

ХЕРНАНДО КОРТЕС

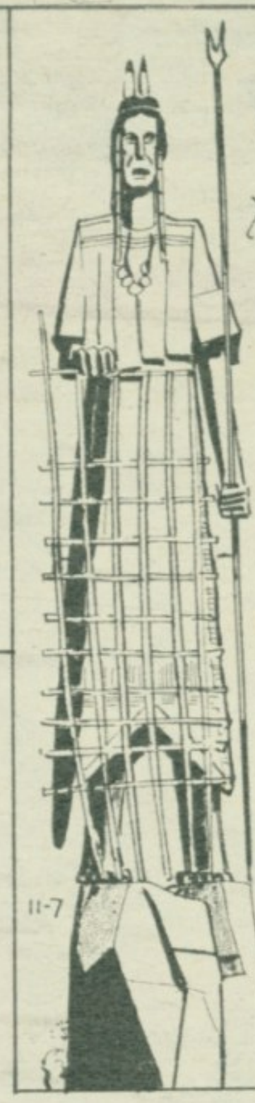
И ЊЕГОВИ ВОЈНИЦИ С КОЈИМА ЈЕ ОСВОЈИО МЕКСИКО, СМАТРАЛИ СУ КОМАДИЋЕ ЖАДА, ДОБИЈЕНЕ И ОТЕТЕ ОД ИНДИЈАНАЦА, КАО СИГУРАН ЛЕК ПРОТИВ **БОЛЕСТИ БУБРЕГА.**

ПАТУЉАСТА

РОВЧИЦА

НАЈМАЊА ЖИВОТИЊА ПОКРИВЕНА КРЗНОМ У СЕВЕРНОЈ АМЕРИЦИ, ПОЈЕДЕ СВАКОГ ДАНА **ТРИ** ПУТА ВИШЕ ХРАНЕ НО ШТО ЈЕ ТЕШКА.

Статуа

„ДРВЕНИ ИНДИЈАНАЦ"

У СКАУХЕГАУ, У САД, ВИСОКА ЈЕ **20** МЕТАРА.

У Малаји

НЕВЕСТА

ЗА ВРЕМЕ СВАДБЕНЕ СВЕЧАНОСТИ **ОСТАЈЕ СКРИВЕНА ИЗА БЕЛЕ ЗАВЕСЕ ШТО ОКРУЖАВА УКРАШЕНУ ПОСТЕЉУ** КОЈА МОРА БИТИ НАБАВЉЕНА ДВА МЕСЕЦА ПРЕ ВЕНЧАЊА.

СЕЛО

САНГАМВАЛАСУ

У ИНДИЈИ ПОКЛОНИО ЈЕ РАЦА РАМАЧАНДРА I ЈЕДНОМ СВОМ СЛУЗИ КАО НАГРАДУ ЗА ПРИЧУ **КОЈА ГА ЈЕ ДО СУЗА НАСМЕЈАЛА.**

ЖЕРМИНАЛ

КОЊ ИЗВЕСНОГ ФРАНЦУЗА ПО ИМЕНУ РУЕ БИО ЈЕ ИЗДРЕСИРАН ДА, **ДРЖЕЋИ ЧЕТКИЦУ У ЗУБИМА ИСПИШЕ ИМЕ СВОГ ГОСПОДАРА.**

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● венецијански адмирал Лоренцо Челси био је изабран за дужда града после једне изјаве да је победио армију пирата. Његова лаж откривена је много касније — али положај му није одузет.

● Андре-Мари Ампер (1775 — 1836), славни француски физичар и математичар, имао је само осам година када је купио једну књигу из области математике која је била на латинском. Да би могао да је проучи научио је овај језик за само два месеца.

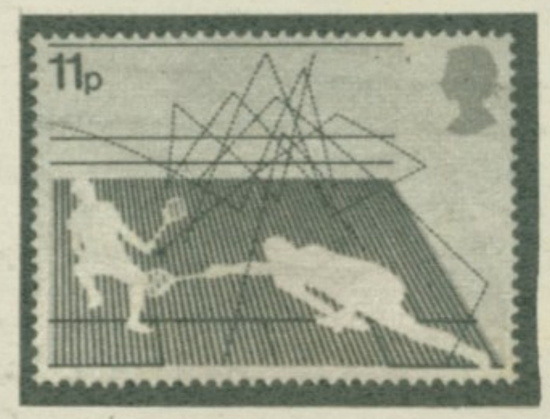

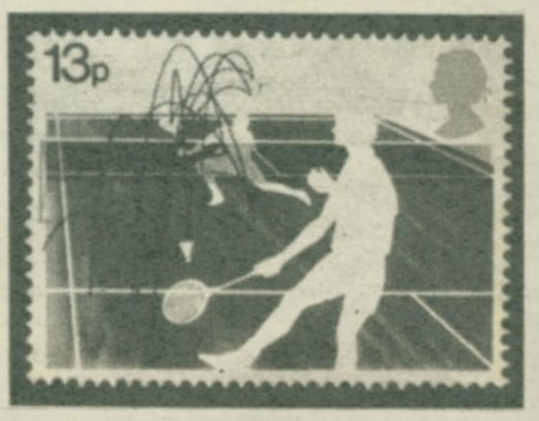
● стручњаци једне британске фирме специјализоване за производњу микроминијатурних цеви недавно су направили цев од нерђајућег челика тању од власи у човечјој коси. Намењена медицинским и нуклеарним истраживањима, цев има унутрашњи пречник од 0,0254 милиметра, а спољашњи од 0,0762 мм, за разлику од једне власи која има промер од 0,0508 мм.

● недавно су у Великој Британији пуштене у оптицај четири марке чија су тема спортови који воде порекло из ове земље. На марки од 8,5 пенија приказан је тенић на травњаку који се у Енглеској играо још у 19. веку. На другој, од 10 пенија, приказан је стони тенис први пут игран око 1885. Обе марке су пригодна издања јер се ове године прославља стогодишњица шампионата у Вимблдону и одржава Светски шампионат у стоном тенису у Бирмингему. Сквош, једна врста игре удвоје с рекетом и меком гуменом лоптицом, приказана је на марки од 11 пенија. Сквош су први пут играли ученици гимназије у хароу, у близини Лондона, 1850. Сматра се да се овим спортом данас бави око милион Енглеза. На четвртој, од 13 пенија, је бадминтон чије је удружење основано 1893. када су и утврђена правила игре. Први званични светски шампионат у бадминтону одржаће се ове године у Малмеу, у Шведској.

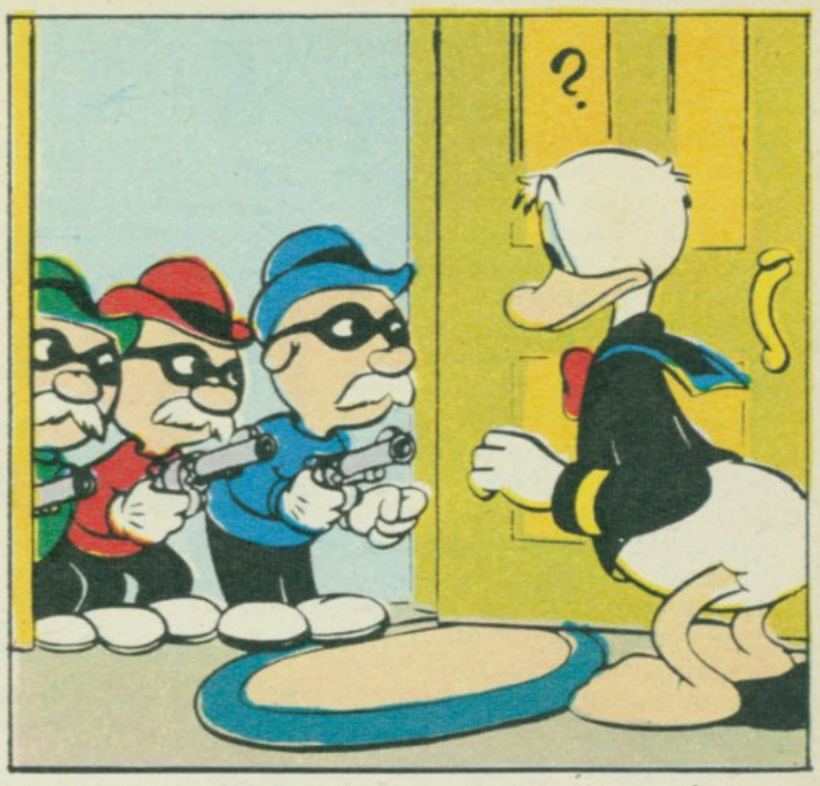

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

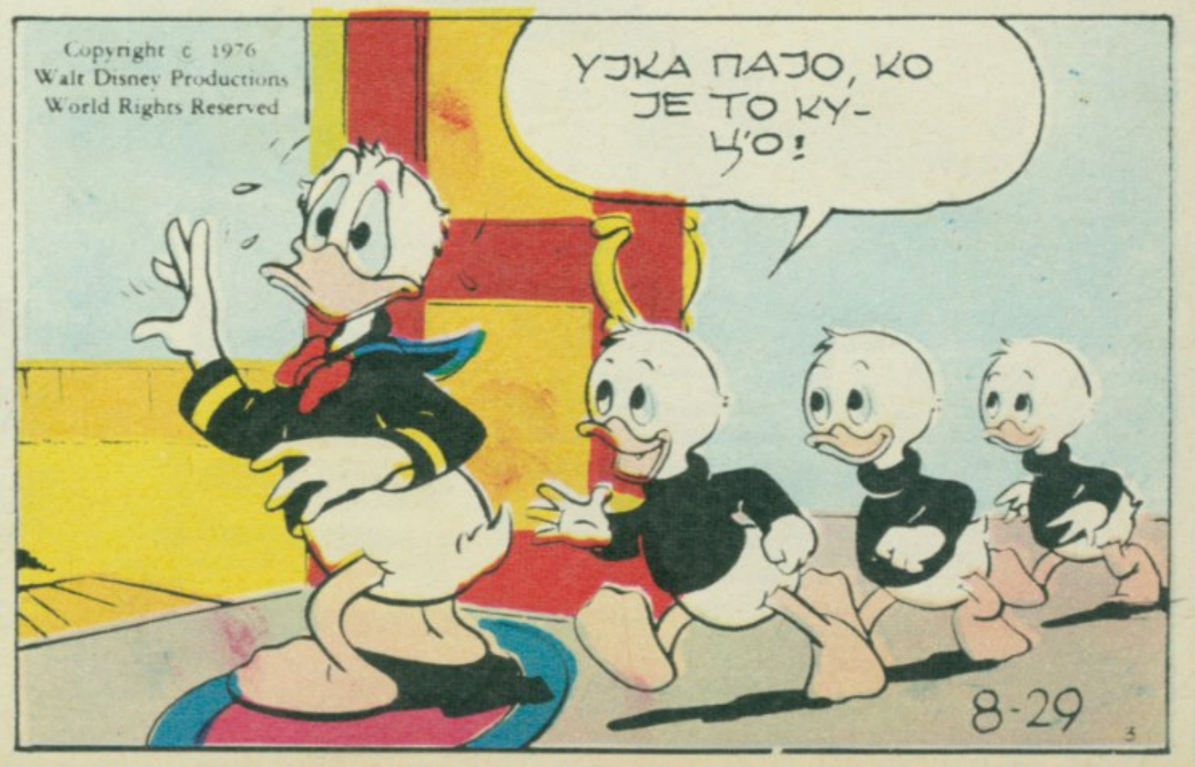

ВЕЛИКИ ЛОВ НА „БИЗМАРКА"

ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ

САМОУВЕРЕН И ОХОЛ, ВИЦЕАДМИРАЛ И КОМАНДАНТ »БИЗМАРКА«, ПОНОСА ХИТЛЕРОВЕ МОРНАРИЦЕ, ПОХВАЛИО СЕ БРЗОМ ПОБЕДОМ И ТАКО НАЧИНИО ГРЕШКУ. УСКОРО СУ СЕ НАД ЧЕЛИЧНИМ КОЛОСОМ ПОЈАВИЛИ ЕНГЛЕСКИ АВИОНИ.

Вицеадмирал Гинтер Литјенс, командант немачког бојног брода „Бизмарк", дао је знак за полазак. Колос од 46 хиљада тона испловио је из пољске луке Гдиња и узео је курс према Скагераку. Управо је минула поноћ 19. маја 1941. године.

Намеравајући да онеспособе пловидбу конвоја ка Енглеској, који су све више превозили ратни материјал из САД, Хитлерови адмирали су до у танчине разрадили тактику напада: ратни бродови би се на већем одстојању позабавили пратњом конвоја, док би подморнице истовремено као ајкуле нападале незаштићене и ненаоружане бродове у конвоју.

Планирано је да баш „Бизмарк" буде главни носилац овакве тактике. Његово наоружање је заиста било застрашујуће и састојало се од 89 топова разних калибара. Осам топова од 380 милиметара, распоређени по два у разним нивоима, могли су за трен ока да разоре и најчвршћи брод. У утроби овог џина налазило се преко 190 хиљада граната, а мотори јачине 175 хиљада коњских снага омогућавали су му брзину од 30 чворова. Са 2403 морнара, дугачак 251 и широк 36 метара, то је био прави брод-касарна.

Већ неколико часова после поласка брода у зграду британског адмиралитета приспео је, преко шпијунске мреже, извештај о његовом покрету. Овај податак могао се проверити само извиђањем из ваздуха. Али, време је било врло лоше па се за лет добровољно јавио капетан Ротерхем. Међутим, он једноставно није видео ништа. Тада је адмиралитет у извиђање послао две тешке крстарице, „Норфолк" и „Суфолк", упућујући за њима „Худа", свој најмоћнији брод, и „Принца од Велса" у пратњи шест разарача. Тако је почео велики лов на „Бизмарка".

СПРЕМАН ЗА БОРБУ

Двадесет четвртог маја 1941. године у 5,15 часова служба осматрања на „Бизмарку" јавља: „Непријатељски брод од око 40 хиљада тона. Четири куполе са по две цеви".

Био је то „Худ" са 2400 чланова посаде. Два колоса, „Худ" већи а „Бизмарк" савршенији, приближавали су се један другом.

— Брод спреман за борбу! — дата је истовремено команда на обе стране. Чланови посаде потрчали су на своја места с појасом за спасавање. Али, „Худ" је имао праву Ахилову пету: његово складиште муниције налазило се одмах испод палубе, заштићено оклопом који није пружао најбољу сигурност.

Ватру је први, у шест часова, отворио „Бизмарк", а енглески брод му је одмах одговорио. Плотун за плотуном у размаку од само 22 секунде одјекивао је са „Бизмарка" који се сав тресао од силине трзања својих моћних топова. И тад је енглески вицеадмирал Холанд начинио грешку: сматрајући да је то „Бизмарк", ватру је концентрисао на „Принца Еугена" који је пловио на челу немачке ескадре.

Посматрајући догледом где падају гранате, немачки официри су се тргли: на британском броду одједном је увис шикнуо огроман стуб пламена и 46 хиљада тона распарчаног челика муњевито је полетело у ваздух. За свега неколико тренутака брод је просто нестао са морске површине остављајући за собом џиновску куполу дима и пламене језике запаљене нафте и уља. Са њим је нестало 2397 људи: преживела су само тројица.

Вицеадмирал Гинтер Литјенс

ТОРПЕДО ИЗ ВАЗДУХА

Био је то пун погодак тачно у муницијско складиште. Командант „Принца од Велса" запањено је посматро пропаст „Худа" и наредио повлачење, уместо да продужи борбу јер је и „Бизмарк" био оштећен. Ра досној посади на немачком броду адмирал Литјенс није пропустио да напомене да ће ускоро вероватно доћи до окршаја са непријатељским авионима.

тељем надмоћнијим него што је овај који је потонуо или се повукао.

У енглеском адмиралитету почело је да се ради без одмора.

И ускоро им је помогао нико други него заповедник „Бизмарка"; ступивши у везу са другим немачким бродовима и јављајући им за своју победу, адмирал Литјенс је несвесно открио своју позицију. Енглески извиђачки авиони су потврдили оно што је ухватила прислушна радио-служба. Сад је „Бизмарк" и снимљен: пловио је с пола снаге, остављајући за собом дебео траг уља и нафте. Џин је био рањен. Било је очигледно да је Литјенс журио да се дочепа области Бреста, где би га штитили немачки авиони. Од тада га Енглези нису испуштали из вида.

Кад је са енглеског носача авиона „Арк Ројал" узлетело 15 торпедних авиона типа „свордфиш", на „Бизмарку" је дата узбуна и његови топови отворили су густу, убојиту ватру. Први енглески авион је оборен, али су се остали храбро пробили кроз завесу граната. Један авионски торпедо је убрзо погодио бок брода, али не опасно. „Бизмарк" је био принуђен да плови цик-цак. Али, и тај маневар је био безуспешан: један авион се сасвим приближио немачком броду и његов торпедо је крму готово разнео. „Бизмарк" више није могао да реагује на команде, а рониоци су саопштили да је оштећење немогуће отклонити.

Узбуђен и блед, Литјенс извештава команду да је брод торпедом погођен у крму и неспособан за маневрисање. Команда му мирно обећава помоћ, али она није никад стигла.

Уверени да им је „Бизмарк" надохват руке, Енглези упућују још бродова на поприште. „Краљ Џорџ V" допловио је 27. марта у пола девет пре подне на око 20 километара од немачког брода и одмах испалио први плотун из топова од 406 милиметара. За осматраче је време од 55 секунди, колико је летела граната, било права вечност. После два минута „Бизмарк" је одговорио, али је његова паљба била непрецизна.

Ватру из својих цеви почињу да бљују и други енглески бродови, небо се затамнело од облака експлозија и дан се претворио у таму коју су парале муње из топовских цеви. Одбрана „Бизмарка" је јењавала, топ за топом је постајао неупотребљив, посаду је захватила паника.

РОЈТЕР ЈАВЉА . . .

Стојећи на командном мосту, адмирал Литјенс је немо посматрао агонију поноса немачке морнарице. Звиждећи, један комад гранате однео је главу првом официру који је стајао поред заповедника. Гејзири прецизних погодака брзо накривљују брод, по којем и даље треште енглеске гранате. Немоћан и изрешетан, „Бизмарк" се претвара у џиновску буктињу.

Тада Литјенс наређује да се брод напусти; прво рањеници које болничари износе на носилима и бацају у море. Остатак посаде скаче у море и плива ка крстарицама „Дорсетшајр" и „Маори". А тада се десило нешто страшно.

На енглеским бродовима који су прихватили преживеле са „Бизмарка" дат је знак за опасност од немачких подморница. Спасавање се одмах прекида и бродови крећу у цик-цак вожњу, припремајући се за одбрану од подморница. Многи немачки морнари били су надомак спасења, али су ипак нестали у таласима. Тако су се, умногоме због својих подморница, подавила 2402 члана „Бизмаркове" посаде. Спасено је 103 морнара, али међу њима није било адмирала Литјенса.

Два часа касније кроз етар је прострујала Ројтерова вест да су се Енглези осветили због губитка „Худа".

И. Л.

МИНИ-КВИЗ

1. Знате ли ко је први пронашао аутомобилски мотор на бензин?
2. Острво Калимантан зове се још и . . ?
3. Египћани су у старом веку једну птицу сматрали светом. Коју?
4. Чије је дело чувена слика „Ноћна straža"?
5. Филм „Хирошимо, љубави моја" дело је јапанског редитеља Акира Куросаве?

ОДГОВОРИ:

1) Пронашао га је немачки машински инжењер Готлиб Дајмлер (1834—1900). Његов први мотор из 1883. године имао је снагу од 1,5 КС и окретао брзину од 18 километара на час; 2) Калимантан се још зове и Борнео; 3) Птицу ибис; 4) Холандском сликара и графичара Харменса ван Рајна Рембранта (1606—1669) једног од највећих сликских уметника. Међу врхунске његове творевине уметности спада и она слика рађена у Амстердаму; 5) Не, то је дело француског редитеља Жоржа-Анрија Франжиног.

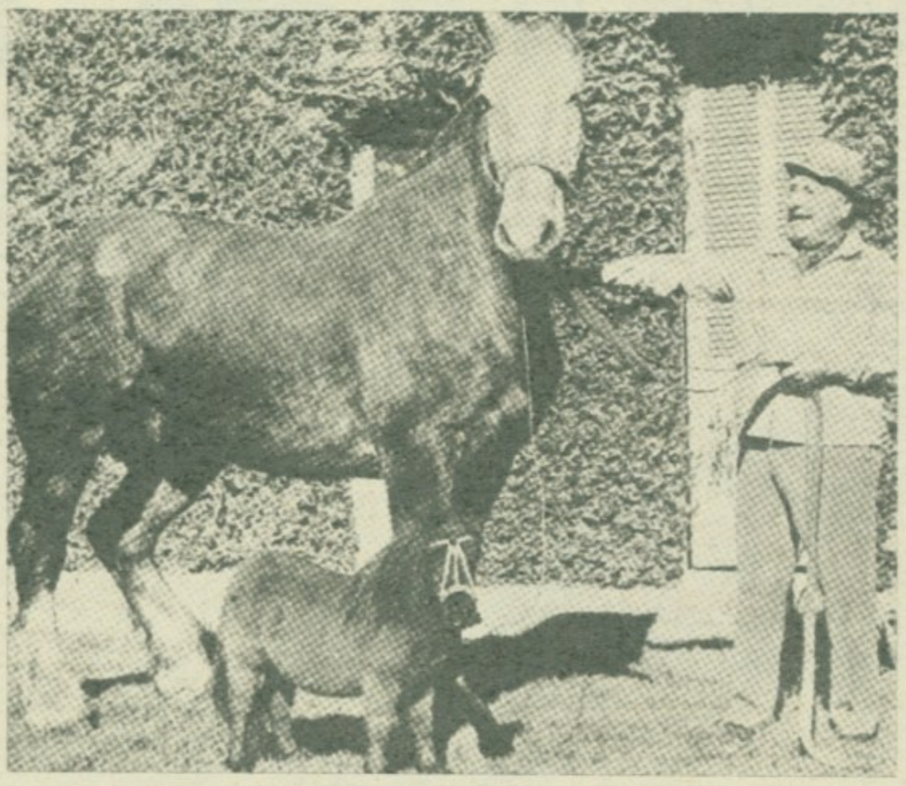
ЧЕТВОРОНОГИ ЛИЛИПУТАНЦИ ИЗ ЛА ПЛАТЕ

Четири пута су мањи од »обичног« коња, али и — издржљивији!

ПАСТУВ ОД ПЕДАЉ И ПО

ЗА ХУЛИЈА ФАЛАБЕЉУ КАЖУ ДА ГЕНЕТИКОМ БАРАТА КАО ОД ШАЛЕ, ЈЕР ЖИВОТИЊЕ СМАЊУЈЕ И ПОВЕЋАВА ПО ЖЕЉИ!

Хулио Фалабеља поред двометраша Монсона и Пучија од 48 сантиметара

По ходницима њујоршког метроа још се могу видети џиновски постери рекламе за кока-колу на којој је крај бочице фотографисан мајушни коњ. То је најмањи коњ на свету, пише на слици, зове се Клавито и висок је свега 38 см! Изгледа мањи чак и од боце кока-коле, али је изузетно леп и веома складно грађен.

НИЈЕ ЧУДО ПРИРОДЕ

Реклама је без сумње, успела, али није реч о фото-монтажи. Клавито је заиста најмањи коњ на свету и — није једини! Додуше, његова браћа и сестре нешто су крупнији и виши за који сантиметар, али сви изузетно лепи са свим одликама своје расе. Постојбина им је у Аргентини, на једној фарми у близини Ла Плате.

Ту, на бескрајним зеленим пространствима трчи, игра се и пасе готово хиљаду коњића свих раса и боја и стотине правих, великих, чак и — џиновских коња високих и преко два метра, па у поређењу са овим лилипутанцима изгледају као коњски гуливери! Сви су они дело једног човека, резултат његових успелих експеримената. Власник фарме Хулио Сесар Фалабеља бави се коњима откад зна за себе, али они нису његов случајни хоби: фарму, као и вештину „смањивања" и „повећавања" ових племенитих животиња наследио је од оца и деде.

Први мали коњ у историји ождребио се 1885. године: био је то успех Фалабељиног деде. Он је, затим, ту вештину пренео на свог сина, а овај на свог, који је отишао најдаље. За Хулија Фалабељу кажу да генетиком барата као што вози аутомобил, као да је нешто најлакше и најприродније на свету смањити и повећати животиње по жељи!

Мада се највише бави коњима, Фалабеља експериментише и са другим животињама. На његовој фарми могу се видети сићушне кокошке и папагаји, сићушни пси, мале краве и бикови. Али, свака животиња задржала је све одлике своје расе, њене су пропорције само сразмерно умањене у односу на природну величину! Фалабеља објашњава:

— Да бих избегао дегенерацију врста, морам повремено да са малом женком укрстим мужјака нормалне величине.

Али, у којој генерацији то треба да учини и на који начин, Фалабеља не жели да открије. То је, каже, његова тајна. А по изразу лица, док то говори, види се колико је поносан што ову тајну зна једини на свету . . .

ЗАШТО МАЛИ ДУЖЕ ЖИВЕ?

Није смањивање телесних размера све што је Фалабеља постигао код коња. И најбољи познавалац ће се запањити кад чује да једна мајушна кобила, на пример, у четрдесетој години живота и даље најнормалније доноси на свет своју младунчад! А пастув једва педаљ и по виши од земље редовно оплођује по шездесет кобилица . . . Фалабеља то овако бојашњава:

— Не смањују се сви органи подједнако. Тако Пучи од 48 сантиметара има срце само упола мање од Монсона који је висок 2 метра.

После овога постаје јасније како то да су патуљасти коњи издржљивији и дуговечнији од својих већих рођака. По њима је име Хулија Фалабеља постало познато широм света, јер су његови коњићи веома тражени. На жалост, још су врло скупа играчка . . .

М. К.

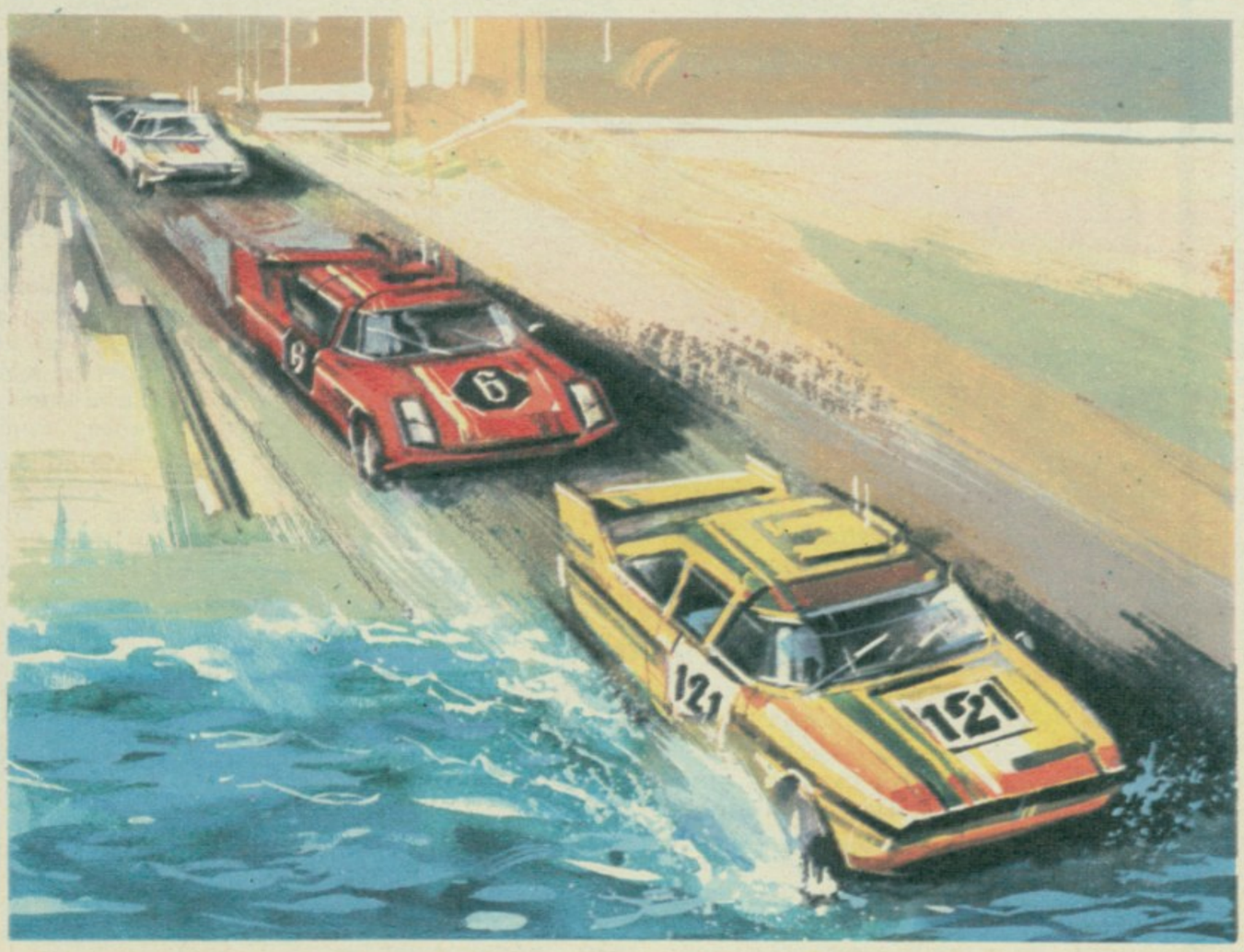
СПОРТОВИ У БУДУЋНОСТИ

ПОМНО ПРАТЕЋИ ШТА СЕ ЗБИВА НА ВЕЛИКОМ ЕКРАНУ, ЉУДИ ОКО КОМАНДНЕ ТАБЛЕ ПРИТИСКАЈУ ДУГМАД КАО ДА ИСПРОБАВАЈУ РЕФЛЕКСЕ — ТАКО ЋЕ, ПРЕМА НЕКИМ ПРЕДВИЂАЊИМА, ИЗГЛЕДАТИ СПОРТИСТИ 21. ВЕКА!

Овако ће изгледати санке, а покретаће их — мотор! За њих неће бити неопходан снег, моћи ће да се спуштају и низ нарочите алуминијумске падине.

РОБОТИ НА ОЛИМ

У блиској будућности фериботи више неће бити потребни за прелазак, на пример, преко Ламанша: аутомобил-амфибија већ постоји.

Поворка снажних, тркачких аутомобила, живо обојених и са крупним стартним бројевима на хаубама и бочним вратима, уз заглушујућу буку напустила је Лондон и појурила пут јужне енглеске обале. Стигавши тамо, не смањују брзину и дижући облаке песка за собом, уронили су у море и попут глисера јурнули напред. За њима су остале пенушаве бразде.

Замислимо још како из над тркача зује хеликоптери са ТВ камерама и људима - жабама спремним да одмах притекну у помоћ ако се неком возачу догоди незгода и — ето релија будућности, Лондон — Ламанш — Париз, највеће трке возила амфибија.

ГРАН-ПРИ ЛЕТЕЋИХ АУТОМОБИЛА

Ово чак и није неки фантастичан излет у свет из маште, јер, ако још нема релија преко Ламанша, возила амфибије већ су ту! Два млада Немца недавно су направила пионирски подухват: у аутомобилу који су сами конструисали прешли су Ламанш, растојање од Калеа до Довера, за осам часова. У Сједињеним Америчким Државама трке амфибија увелико се одржавају на реци Чикаго.

„Није то ништа“ — одмахују руком поборници техничког напретка на спомињање амфибија и износе далеко смелије идеје:

„Право возило будућности је — аерокар!“

Људи ће само да гледају спортска такмичења, а све остало препустиће роботима . . .

ОЛИМПИЈАДИ

»Стаза« које морају да се придржавају аерокари биће обележена разнобојним балонима напуњеним хелијумом.

Ова кованица на енглеском језику значи, отприлике, летећи аутомобил, а то би било возило способно да се креће по земљи, али и да узлети чим затреба. Снабдевено пропелерима, слично хеликоптеру, могло би да вертикално, из места, узлеће и тако исто слеће. Много узбудљивије него што су трке амфибија, сматрају савремени Жил Верни, биће — Гран-при за аутокар!

Старт те праве трке будућности био би на земљи, а на одређеном месту возила би морала да се дигну у ваздух и наставе трку путањом обележеном разнобојним балонима напуњеним хелијумом. Притом би морала да се држе одређеног поретка, као што се, слично, на данашњим тркама „формуле 1“ аутомобили држе својих стаза.

Промениће се и спортови на води, обећавају визионари:

„У 21. веку никога више неће занимати веслање и регате, него трке хидрокартинга“!

АКО НЕ НАСТУПИ ЛЕДЕНО ДОБА!

Хидрокартинг није ништа друго него верзија направљена за воду већ популарног возила којим се данас и деца забављају у луна-парковима. Оно ће се одржавати на језерима или мирним речним рукавцима.

Мењаће се и начин скијања на води: уместо гли сера, скије ће бити снабдевене сопственим мини-моторима, а скијаш, издигнут изнад водене површине и до шездесет сантиметара, јуриће брзином од 20 до 60 км на час. Овакве скије и нису више ствар будућности: оне већ постоје.

Ни спортски риболов не ће бити поштеђен новина. Уместо штапа, риболовци ће се служити нарочитим воденим пушкама. Оне ће имати дугачак конац намотан на калем, као и „старинске“ пецаљке, само што ће се удица избацивати — притиском на обарач. Риболовац ће да нанишани и гађа у обележено место на води, а када риба загризе на својој пушци моћи ће одмах да прочита колика је њена тежина, јер ће му то омогућити уграђени уређај за мерење путем затезања најлон-конца.

Уместо штапа, спортски риболовци користиће се пушкама за избацивање удице, а чим риба загризе, моћи ће да прочитају њену тежину на уграђеном уређају за мерење.

Какве се тек промене најављују зимским спортовима! Пре свега, неће више бити разлога да се називају зимским, пошто ће — снега бити у свако доба године. Наравно, не оног правог, него направљеног од фиших, најлонских пахуљица, па ако и не буде сасвим као природни, утеха је што се неће топити, неће квасити одећу и бити леден. На вештачким бреговима биће га у изобиљу, тако да ће љубитељи скијања и санкања имати прилике да се до миле воље баве својим спортовима. Тако кажу оптимисти, а злобници додају: **„Ако пре тога Земљу не захвати ново ледено доба...“**

Било како било, тек, ни санке неће остати као некад. Личиће на праве мале болиде од пластике живих боја, са моторима и управљачима као на мотоциклу. За оне који баш никако не воле снег, па ни онај вештачки, постојаће нарочите падине налик на тобогане, начињене од алуминијумских плоча постављених на ваздушне јастуке, тако да се има утисак таласања. Овакве тобогане већ праве у Великој Британији и предвиђају им сјајну будућност.

МАЛИ ЉУДИ ВЕЛИКИХ ГЛАВА?

Пренасељеност је поста ла проблем човечанства, а у будућности ће бити још тешње на нашој планети, па ће, сматрају футуролози, људи морати да се одрекну неких спортова који захтевају простране зелене ливаде, као што је голф. Али, ништа зато, они су већ пронашли дос тојну замену: љубитељи голфа седеће за командном таблом, испред великог екрана, на којем ће бити приказан травнати терен. Они ће играти голф као што се данас у ауто-школама н симулаторима учи вожња. Притискаће на дугмад и тако управљати својим лопти цама на екрану. Зелено светло означаваће поготке, црвено — негативне бодове. А традиционално настројеним Енглезима ни ко неће бранити да притом — носе панталоне „пумперице“ и каниране качкете...

У компјутеризованом, електронском, сутрашњем свету, сви ови спортови неће бити ништа у поређењу са — Олимпијским играма. На њима ће умес то људи учествовати робо ти! Али, биће то савршени електронски уређај потпуно налик на човека, такозвани „андроиди“, са „срцем“ које куца „крвотоком“ који пулсира, „плућима“ која дишу и осталим људским особинама. „Такмичари“ ће се пре трке или надметања подвргавати уобичајеним контролама, као што је, на пример, мерење тежине. А спортске дисциплине биће начин да се провери докле је људски мозак стигао у усавршавању свог електронског двојника...

Сад се још само треба упитати шта ће радити прави људи у том случају? Где је ту смисао спорта и рекреације и хоће ли наши потомци заиста личити на бића великих, ћелавих глава и закржљалих удова, каквим нас плаше неке научнофантастичне приче?

— **Нипошто!** — узвикују трезвењаци, међу којима и неки угледни лекари из Њујорка.

— **Андроиди ће у будућности бити само незаменљиво учило за студенте медицине** — охрабрује њихов глас.

Тешко је замислити да ће се свет у име „напретка“ тако лако одрећи, рецимо, правог фудбала, не оног који би играли роботи или људи на џиновским флиперима. Можда ће га играти на вештачкој трави, али не и — вештачким ногама...

М. К.

Наших 10 минута

ДВОСТРУКИ АСОВИ

САЛА У АЛИКАНТЕУ ОРИЛА СЕ ОД ПОВИКА, ПЉЕСКАЊА, ЧЕГРТАЉКИ. ШПАНСКА ПУБЛИКА БОДРИЛА ЈЕ СВОЈЕ ИГРАЧЕ НА СВЕ МОГУЋЕ НАЧИНЕ, А ОНИ СУ ИГРАЛИ КАО НИКАДА ДОТАД И НАША ПРЕДНОСТ ПОЛАКО СЕ ТОПИЛА . . .

Одједном се створи та прилика! Не зна се како и зашто; тек по стане јасно да „Борац“ не може примити гол, Арсланагић одбрани сваки ударац, а наши играчи дају противнику један за другим. То потраје само десетак минута, али за то време ми створимо предност од пет, шест, па и седам голова коју нико више не може достићи. То су тих „Борчевих“ десет минута по којима смо већ постали чувени, сви наши противници знају за то, па ипак не могу ништа! Као да нека телепатска веза одједном повеже наше играче ми знамо да је дошло наших десет минута и — решавамо утакмицу . . .“

Тако прича двадесет деветогодишњи лекар Небојша Поповић, капитен бањалучких „црвених“, најуспешнијег рукометног клуба у нашој земљи: шест пута био је шампион Југославије, осам пута освајао куп, четири његова играча обукла су плави дрес и међу својим трофејима имају и златну олимпијску медаљу из Минхена 1972. године. Једини су рукометни клуб у земљи који је за 25 година постојања добио од председника Тита Орден заслуга за народ са сребрним зрацима. А њихов капитен проглашен је у 1976. за рукометаша године.

„Наравно, не иде све увек глатко!“ — наставља Небојша.

„Најдраматичнију утакмицу у целој мојој каријери одиграли смо прошле године у Шпанији, у такмичењу за Куп европских шампиона. Био је то реванш, а играло се у Аликантеу. Из Бањалуке смо дошли са предношћу од седам голова, као фаворити, јер „Аликанте“ је много слабији клуб. Били смо уна пред сигурни да ћемо лако победити.

Двадесет деветогодишњи лекар Небојша Поповић, капитен бањалучких »црвених«, проглашен је за најбољег рукометаша 1976. године.

НА КРАЈУ УТАКМИЦЕ — ДРАМА

Међутим, шпанска публика је веома темпераментна и сала у Аликантеу орила се од повика, пљескања, чегртаљки. Шпанци су бодрили своје играче на све могуће начине. А они су играли као никад дотад! Наша предност се полако топила, ништа нисмо могли да учинимо и када је пиштаљка означила крај полувремена, Шпанци су имали много разлога да се радују због пет голова разлике у своју корист.

Ипак, нисмо очајавали јер је предстојало још читаво друго полувреме. Међутим, кад нам је судија искључио Голића, зебња нам се увукла у срца! Што се више ближио крај утакмице, бивало је све драматичније, али онда је добро познати механизам прорадио: наших десет минута. У противникову мрежу падао је гол за голом. Били су то незадрживи напади и резултат се све више бли жио изједначењу, значи — у нашу корист!

Крај утакмице значио је олакшање и радост — 16:16, сачували смо читаву предност из Бањалуке и остали у даљем такмичењу. Био сам срећан нарочито због оних десет младих играча, јер нас четворица, Арсланагић, Каралић, Селец и ја, имали смо иза себе већ много победа, а они још нису искусили шта значи чар међународног успеха . . .“

ШАВОВИ НИСУ НАЈВАЖНИЈИ

„Борац“ је прошле године постао шампион Европе, па су његови млади играчи, неки први пут, доживели то што је прижељкивао њихов капитен: радост међународног успеха. А он се, после десет година играња у репрезентацији и ношења капитенске траке, опрашта од „плавих“. Био је то повод да се сети почетка:

„Имао сам 14 година 1962, када је „Борчева“ генерација била првак државе, али није ме само то подстакло да заиграм рукомет. Бањалука је рукометни град, то је код нас спорт број један, па сам још као дете одлазио на утакмице и желео да и сам једнога дана обучем дрес „Борца“. Узор ми је био доктор Караџа и, ето, испало је да се историја поновила: он је играо десет година за државни тим пивот-центра, а када се повукао, ја сам заиграо на његовом месту и остао — исто толико! А специјализирам хирургију, баш као што је и он . . .

Повлачим се из репрезентације јер долазе млађи, не зато што је тешко. Тренинзи после посла дођу као освежење, а када се нешто воли, онда не може бити тешко!

Можда је то случајност, али и поред све динамичности ове игре веома ретко сам бивао повређен, тако да ми у редовном послу то ништа не смета. Уосталом, у хирургији није најважније везати шавове: много је битније одредити тренутак када операсати и шта све урадити“.

Тако говори симпатични и духовити лекар Бањалучке болнице кога љубитељи рукомета знају под надимком Поп. Кад га слушате, изгледа као да је лако, као нешто најобичније бити лекар и уједно постићи у спорту највише што се може! А тако мисле и остали у „Борцу“; међу његовим играчима нема ниједног ко није завршио средњу, вишу или високу школу.

Забележила:
М. Крстуловић

ОТКРИВЕН НА СУНЦУ

Године 1868. било је тотално помрачење Сунца. На поједина места у свету, за која се мислило да ће се са њих ова појава моћи најбоље видети, упућене су експедиције научника. Чланови једне од њих, који су посматрали помрачење из Индије констатовали су, помоћу својих инструмената, у спектру средњег слоја сунчеве атмосфере присуство неке жуте линије. Енглески научници, астроном Норман Локјир и хемичар Едуард Франкланд утврдили су да је ова појава последица чињенице што се у атмосфери Сунца налази неки хемијски елемент још непознат на Земљи а они су га због тога што је најпре откривен на Сунцу назвали хелијум (хелиос--сунце). Готово тридесет година касније откривен је на Земљи у неким минералима, затим у врло малим количинама у ваздуху и као саставни део неких земних гасова.

Иако је хелијум у гасовитом стању показивао неке неочекиване особине, научнике су чекала велика изненађења тек када су га превели у течно стање, у којем се јавља у два облика — као хелијум I хелијум II. Поред тога што се хелијум II разликује од других течности, по проводљивости топлоте и електрицитета, по томе што је то најлакша течност, одликује се и несхватљивом покретљивошћу. Ако се у посуду у којој се он налази стави чаша чији је отвор окренут нагоре, течност ће се пењати уз њене спољне зидове и пунити је све док се ниво течности у обе посуде не изједначи.

Овај хемијски елемент шири се великом брзином преко свих површина са којима дође у додир. Руски физичар Франкел је израчунао да би се хелијум II могао попети уз вертикалну стену до висине од 100 км, јер код њега унутрашње трење практично не постоји.

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ЗНАШ, ЕНГЛЕЗИ СУ ТИ МАЈСТОРИ ЗА ПАРАДЕ!

ПРОСТО СУ РОЂЕНИ ЗА ТО... У ТОМЕ ИМ НИКО РАВАН НИЈЕ!

ПРОСТО ОБОЖАВАЈУ СВЕЧАНОСТИ!

ПОГЛЕДАЈ! ЕВО НАИЛАЗИ КРАЉЕВ ГЛАСНИК!

САД ЋЕ СИГУРНО ДА ОБЗНАНИ НАРОДУ НЕШТО ВАЖНО!

КРАЉЕВИМ УКАЗОМ ОДСАДА ЋЕ СЕ СМЕЋЕ СКУПЉАТИ САМО УТОРКОМ И ПЕТКОМ!

DIK BROWNE

© King Features Syndicate, Inc., 1976. World rights reserved.

ВЕЛИКИ ПОХОД БУБА

НА ПРИЈЕМУ У РЕЗИДЕНЦИЈИ БРИТАНСКОГ АМБАСАДОРА У ВАШИНГТОНУ ЈЕДНА ОД ЗВАНИЦА ХТЕЛА ЈЕ ДА РИНГУ ОДСЕЧЕ ПРАМЕН КОСЕ. ОВАЈ ЈЕ ТО ГРУБО ОДБИО И ДОШЛО ЈЕ ДО СКАНДАЛА.

Пол Макартни и Џон Ленон за време наступа

На аеродрому Кенеди, код Њујорка, преко 3000 тинејџера и тинејџерки окупило се на горњој тераси и пред излазом на писту скандирало: „Хоћемо Битлсе! Хоћемо Битлсе!“ Тако нешто Америка још није видела!“

Када је авион атерирао, хистерија је обузела непрегледно мноштво младића и девојака. Маса је почела да се помера према писти и постојала је опасност да се врата развале, тако да је полиција морала да интервенције. На тераси аеродрома друга група наставила је да виче!

Врата авиона су се отворила и четворица дугокосих младића ступила су на тле Америке. Тада је одушевљење достигло врхунац: многе девојке су падале у несвест, позвана су кола за хитну помоћ, а особље аеродрома хватало се за главу!

— **Невероватно!** — изјавио је касније један од службеника — **Ово никад нисмо видели, чак ни када су краљице и краљеви били у питању!**

Али, за окупљене младе људе ово је било више него краљевска четворка.

ОСВОЈИТИ АМЕРИКУ!

Џон Ленон, Пол Макартни, Џорџ Харисон и Ринго Стар, познатији као Битлси, већ су били изузетно популарни у Европи, а нарочито у Енглеској. Њихове плоче продавале су се у до тада незапамћеним тиражима и, где год би се појавили, изазивали су одушевљење својих вршњака и тинејџера. Менаџер Брајен Епштајн, међутим, није био сасвим задовољан, јер — недостајао је само један корак да би успех био потпун: освојити Америку!

Брижљиво испланирана турнеја коју многи Американци и данас памте почела је 7. фебруара 1964. године у Њујорку.

Само што су ушли у аеродромску зграду, нагрнули су репортери и новинари. Изгледало је као да је младићима, који нису признавали величине и својим понекад необичним понашањем врло често ишли у крајност, свега овога доста и њихови одговори били су иронични.

— **Хоћете ли певати нешто за нас?** — јавио се један новинар.

— **Прво да видимо новац!** — одговорио је Ленон.

— **Чему захваљујете за изванредан успех који постижете?**

— **Томе што имамо агента за штампу!** — опет је Ленон био брз.

— **Волите ли Бетовена?** — подсмешљиво је упитао други новинар.

— **Да, много га волимо, нарочито његове песме!** — завршио је Ринго разговор истим тоном.

Четири младића су ушла у црни „кадилак“ и кренули у њујоршки хотел „Plaza“, где је за њих био резервисан цео дванаести спрат, праћена званичним одбором за дочек. Али, и онај незванични је пошао за њима. Све девојке и младићи поседали су у таксије и аутобусе и појурили за својим идолима!

Испред хотела је владао хаос. Полицајци су створили кордон не би ли савладали више од хиљаду обожавалаца који су покушавали да се пробију у хотел. Следећег јутра улица је осванула покривена отпацима исцепаних свезака, одеће и ципела! Старији људи гледали су хаос и негодовали због оваквог одушевљења младих. За само неколико дана пали су у заборав љубимци америчке публике: Френк Синатра, Бинг Кросби и Елвис Присли!

ХВАЛА ГРАДИТЕЉИМА!

Битлси су тога дана позвани у резиденцију британског амбасадора у Вашингтону. Тамо их није дочекао само амбасадор са супругом већ и неколико стотина званица високог друштвеног положаја који су их примили као и тинејџери на аеродрому.

Једна од званица сматрала је да јој висок положај дозвољава да Рингу одсече прамен косе, што је овај грубо одбио. Дошло је до скандала: **Младићи су одбили да дају један аутограм у амбасади иако је неколико стотина присутних чекало са отвореним нотесима!**

Убрзо су се вратили у Њујорк и сутрадан увече приредили први концерт у пренатрпаном Карнеги холу: преко три хиљаде обожавалаца испунило је салу и чекало по четак. Битлси су излетели на сцену и запраштале су електричне гитаре али изливи одушевљења били су тако гласни да се музика уопште није чула. **Када је код треће композиције Пол Макартни затражио од публике да пљеска рукама и удара ногама у ритму, сви су то прихватили толико свесрдно да је заиста требало одати почаст градитељима хале што је остала читава!**

— **Тишина!!!** — викао је Ленон у микрофон.

Смирили су се тек када је Пол почео да пева једну баладу, али су га прекидали повицима „Волимо Пола!“.

Концерт је завршен овацијама какве ниједан певач није доживео у Америци! Популарна четворка вратила се у хотел на заслужен одмор и тамо затекла гомиле поште.

— **Примамо око 12.000 писама дневно, али не можемо свима да одговоримо** — изјавио је Ринго.

Одржали су још неколико концерата, снимили један за телевизијски шоу Еда Саливена и онда решили да се врате у Енглеску. Њихова најузбудљивија турнеја била је завршена. На аеродрому Кенеди испраћени су исто онако као што су и дочекани, а пет девојака се онесвестило од узбуђења када су виделе своје љубимце!

Уобичајен призор на концерту Битлса

У Енглеској им је приређен још већи дочек. Следеће године енглеска краљица их је одликовала Орденом британске империје, што је изазвало негодовање старих ратника који су масовно почели да враћају одличја краљици. На радознала питања шта мисле о томе, Џон Ленон је одговорио:

— **Већина оних који су се бунили против наших одликовања, добили су сво ја у рату. Ми смо одликовани јер забављамо људе да нас у миру. Свакоме према његовим заслугама!**

Године 1970. долази до сукоба унутар групе и Битлси престају званично да постоје али милиони људи и данас чекају дан када ће се чувена ливерпулска четворка поново појавити на сцени.

М. Ј.

Двобој Цезара и Херкула

— ПРЕСВИСНУО ЈЕ ОД ТУГЕ! — РЕКАО ЈЕ ВЕТЕРИНАР КОГА ЈЕ ВЛАСНИК ФАРМЕ, ВЕРУЈУЋИ ДА ЈЕ У ПИТАЊУ НЕКА ЗАРАЗА, ПОЗВАО ДА ПРЕГЛЕДА УГИНУЛОГ ПЕТЛА.

Женка Маргита била је много крупнија од свог пернатог партнера, гаврана Била, али никада није покушавала да искористи своју надмоћност. Није постављала питања да ли ће гнездо бити изграђено на врху неког храста или на најнижим гранама врбе, поред оближњег потока где је увек било инсеката у изобиљу. Истина, понекад су се свађали, само око бољег залогаја.

За разлику од своје познанице, Елеонора се са Гаријем понашала сасвим друкчије. Од првог дана брака она је непрестано замерала свему што је њен супруг урадио: када би јој донео неко зрно, презриво би окренула главу или би се сакрила у шупље стабло кад би је позвао на поподневни лет. Њена права нарав показала се тек када је требало да почну са грађењем гнезда. Док је Гари тражио гранчице и суву траву, Елеонора је непомично стајала на једној грани и само посматрала шта њен муж чини. А када је гнездо најзад било скоро завршено, она је љупко замолила Гарија да исто такво сагради на суседној грани. Не желећи да од првог дана брака уноси свађу у породицу, овај је послушао. Елеонора није била задовољна: одлепршала је до првог гнезда, што је Гари одмах протумачио да јој се оно више допада, па је пожурио да га доврши. Чим је почео да доноси нове гранчице, његова размажена супруга променила је одлуку, па је слетела у друго гнездо. И тако, из дана у дан, послушни Гари летео је иза Елеоноре са гранчицом у кљуну, трудећи се да удовољи њеним жељама.

Једног дана Гарију је прекипело. Упркос захтевима своје младе, одлучио је да доврши оно прво гнездо. Елеонора је

морала да се усели у стан који је њен муж одабрао.

КАО КОКОШКА

Биолози тврде да се многе животиње понашају слично људима: имају устаљене навике, могу да пате, друже се с одређеним кругом познаника, изабраницама свог срца дају разне дарове или чак праве — свадбе.

Тако је немачки биолог Ерих Бојмер описао трагедију петла Херкула који је неколико година владао јатом кокошака на великој фарми недалеко од Минхена. Једног дана приметио је како је петлић Цезар, један од његових синова, нагло изцикљао постао кочоперан и снажан. Као што је очекивао, ускоро га је млади певац изазвао на двобој. Немајући друге, отац је то прихватио и остао — поражен.

Стари Херкул није хтео да призна пораз, па је следећег дана први позвао сина на мегдан. Добио је батине, као још неколико пута после тога.

Херкул је тада изгубио многе повластице у кокошарнику. Морао је да спава на најнижој пречки, није смео први да кљуца храну коју су му нудиле његове бројне жене. Чак је почео да кокодаче као кокошка. Утучен све више се повлачио у себе, престао је да се ваља у прашини, једе и пије воду, а његово перје полако је губило сјај и боју. После две недеље је угинуо.

— Пресвиснуо је од туге — рекао је ветеринар кога је власник фарме позвао да прегледа угинулог петла, верујући да је у питању нека зараза.

КОМПЛЕКС ЈАЧИ ОД ГЛАДИ

Папагај Лари много је волео свог господара. Три десетогодишњи Ален Детрул купио га је на једној пијаци поред Сене, у Паризу, када је птица већ имала шест месеци. Убрзо је Лари научио да понавља неке реченице, а најомиљеније место где је вежбао свој изговор било је Аленово раме. По знаницима његовог газде било је нормално да их заједно виђају на улици, или у продавницама.

Лари је ускоро попримио многе особине свога господара. Када је он био нерасположен и папагају није било ни до чега: тога дана није уређивао перје на репу, нити је лицкао своја крила. А чим би Ален почео да певуши и често додаје парче јабуке или зрневље малом пријатељу на рамену и Лари је постајао расположен: непрестано је чаврљао или покушавао да пискаво отпева неку своју арију.

Једног дана Ален се тешко разболео и пао у постељу. Чим је схватио да се нешто догађа његовом великом пријатељу и Лари се онерасположио. Шћућурен на орману изнад Аленовог кревета, с главом испод крила, одбијао је да једе и пије. А кад је после недељу дана његов господар устао из кревета, папагај се пренуо из обамрлости и одмах слетео на његово раме.

Иако се верује да врапци не могу да живе у затвореном простору, енглески биолог Едвард Свонер извео је неуобичајен експеримент. У велики кавез сместио је педесетак ових бучних птица које је похватао на различитим местима лондонске периферије. Научник је приметио да је већ првог дана настала борба за „друштвени престиж“: свака од птица упињала се да прва дође до хране, воде или најбоље љуљашке за спавање, управо она ко како је била навикла у свом јату. После десетак дана већ се знало ко је господар јата, ко су „посилни“, ко сме први да кљуца жито или пева док други дремају. Међутим, четири неугледне птице увек су стајале у једном углу кавеза, избегавале друштво и уплашено лепршале крилима када би се неки врабац упутио према њима. Свонер је поставио чинијице с храном испред њихових кљунова, али уместо да једу, птице су разбацале зрневље пиштећи из свег гласа.

После тога научник је закључио да су ови врапци у свом јату често добијали батине ако би се приближили заједничкој трпези. Своје „ја“ нису смеле да покажу ни у новој средини, а усађени страх и комплекс били су јачи од глади.

Б. Ј.

УНИВЕРЗАЛНИ РАСТВАРАЧ

Годинама је „алкасет“ узбуђивао машту многих алхемичара. А прича о овој течности која без тешкоћа раствара сваку чврсту материју, потекла је од чувеног алхемичара Хелмонта (1577—1644), који је, поред осталог, први употребио реч „гас“ (од грч. хаос — празан простор). Тврдио је да алкасет постоји и описао је експеримент који је са њим извршио. Са неколико капи алкасета у једној стакленој епрувети растворио је комад дрвета и грумен угља; на овај начин, тврдио је он, у епрувети се створила течност слична млеку.

Касније су о алкасету који је био честа тема жучних расправа алхемичара написани бројни научни радови. Међутим, Ј. Кункел, немачки алхемичар који се прочуо проналаском начина добијања рубин-стакла — преки нуо је сва нагађања око алкасета само једним јединим питањем: како растварач који раствара сваку чврсту материју није истовремено растворио и стаклo од којега је била начињена она епрувета коју је Ван Хелмонт употребио при растварању дрвета и угља?

СЛАВНИ КОМПОЗИТОРИ

ЈАН СИБЕЛИЈУС

ТУЖНИ ВАЛЦЕР

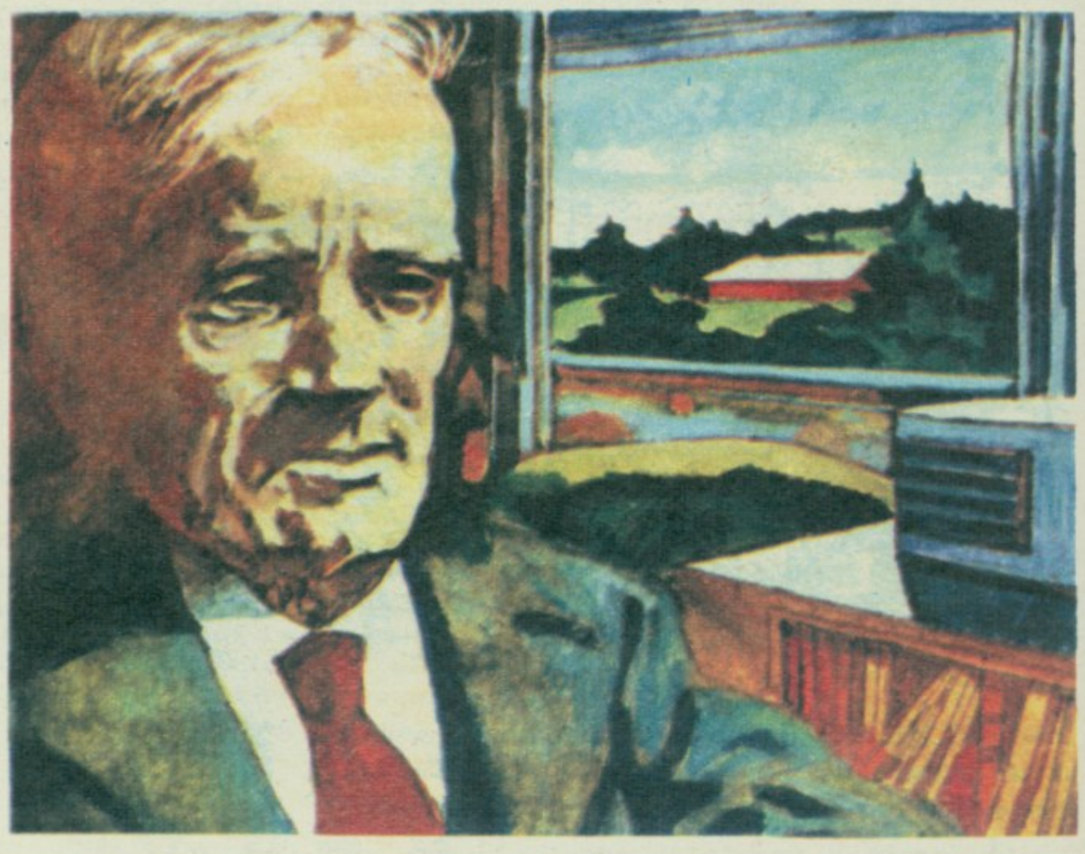
ВИОЛИНА УМЕСТО ПРАВА — Дванаестог децембра 1865. године, у време када се Финска налазила под окупацијом царске Русије, у једном малом граду ове земље вечитог снега рођен је Јан Сибелијус. Иако се од десете године бавио музиком, мислио је да ће постати адвокат. У Хелсинкију 1885. године почиње да студира право, али га убрзо напушта да би се посветио музици. Студије музике — теорију, компоновање и виолину — започиње на Музичком институту у Хелсинкију, а затим одлази у Берлин и Беч одакле се у домовину враћа 1891. Већ тада ствара дела која га представљају као потпуно изграђену музичку личност.

ДОЖИВОТНА СТИПЕНДИЈА — Годину дана по повратку из Беча двадесет седмогодишњи Јан Сибелијус постаје професор теорије и виолине на Музичком институту у Хелсинкију. Убрзо стиче углед водећег композитора и 1897. године добија од финског сената доживотну стипендију, што му омогућује да се потпуно посвети компоновању. У његовим делима могу се препознати мелодије финских народних песама које је прикупљао још од ране младости.

ПОДСЕЋА НА ФИНСКУ — У другој половини 19. века композитори узимају своје теме из фолклора који је до тада био занемарен и музика се заогрће „нацисналним рухом". Сибелијусова симфонијска поема „Кулерво" прва је у низу његових музичких остварења заснованих на финском народном епу „Калевала". Касније ће настати симфонијске поеме и легенде „Ен Сага", „Финландија", „Пролећна песма", „Концерт за виолину", затим „Тужни валцер", симфоније, вокално-инструменталне композиције. Сибелијусова мелодика је понекад блиска духу финске народне песме, али његовој музици национално обележје даје пре свега атмосфера финског пејзажа.

ЗРЕЛО ДОБА — За разлику од романтичарског стила из раног периода и националног обележја у стварању, у периоду од 1903. до 1910. у време кад Сибелијус много путује по Европи, његова дела попримају интернационални карактер, а по стилу су класицистичка. У следећих неколико година, са Петом симфонијом, прелази у последњу фазу потпуне зрелости и дубоке мисаоности. На последњем јавном наступу, 1924. године у Стокхолму, сам је дириговао извођењем свога ремек-дела — Седме симфоније. Две године касније, на врхунцу уметничке зрелости повлачи се на своје имање где је провео 28 година не написавши више ниједно дело. Умро је 20. септембра 1957. године.

Марија Балан: „Цвеће“

Снимио: Душан Јовановић

Пролеће 1977.

МАРТ						
п	у	с	ч	п	с	н
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

АПРИЛ						
п	у	с	ч	п	с	н
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

МАЈ						
п	у	с	ч	п	с	н
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23/30	24/31	25	26	27	28	29

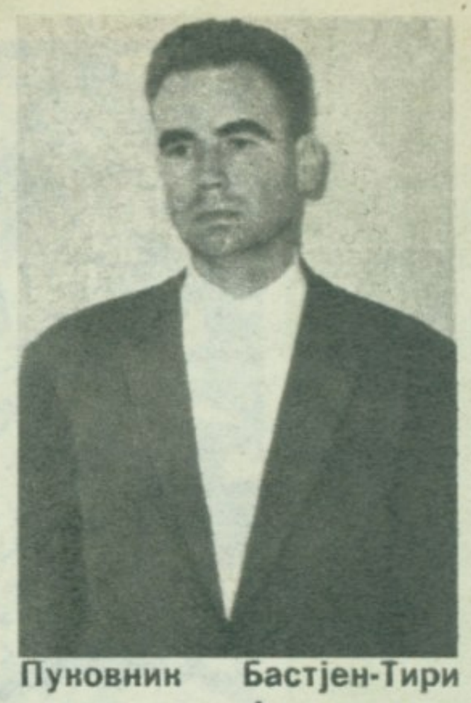
ЈУН						
п	у	с	ч	п	с	н
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21					

НА НИШАНУ АТЕНТАТОРА

ПРЕДСЕДНИК МОРА УМРЕТИ

Жан-Мари Бастјен Тири који је од ватреног голисте постао један од најжешћих генералових противника, човек који никако није могао да се помири са губитком Алжира. Бастјен-Тири видео је само једну могућност да „Француску врати на прави пут": смакнуће Председника Републике. Почео је да припрема атентат.

— ОВОГА ПУТА, ЧИНИ МИ СЕ, УМАКЛИ СМО ЗА ДЛАКУ! ГОСПОДА ИПАК ЛОШЕ ГАЂАЈУ! — БИЛЕ СУ ПРВЕ ДЕ ГОЛОВЕ РЕЧИ ПОСЛЕ ЈЕДНОГ ОД НАЈБРИЖЉИВИЈЕ ПРИПРЕМАНИХ АТЕНТАТА НА ЊЕГА.

Пуковник Бастјен-Тири до танчина је испланирао атентат, али није предвидео да би га могао осујетити сумран!

Поворка од два црна „ситроена ДС" и два полицајца на мотоциклима кретала се брзином од око 100 км/ч париском Авенијом ослобођења која пролази кроз предграђа Медон и Кламар. На задњем седишту првог аутомобила седели су француски председник Де Гол и његова супруга, а њихов зет пуковник Де Боасје до шофера. Ишли су на војни аеродром Вилакубле, одакле је требало да полете за Коломбе-ле-Дезеглиз на одмор.

Прошло је 20 часова, али у Паризу се крајем августа у то доба тек спушта сумрак и уличне светиљке само што су почеле да се пале. Приближавали су се раскрсници Пти Кламар, кад пуковнику Де Боасјеу случајно привуче поглед човек који је стајао на ивици плочника и махао новинама као да неког дозива.

У следећем тренутку прасну је митраљески рафал! Долазио је из комбија који се изненада испречио иза Де Голове „жабе", на десној страни улице. Аутомобил се занесе, шофер изгуби правац али одмах успе да исправи кола и настави напред.

— Сагните се! — повика Де Боасје тасту и ташти, а шофер се у магновању осврну према генералу који му мирно рече:

— Наставите, Мару ... средином улице.

На Авенији ослобођења завлада паника. Уз вриску и повике пролазници су се разбежали, митраљески рафал одјекивао је праћен пуштањем стакала на излозима, трескањем врата и капака, звуком полицијске пиштаљке мало даље. Одјекнула је једна експлозија када је погођен телевизор у оближњој продавници електричне робе.

Комесар Пуисан који се налазио у пратећем „ДС-у", узвикну:

— Председникова кола су погођена, дајте гас!

Биле су, у ствари, пробушене две гуме, али „жаба" је још могла да се креће. Мотоциклисти на крају поворке појурили су истовремено да би прошли напред и поставили се сваки са по једне стране Де Головог аутомобила.

ЕКСПЛОЗИВ ЗА СВАКИ СЛУЧАЈ

Тога дана, 22. августа 1962. године, француски председник је прекинуо одмор у Коломбеу да би у Паризу одржао ванредну седницу владе на којој је разматрано пооштрење мера против терориста. Јер, они који се нису слагали са званичном француском политиком, а то су већином били припадници тајне војне организације, ОАС, настојали су да све чешћим диверзијама подрију темеље Евијанског споразума, по којем је у марту те године Француска после осмогодишњег рата признала својој бившој колонији Алжиру право на независност.

У Паризу је више него било где то лето било бурно.

Међу вођама тајне организације био је и пуковник Жан-Мари Бастјен-Тири, који је у Алжиру командовао једним пуком падобранаца. Када је Де Гол одлучио да Алжиру призна право на самоопредељење, Бастјен-Тири је, као и многи његови другови, одлучио да се не помири са губитком Алжира.

Бастјен-Тири је, међутим, био сувише паметан да би се упустио у отворену борбу против Де Гола. Он је одлучио да га физички уклони.

Бастјен-Тири је, као и сви његови другови, био одличан стрелац. Он је, међутим, одлучио да председника не убије из пушке, већ да га ликвидира из аутомобила у покрету

Уштедите време и новац

СТО ЗАНАТА
У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ
„МАЈСТОР У КУЋИ"

ПОРОДИЧНИ СЕРВИС ЗА СВЕ ПОПРАВКЕ ИЗ САДРЖАЈА

- Оправке на водоводним инсталацијама
- Како се рукује бојама и лаковима
- Вештина постављања тапета
- Завесе и застори
- Пресвлачење и тапацирање намештаја
- Све о бравама и кључевима
- Радови на подовима
- Руковање струјом
- Грејање
- Радови на моторном возилу

Књига је луксузно опремљена, садржи 448 страна и више од 1.000 слика у боји и 145 фотографија.
ЦЕНА КЊИГЕ ЈЕ 200.— динара. Књига се може купити за готово или на отплату.
Купци за готово уживају попуст од 40.— динара, тако да књигу добијају за 160.— динара.
Купци из Београда могу подићи књигу сваког радног дана до 15 часова у предузећу „ВУК КАРАЏИЋ", Краљевића Марка 9.

Издавачко предузеће „ВУК КАРАЏИЋ"
11001 Београд, Краљевића Марка 9

ПОРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво купујем књигу „МАЈСТОР У КУЋИ" по цени од 200.— динара.
ЗА ГОТОВО-ПОУЗЕЋЕМ по повлашћеној цени од 190.— динара (плаћање поштару приликом пријема књиге).
НА ОТПЛАТУ по цени од 200.— динара, који ћу износ исплатити у 2 редовне месечне рате почев од ———— 197—— године.
Рате ћу уплаћивати редовно по пријему књиге, рачуна и уплатница.
(Непотребно прецртати)
У случају спора признајем надлежност II општинског суда у Београду.

Презиме и име ————————————————————

Адреса стана ————————————————————

Поштански број и место ————————————————————

Назив и адреса радне организације ————————————————————

Овера о запослењу за купце на отплату

Купац

———————————— ————————————

(печат и потпис овлашћеног лица)

(Својеручни потпис купца)

Бр. личне карте ————————

Поруџбеница се оверава само при куповини књига на отплату.
Пензионери уместо овере прилажу одрезак претпоследњег чека од пензије.

ПРОГОЊЕНА ЗБОГ ВЕШТИЦЕ

Марија Јурић Загорка

РОМАН КОЈИ ЈЕ НАПИСАЛА ПО ЗАХТЕВУ И ИДЕЈИ ИСТАКНУТОГ ХРВАТСКОГ ТРИБУНА ШТРОСМАЈЕРА, ДОНЕО ЈЕ МАРИЈИ ЈУРИЋ ВЕЛИКА ПОНИЖЕЊА.

Бискуп Јосип Јурај Штросмајер, вођа Народне странке и борбе за хрватска национална права, сваког лета проводио је одмор у Рогашкој Слатини. Кад је 1900. стигао у бању, редакција загребачког листа „Обзор“ послала је тамо новинарку Марију Јурић да напише репортажу о њему.

Да би савесно обавила посао, новинарка је провела неколико дана у друштву цењеног саговорника. Изненада, приликом једне шетње парком, он јој је предложио да пише романе за народ. У то време Марија Јурић је већ важила за познатог новинара, а када је десетак година раније почела да се бави тим послом, била је и једина жена новинар у југоисточној Европи. Прихватила је предлог и по повратку у Загреб села и написала роман „Робље“. Чим се књига појавила, мађарска штампа ју је дочекала на нож, а полиција на све начине спречавала њено ширење у народу. Штросмајер је био више него задовољан: Јурићкину мржњу према мађаризацији и германизацији хрватског народа, а пре свега њену слободоумност и неограничену храброст, усмерио је у најкорисније правцу.

ИСТИНИТЕ ЛИЧНОСТИ

После извесног времена Штросмајер је на свом путовању по Хрватској свратио у Загреб. Одмах је позвао Марију Јурић. Стигла је код њега право из редакције и тамо затекла групу најугледнијих грађана. Ћаскало се о свему и свачему, највише о њеном другом роману „Влатко Шаретић“ који је цензура оштро осудила и забранила.

— Требало би да у свом роману Јурићева и даље узима мотиве из хрватске историје! — упао је у разговор бискуп.

Настала је распра око тога који би период историје морала да обухвати. Штросмајер је већ имао искристалисано мишљење. Сматрао је да је најзахвалнија тема закон о спаљивању вештица, односно период који је, нарочито у 18. веку, послао многе жене на ломачу и то само зато што су биле мало слободоумније.

Јурићева је обећала бискупу да ће написати роман о прогону вештица у Загребу, али тек пошто он одобри скицу садржаја књиге коју ће му донети у Рогашку Слатину за време његовог летовања.

Новинарка се бацила на посао. Данима је превртала прашњаве архиве и записнике са суђења вештицама које су се налазиле у Земаљском музеју у делу старог Загреба — Гричу. У томе јој је свесрдно помагао Ивша Тк лчић, један од најбољих познавалаца града. После осам недеља костур романа под називом „Вјештица од Грича“ био је састављен. Главне личности дела, Нера и Синиша, заиста су постојале. Нера је била Марија Кеглевић Малатински, а Синиша Сигисмунд гроф Војковић Војкфи.

Јурићева је прочитала Штросмајеру кратак садржај „Вјештице од Грича“. Допао му се, и то много. Касније, док је радила на роману, бискуп се стално интересовао како напредује и докле је стигла.

ЗАГРЕБАЧКА СЕНЗАЦИЈА

„Вјештица“ је прво излазила у наставцима у „Малим новинама“, непотписана. Штиво је било сензација свог времена. На дан излажења новина са новим наставком Загрепчани би већ зором стали у ред да би дошли до листа!

Првих дана и месеци критичари су ћутали, али кад су се историјске прилике у Хрватској измениле и „Вје штица“ изгубила значај који јој је Штросмајер придавао (шест месеци после изласка романа познати загребачки књижар Сокол хватао се за главу јер је продаја немачких романа опала за седамдесет одсто), напали су на њу као на шунд последње врсте! Од тада па све до краја другог светског рата злосрећна Марија Јурић тражила је, молила и готово преклињала да се одреди „порота“ од најугледнијих књижевника и критичара и донесе пресуду о „Вјештици“ и двадесетак других њених историјских романа Узалуд: молбе су наилазиле на глуве уши и презир!

ДО ПРОСЈАЧКОГ ШТАПА

Није било нимало случајно што је Штросмајер ангажовао баш њу у борби за хрватски препород. Марија је била оштрија и бриткија од сваког мушкарца. О њој су кружиле разноврсне приче, господа се ужасавала њеног присуства, а мађарске власти је прогањале. Бавила се новинарством у време када су се људи зграђавали видећи жену на том послу, а њене колеге новинари напуштали редакцију кад она уђе. Не треба заборавити да су и политичке прилике у Хрватској тада биле тешке. Земља је роптала под влашћу Мађара. Угари су прогањали све што је одисало патриотизмом и борбом за хрватска права.

Мађарска и немачка штампа називала ју је погрдним именима, али је она све стоички подносила. Међутим, што је више радила на историјским романима, све мање се бавила новинарством. Сва своја дела потписивала је псеудонимом — Загорка јер је била пореклом из Загорја. Временом јој је он постао једино име, оно право мало њих је знало. О свом животу ретко је говорила. Рођена је у Његовцу крај Врбовца. По неким 1873, по другима 1876 године на имању Гезе Рауха као кћи његовог управника имања.

Богатство није стекла, иако су многи веровали да „лежи“ на милионима од тантијема добијених на име објављивања својих романа (само „Гричка вјештица“ штампана је у око 40 издања у тиражу од преко 300.000 примерака!). Умрла је децембра 1957. скоро као сиромах мада никада није била расипник. Искоришћавали су је многи познаници и пљачкали издавачи кријући од ње тираже њених дела. Уочи другог светског рата чак је доспела и до просјачког штапа! Иако су Загоркини романи у то време штампани и прештампавани као ниједан роман у Југославији, остала је без средстава за живот. Молила је да је приме да ради као собарица у хотелу и продавачица у радњи, али нико није хтео да је узме у службу.

СА МАРАМОМ НА ОЧИМА

Усташе су је дотукле. Пошто није хтела да ради за њих, а уз то је била и огорчени противник цркве, избацили су је из стана на улицу, забранили штампање и читање њених књига и одузели право на тантијеме. Покушала је самоубиство, али су је пријатељи спасли у последњи час.

После рата живела је у изнајмљеном стану на Доцу број 8. Из њега је ретко излазила, за последњих пет година живота само једанпут. Плашила се назеба и усред лета носила зимску одећу и дубоке ципеле. Рад

на соба била јој је крцата документацијом о старом Загребу који је изврсно познавала. У младим данима писала је „на дах“ за ноћ би урадила по неколико штампарских табака. Увек је диктирала дактилографкињи лежећи на каучу очију прекривених марамом. „Ја пишем за народ“, тврдила је. „Моји су романи били обични војници у бор би за идеју југословенства, а против Мађара и Немаца. Помоћу њих истиснути су из руку читалачке публике немачки и остали романи. У томе је моја заслуга. Литератури нисам дала ништа“.

Старост је дочекала са почасном пензијом Сабора Социјалистичке Републике Хрватске. Без обзира на то што су њени романи били међу најчитанијима у Хрватској, критичари су јој одрицали сваку литерарну вредност. Ипак, као личност ценили су је угледни државници и књижевници Томаш Масарик. Виктор Цар Емин, Франо Супило, Силвије Страхимир Крањчевић, а Антон Густав Матош у шали говорио да је супарник мушкарцима!

Одиста, била им је супарник. Али у невреме.

М. Тодоровић

ВАРАЛИЦЕ У СВЕТСКОЈ ШПИЈУНАЖИ

Међу чувене варалице у области шпијунаже познаваоци (и преварени) стављају, хронолошким редом, извесног Мађара Леополда Липшера, затим Немца Хермана Ханса Кордија, али о њиховим подвалама се не зна готово ништа.

Више се зна о триковима неког Сарија, али са мало зна о њему јер му ни народност није могла да буде утврђена. Он је 1908. године за 200.000 рубаља продао руском генералштабу обичну туристичку мапу, тврдећи да је то поверљива стратешка карта. Нешто касније је Немцима, за приближно исту своту, протурио карту италијанске границе, коју је сам саставио.

У славне варалице треба убројати и Јевреја Исака Персица, који је за рачун Аустријанаца набављао и куповао тајна руска документа, која је, наравно, сам правио. Кад су га открили и хтели да протерају из Аустрије, утврђено је да у Европи готово и нема земље из које већ није био протеран. После многих формалности, успели су да га се отарасе протеривањем у Италију.

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

СПАСОНОСНА ПРИСЕБНОСТ

УПЛАШЕНА ЕЛДА ДЕ СИМОНЕ ПРИТИСНУЛА ЈЕ ИЗ СВЕ СНАГЕ ПАПУЧИЦУ ЗА ГАС ЗАБОРАВЉАЈУЋИ ДА ЈЕ РУЧИЦА МЕЊАЧА БИЛА У »РИКВЕРЦУ«. КОЛА СУ ПОЛЕТЕЛА У МОРЕ.

Напуљ је дивно изгледао 6. јануара 1974. године. Веома топло и сунчано време за то доба године измамило је на улице много света који се тискао између паркираних аутомобила и тезги на којима су се продавали слаткиши и балони.

Нарочито велика гужва била је на кеју Беверело где су пристајали трајекти.

Двадесет осмогодишња Елда де Симоне пробијала се колима кроз гужву. Требало је да сачека трајект са Каприја јер је очекивала неке рођаке. Никада није била нервозна као данас...

Прошло је, у ствари, тек неколико дана откако је положила возачки испит, а пријатељи и познаници пребацивали су јој да је лош возач. Осим тога, њена кола су била сасвим нова тако да се још није навикла на њих. Гужва на кеју само је повећавала њену нервозу...

ПРАЗНИХ РУКУ

Да би пропустила један комби, морала је да се повуче мало уназад, према ивици кеја. Изненада је чула узвик и, уплашена, притисла из све снаге папучицу за гас, заборављајући да је ручица мењача била у „рикверцу“! Уз заглушујућу буку мотора кола су полетела уназад и преко ивице кеја сручила се у воду.

Неколико тренутака задржала су се на површини, а онда потонула.

Људи су запањено посматрали ужасни призор неспособни да у том тренутку било шта учине! Група америчких морнара као и енглески и холандски туристи који су се управо искрцали са трајекта стајали су неми и непомични гледајући у воду отворених уста. Весели жагор на кеју сменила је мучна тишина.

Изненада се кроз запрепашћену гомилу света пробио двадесет једногодишњи Ђенаро Колатурно.

— Где су пала? Брзо, на ком месту? — викао је схватајући да нема времена за губљење. Када му је једна старија жена показала место где су кола одлетела у море, одмах се бацио и заронио. Убрзо се вратио на површину и задихано рекао:

-- Не видим их нигде! Ужасно је мрачно!

Заронио је још једном, па још једном, иако је био већ потпуно исцрпљен. Сви су као одузети гледали у њега.

— Па зар нема никога ко би му помогао? — повикала је девојка која је стајала на ивици кеја.

--- Зар нико не уме да плива. Тридесетогодишњи таксиста Винћенцо Лигури који је од места догађаја био удаљен око педесет метара, убрзо је дотрчао.

Не оклевајући ни секунда, и он је скочио у воду, промрмљао Колатурну пар речи, а онда су обојица заронили. После неколико секунди изронили су празних руку и нико више није веровао да је жена у колима још жива.

Постојала је, међутим, могућност која је унесрећеној могла да спасе живот: затворени прозор на колима јер на тај начин би се извесна количина ваздуха задржала у кабини аутомобила. Али, нико није веровао да би по овако топлом времену држала прозоре затворене.

ИПАК, ДОБАР ВОЗАЧ!

Пошто су сакупили довољно ваздуха у плућима, два храбра човека су поново заронила. Када су дошли до потонулог аутомобила, Колатурну се чинило да ће му се грудни кош расрпснути. Опипао је брзо прозоре на колима и са извесним олакшањем утврдио да су сви затворени. Последњом снагом отворио је врата и, док је вода снажно текла унутра, успео да извуче онесвешћену жену и заједно са Лигуријем изнесе је на површину.

На место удеса први су стигли ватрогасци и све троје одвезли у болницу. Стање Елде де Симоне било је врло критично.

Кад се опоравила, позвала је Колатурна и Лигурија на вечеру. Искористили су то да је упитају:

— Како то да сте затворили прозоре по онако лепом дану? Вероватно је случајност у питању?

Елда је одмахнула главом. Објаснила је да је затворила прозоре чим је почела да тоне.

— Сви су ме нападали да сам лош возач, али ово што сам се сетила да затворим прозоре, ипак је одлика изузетно доброг возача! То не можете никако порећи!

М. Ј.

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

ДОСТА ЗАНОВЕТАЊА ИНАЧЕ ЋЕ БАТИНА БИТИ К'О КИШЕ!

АЛИ...

АЛИ...

ВИ СТЕ НАМ ОБЕЋАЛИ ПО ДВЕ 'ИЉАДЕ, КАПЕТАНЕ!

РЕК'О САМ... ДОБИЋЕТЕ ИХ КАД НА ВРБИ РОДИ ГРОЖЂЕ!

И ТАЈ ДЕБЕЛИ БАШ НЕЋЕ ДА ОДРЖИ ОБЕЋАЊЕ!

МОЖДА ЋЕ ИПАК ДА СЕ ПРЕДОМИСЛИ! ПАЗИ САД!

ЗЗЗЗ

ЗЗЗ

© King Features Syndicate, Inc., 1976. World rights reserved.

А?

ГРУБИЈАНУ ЈЕДАН! ПРЕСТАНИТЕ ДА СЕ ГАЂАТЕ КАМЕЊЕМ!

АЛИ, МИС АЛГЕБРО! НИСАМ ЈА БАЦ'О КАМЕЊЕ!

ЗАИСТА!

КЛИК

КАПЕТАНЕ, ВИ СИГУРНО НЕ БИСТЕ ВОЛЕЛИ ДА МАМА ВИДИ ОВУ СЛИКУ!

ТО ЈЕ ЛАЖ! ЈА НИКАДУ ЖИВОТУ СВОМЕ...

АХА! 'ОЋЕ ЛИ И МАМА У ТО ДА ВАМ ПОВЕРУЈЕ?

СПРЕМНИ СМО ДА ЈЕ ПРОДАМО!

ЕВО ВАМ... АЛ' ДОБИ ЋЕ ДАН КАД ЋЕТЕ МИ ПАСТИ ШАКА! А ОНДА СЕ ПРИЧУВАЈТЕ!

ШРАФКО

ЧЕЛИЧНИ ГУСАР: ВАТРЕНА УСТА

ГАЛИЈА ШПАНЦА ЗВАНОГ „МОРСКИ ВУК"...

...ПЛОВИЛА ЈЕ КА ОСТРВУ **ДВЕ ЛОБАЊЕ**. НА ЊОЈ СУ БИЛИ **ЧЕЛИЧНИ ГУСАР** И ЊЕГОВИ ПРИЈАТЕЉИ МЕРЛИНИ И МЕК НЕК...

ВЕЋ САМ СЕ УЖЕЛЕО ЕНГЛЕСКЕ!

ЧЕЛИЧНИ ГУСАРУ!

НЕШТО СИ ЗАМИШЉЕН! ДОЂИ У МОЈУ КАБИНУ ДА ОДИГРАМО ПАРТИЈУ ШАХА!

1316/1

ХЕЈ! ПА ОВО ЈЕ ШАХ!

РЕКАО САМ ТИ ДА СА МНОМ НЕМА ШАЛЕ!

БИЛА ЈЕ ВЕЋ НОЋ И ГАЛИЈА СЕ ПРИБЛИЖАВАЛА НЕКИМ ОСТРВЦИМА...

МОРЕ ПЛАВО... ЛА, ЛА... МОРЕ ДУБОКО... ЛАРА, ЛИ, ЛА...

ДУМ!

КРМАНОШ СЕ НАШАО НА ПОДУ...

...А ЊЕГОВ НАПАДАЧ ЈЕ ДОХВАТИО КОРМИЛО.

НИКО НИЈЕ ПРИМЕТИО ДА ЈЕ ГАЛИЈА ПРОМЕНИЛА ПРАВАЦ...

...И УПУТИЛА СЕ У САСВИМ ДРУГОМ СМЕРУ.

НИСАМ МОГАО ОКА ДА СКЛОПИМ, АЛ' САМ ЗАТО СМИСЛИО НОВ ТРИК! НА ЊЕМУ ЋУ ГА ИСПРОБАТИ!

ХЕЈ, КРМАНОШУ!

Ш...ШТА?! ТИ НИСИ...

ЧУУУФ!

ДУМ!

ЈЕСИ ЛИ ТИ ЧУО НЕКИ ТРЕСАК?

АХА!

НЕКО СЕ ПОТУКАО!

ПОКАЗАЋУ ЈА ЊИМА!

ШТАААА? НИСМО НА ПУЧИ-НИ!

УЗБУНААА! СВИ НА СВОЈА МЕСТА!

НЕКО ИЗ ПРИКРАЈКА ПОСМАТРА ГАЛИЈУ...

РАЗЛЕГАО СЕ ЗВИЖДУК...

ФРРРРРР

БИО ЈЕ ТО ЗНАК ЗА НАПАД...

ЈАААА!

ПОСАДА, ЈОШ САЊИВА, ИСТРЧАЛА ЈЕ НА ПАЛУБУ...

ТУ ЈЕ И ЧЕЛИЧНИ ГУСАР, НЕШТО МУ ЈЕ ПРИВУКЛО ПАЖЊУ...

МЕРЛИНИ! КРМАНОШУ, ШТА МУ СЕ ДОГОДИ-ЛО?

ПА ТИ НИСИ КРМАНОШ!

ТАК!

ШТА ТРАЖИШ ОВДЕ, ЈЕ ЛИ? ГУБИ СЕ!

„АЛИ, ЧЕЛИЧНИ ГУСАР...

...НИЈЕ ПРИМЕТИО ДА МУ СЕ НЕКО ПРИКРАО ИЗА ЛЕЂА.

АААХ!

ПЉУС!

НАПАДАЧА ЈЕ БИЛО СВЕ ВИШЕ...

...И ПОСАДА ГАЛИЈЕ МОРАЛА ЈЕ ДА СЕ ПРЕДА.

ЧЕЛИЧНИ ГУСАРУ, МЕРЛИНИ, ГДЕ СТЕ?

МЕК НЕК НИЈЕ НИ ПРЕТПОСТАВЉАО ГДЕ СУ ЊЕГОВИ ПРИЈАТЕЉИ...

МОРАМ НАТРАГ НА ПАЛУБУ!

ИЗНЕНАДА, ЧЕЛИЧНИ ГУСАР СЕ НАШАО ПОД ВОДОМ...

ОСВЕСТИО СЕ ПРЕ НЕГО ШТО САМ ОЧЕКИВАО!

ПА АКО ТИ СЕ БАШ СВИЂА ОВДЕ, ТИ ОНДА ОСТАНИ!

КАДА ЈЕ ГУСАР ИЗРОНИО...

УУФ! НЕ БИХ ВИШЕ ИЗДРЖАО ПОД ВОДОМ!

ГАЛИЈА ЈЕ ВЕЋ ОТПЛОВИЛА...

ДО ЂАВОЛА!

Освајачи шпанског брода победоносно су клицали...

Ускоро је галија допловила до једне пећине...

... у којој ...

Победили смо, Огамбо! Наш сан се остварио!

Да, Мувири!

Мислиш ли да је челични гусар у потпалубљу са осталима?

Вероватно!

За то време на броду...

Мек нек се преварио...

Дивно! Месец се сакрио иза облака!

Искористићу то и приближити се галији!

А КАДА ЈЕ МЕСЕЧИНА ОБАСЈАЛА ОКОЛИНУ...

ГУСАР ЈЕ ВЕЋ БИО КОД КРМЕ...

ГЛЕ! ЧАМАЦ У ПЕЋИНИ! УНУТРА ЈЕ НЕКО!

ПРИБЛИЖИО СЕ...

ОВО ЈЕ НАЈСРЕЋНИЈИ ДАН У МОМ ЖИВОТУ! ЗАХВАЉУЈУЋИ ГАЛИЈИ КОЈУ СМО ОТЕЛИ ВРАЋАМО СЕ КУЋИ!

ПОЛАКО, МУВИРИ! ПРЕД НАМА ЈЕ ДУГ ПУТ!

МНОГО НАС ЈЕ И ТРЕБА ДА СЕ ДОКОПАМО ЈОШ ДВЕ ГАЛИЈЕ!

А ОНДА ЋЕМО ОСЛОБОДИТИ ЗАРОБЉЕНИКЕ!

НЕ, МУВИРИ!

ЖРТВОВАЋЕМО ИХ НАШОЈ БОГИЊИ ДАМБАЛИ!

!?

АКО ТО НЕ УЧИНИМО, НИКАДА СЕ НЕЋЕМО ВРАТИТИ СВОЈИМ КУЋАМА!

ТАЈ МУВИРИ ИЗГЛЕДА НИЈЕ ЛОШ ЧОВЕК! ОГЛАМБЕ СЕ ТРЕБА ЧУВАТИ!

КОЛИКО САМ РАЗУМЕО ОВИ ЦРНЦИ СУ УСПЕЛИ ДА СЕ ОСЛОБОДЕ ТРГОВАЦА РОБЉЕМ И САД ЖЕЛЕ ДА СЕ ВРАТЕ У АФРИКУ!

ЦЕЛИЧНИ ГУСАР ЈЕ ОПЕТ ЗАПЛИВАО КА ГАЛИЈИ...

...КОЈА ЈЕ ПЛОВИЛА КА УНУТРАШЊОСТИ ОГРОМНЕ ПЕЋИНЕ.

ГУСАР ЈЕ ИМАО САМО ЈЕДНУ ЖЕЉУ...

МОРАМ ДА СПАСЕМ СВОЈЕ ПРИЈАТЕЉЕ!

У ПЕЋИНИ...

...ГРУПА ЦРНАЦА РАДОСНО ЈЕ ДОЧЕКАЛА БРОД.

ЧЕЛИЧНИ ГУСАР ЈЕ УСПЕО ДА СЕ УВУЧЕ У БРОД...

САКРИЋУ СЕ У КАПЕТАНОВУ КАБИНУ!

НАДАМ СЕ ДА СЕ У ЊОЈ НИКО НЕ НАЛАЗИ!

УБЛИЗИНИ СЕ НИСУ ЧУЛИ НИКАКВИ ГЛАСОВИ...

А И КАБИНА ЈЕ БИЛА ПРАЗНА...

СКЛОНИЋУ СЕ ИЗА ЗАВЕСЕ!

ГЛЕ! ОПЕТ ОНАЈ ВРАЧ ГОВОРИ И БУНИ НАРОД!

СВИ ЗАРОБЉЕНИЦИ МОРАЈУ УМРЕТИ! ДАМБАЛА ТРАЖИ ТЕ ЖРТВЕ!

СУТРА УЈУТРО, БАЦИЋЕМО ИХ У „ВАТРЕНА УСТА"!

РАТНИЦИ КАО ДА СЕ НИСУ СЛАГАЛИ СА ОГАМБОМ...

ШТА ЈЕ? ШТО МЕ ТАКО ГЛЕДАТЕ?

ПОКАЗАЋУ ЈА ВАМА!

ПЉУС!

ШЉИС!

!?

ПРЕСТА-НИ!

ШТА ТИ ЈЕ, МУВИ-РИ?

ПОБЕГЛИ СМО ТРГОВЦИМА РОБ-ЉЕМ ЈЕР ЖЕЛИМО СЛОБОДУ!

ДОСТА НАМ ЈЕ БИЧЕВА! ХАЈДЕ, БА-ЦИ ГА!

СЈАЈНО, МУВИРИ! ГУРНИ ТОГ ВРАЧА У ВОДУ!

КАКО СЕ УСУЂУЈЕШ?

НАРЕЂУЈЕМ ВАМ ДА ГА ВЕЖЕТЕ! ОН ВИШЕ НЕ МОЖЕ ДА БУДЕ ВАШ ПОГЛАВИЦА!

МУВИРИ ЈЕ ПОКУШАО ДА СЕ БРАНИ...

ДУМ!

И ЊЕГА ЋЕТЕ БАЦИТИ У „ВАТРЕНА УСТА" ЗАЈЕДНО С ОСТАЛИМ ЗАТВОРЕНИЦИМА...

КАКВА ЛИ СУ ТО „ВАТРЕНА УСТА"?

УБРЗО СУ ИСКРЦАЛИ ЗАРОБЉЕНИКЕ...

НЕ ВИДИМ ЧЕЛИЧНОГ ГУСАРА? А ТИ, МЕРЛИНИ?

НИ ЈА! КО ЗНА ШТА СУ УРАДИЛИ С ЊИМ?

АЛИ, ЧЕЛИЧНИ ГУСАР ЈЕ УСПЕО ДА ОСТАНЕ НЕПРИМЕЋЕН...

...БАР ДО САДА.

КАДА ЈЕ ЧУО КОРАКЕ БРЗО СЕ САКРИО...

АЛИ...

ЈААА!

ТУП!

ТУП!

ОТКРИЛИ СТЕ МЕ, ЈЕ ЛИ?

ЗАЖАЛИЋЕТЕ ЗБОГ ТОГА!

СКЛАЊАЈТЕ МИ СЕ! ХОЋУ ДА ИЗИЂЕМ ОДАВДЕ!

УУУФ!

НЕ РАДУЈ СЕ! ЈОШ МЕ НИСИ ПОБЕДИО!

ИМАМ ЈА ЈОШ ЈЕДНУ РУКУ!

АААХ!

ЧЕЛИЧНИ ГУСАР ИПАК НИЈЕ МОГАО ДА СЕ БОРИ ПРОТИВ СВИХ ЊИХ...

ЈЕДАН СНАЖАН УДАРАЦ ОБОРИО ГА ЈЕ НА ПОД...

...И ОН ЈЕ УБРЗО ИЗГУБИО СВЕСТ.

КАДА ЈЕ ОТВОРИО ОЧИ...

ТАМ-ТАМ

ТАМ-ТАМ

ТАМ...
ТАМ!
ТАМ...
ТАМ!

ПА, ОНО ЈЕ БЕРНИСА! КУДА ЈЕ ВОДЕ?

!?

ХЕ! ХЕЕЕ!

ДАМБАЛА, ОВО ЈЕ ПРВА ЖРТВА КОЈУ ТИ ПРИНОСИМО!

ДАМБАЛА...

И ПРЕ НЕГО ШТО ЋЕ БАЦИТИ БЕРНИСУ, КЂЕРКУ МОРСКОГ ВУКА, У ОГАЊ ...

... МУВИРИ ЈЕ КРИКНУО.

НЕЕЕ! СТАНИТЕ!

ЗАР НИСТЕ СХВАТИЛИ? ОГАМБО ЖРТВУЈЕ ОВЕ ЗАТВОРЕНИКЕ, А ПОСЛЕ ЋЕ ТО ИСТО УЧИНИТИ И С ВАМА!

ТАДА ИМ СЕ ОБРАТИО ЧЕЛИЧНИ ГУСАР...

МУВИРИ ГОВОРИ ИСТИНУ! ОСЛОБОДИТЕ ГА И ОГАМБО ВАМ НЕЋЕ НИШТА МОЋИ!

ШТА? АКО ТО УЧИНИТЕ, ДАМБАЛА ЋЕ ПРЕТВОРИТИ МУВИРИЈА У ПЕПЕО!

НЕ СЛУШАЈ ГА! ПРЕСЕЦИ ОВО УЖЕ! ЗАР СИ ЗАБОРАВИО КАД САМ ТЕ ИШЧУПАО ИЗ КАНЦИ ОНОГ ЛАВА?

НЕ... НЕ ТРЕБА ДА МЕ ПОДСЕЋАШ, МУВИРИ!

НИСАМ ЗАБОРАВИО!

ЕВО, СЛОБОДАН САМ И НИСАМ ПРЕТВОРЕН У ПЕПЕО!

УРАААА!

МОЈА КЋИ! ПАШЋЕ У ТАЈ ОГАЊ! ПРИДРЖИТЕ ЈЕ!

ОД СТРАХА И ТОПЛОТЕ БЕРНИСА ЈЕ ИЗГУБИЛА СВЕСТ...

АЛИ...

ЈЕСТЕ ЛИ ВИДЕЛИ? И ОН СЕ ПОБУНИО ПРОТИВ ОГАМБА И НИШТА МУ СЕ НИЈЕ ДОГОДИЛО!

НЕ СЛУШАЈТЕ ГА! ДАМБАЛА ЋЕ ИМ СЕ КАД-ТАД ОСВЕТИТИ!

ОНА САМО ХОЋЕ ДА ВИДИ КО ЈЕ ПРОТИВ ЊЕ, А ОНДА...

ДАМБАЛА НЕ ПОСТОЈИ! А, ДА БИХ ТО ДОКАЗАО, БАЦИЋУ ТЕ У „ВАТРЕНА УСТА"!

ВРАЧ СЕ ДАО У БЕГ...

ВИДИТЕ ЛИ? ШТО САДА НЕ УПОТРЕБИ СВОЈЕ ЧИНИ?

АЛИ, ОГАМБО ЈЕ ИМАО ПРИСТАЛИЦА КОЈИ СУ ПОКУШАЛИ ДА ГА ЗАШТИТЕ...

ДОШЛО ЈЕ ДО ОГОРЧЕНЕ БОРБЕ ОГАМБОВИХ И МУВИРИЈЕВИХ ПРИСТАЛИЦА...

ПРВО ЋЕМО С ТОБОМ СВРШИТИ!

!?

НА СРЕЋУ...

ХВАЛА, ПРИЈАТЕЉУ!

МОРАМО СПАСТИ МУВИРИЈА!

ЈА ЋУ ТО УЧИНИТИ! ТАЈ ЧОВЕК МИ СЕ СВИЂА!

УБРЗО СУ И ПРИЈАТЕЉИ ЧЕЛИЧНОГ ГУСАРА ОСЛОБОЂЕНИ...

ОГАМБО ЈЕ БЕЖАО КА ДРУГОМ КРАЈУ ПЕЋИНЕ...

ОГАМБО И ЊЕГОВЕ ПРИСТАЛИЦЕ ПОДМЕТНУЛИ СУ ЕКСПЛОЗИВ И ТАКО ЗАТРПАЛИ ПРОЛАЗ...

УСКОРО...

У ЧАМЦЕ! БРЗО!

ЗА ТО ВРЕМЕ ЧЕЛИЧНИ ГУСАР И ОСТАЛИ НАПУСТИЛИ СУ „ВАТРЕНА УСТА"...

МОРДАМО ПРЕ ЊИХ ДА СТИГНЕМО ДО ГАЛИЈЕ!

ОГАМБО ЈЕ УСПЕО ДА ПОБЕГНЕ, АЛИ ЊЕГА СЕ НЕ ТРЕБА ВИШЕ БОЈАТИ!

И ЈА ТО МИСЛИМ! ОН САД СИГУРНО ЖЕЛИ ДА БУДЕ ШТО ДАЉЕ ОД НАС!

АЛИ И МУВИРИ И ЧЕЛИЧНИ ГУСАР СУ СЕ ПРЕВАРИЛИ...

У ТОМ ТРЕНУТКУ...

ШТА СИ ТО НАУМИО, ОГАМБО?

ДА ЗАПАЛИМО ГАЛИЈУ!

НА БРОДУ ИМА ДОСТА БАРУТА! ОД СНАЖНЕ ЕКСПЛОЗИЈЕ ДОЋИ ЋЕ ДО РУШЕЊА СТЕНА И ОНИ НИТКОВИ ОСТАЋЕ ЗАТРПАНИ У ПЕЋИНИ!

ЗАПАЛИТЕ ПАЛУБУ, А ЈА ЋУ БАРУТАНУ!

НАДАМ СЕ ДА ЋЕ СЕ СВЕ ОДВИЈАТИ ПО ПЛАНУ!

А САД ШТО ПРЕ ОДАВДЕ!

ВАТРА СЕ ШИРИЛА БРЖЕ НЕГО ШТО ЈЕ ОГАМБО ПРЕТПОСТАВЉАО...

ХАЈДЕ, ПОМОЗИТЕ МИ ДА СЕ ПОПНЕМ И ДА БЕЖИМО ИЗ ОВОГ ПАКЛА!

И ДОК СУ ОНИ ВЕСЛАЛИ ПРЕМА ИЗЛАЗУ...

...ЧЕЛИЧНИ ГУСАР И ОСТАЛИ УСПЕЛИ СУ ДА СЕ ПРОБИЈУ ДО МЕСТА ГДЕ ЈЕ БИЛА УКОТВЉЕНА ГАЛИЈА.

ШТА ЈЕ ОНО?

НЕШТО ГОРИ!

МУВИРИ И ГУСАР ПОШЛИ СУ САМИ ДА ИЗВИДЕ...

!?

!?

ЈАДНИ МОРСКИ ВУК! ТОЛИКО СЕ ПОНОСИО СВОЈОМ ГАЛИЈОМ!

ХЕЈ! АКО БАРУТАНА ЕКСПЛОДИРА, ГОТОВИ СМО!

БЕЖИМО, МУВИРИ! ТАЈ ОГАМБО ЈЕ ПРАВИ ЂАВО!

У БАРУТАНИ...

АЛИ, ШТА...

НЕМАМО ВРЕМЕНА ЗА ПИТАЊА!

И НЕ СХВАТАЈУЋИ ШТА СЕ У СТВАРИ ДОГАЂА, СВИ СУ СЕ ДАЛИ У БЕКСТВО...

БУУУМ!

ОГАМБО ЈЕ ДОБРО СВЕ ПРОРАЧУНАО...

ХА,ХА,ХА!

ЛЕПО САМ ОВО УРАДИО! ШТА КАЖЕ-ТЕ?

ОГРОМНОМ ПЕЋИНОМ РАЗЛЕГЛА СЕ ТУТЊАВА...

БЕЖИТЕ, ИЛИ СМО ГОТОВИ!

ОГАМБО ЈЕ НАРЕДИО СВОЈИМ ЉУДИМА ДА ВЕСЛАЈУ КА ОБЛИЖЊЕМ ОСТРВУ...

ТАМО ЋЕМО СЕ МАЛО ОДМОРИТИ!

ВРАЧ НИЈЕ ПРИМЕТИО ДА ЈЕ ТАМО УКОТВЉЕН ЈЕДАН БРОД. БИЛА ЈЕ ТО ГАЛИЈА ЛОРДА БЕНБЕРИЈА, ОГОРЧЕНОГ НЕПРИЈАТЕЉА ЧЕЛИЧНОГ ГУСАРА...

НЕКО ЈЕ ВИДЕО КАД СЕ ОГАМБО ИСКРЦАО...

ИДЕМ ДА ОБАВЕСТИМ ЛОРДА!

ИМАМО ГОСТЕ, ЛОРДЕ!

НЕ ВИЧИ ТОЛИКО! ДОБРО СИ МЕ УПЛАШИО! ПОМИСЛИО САМ ДА СИ ВИДЕО ЧЕЛИЧНОГ ГУСАРА!

МА НЕ! ТО СУ НЕКИ БЕЗОПАСНИ ЦРНЦИ! МОГУ НАМ ДОБРО ПОСЛУЖИТИ!

УХВАТИ ИХ! И ТАКО СУ НАМ ПОТРЕБНИ ЧИСТАЦИ ПАЛУБЕ!

УБРЗО...

НЕ ЗАСТАЈКУЈ!

ПИХ! ОВАЈ МАТОРИ НАМ И НЕЋЕ БИТИ ОД НЕКЕ КОРИСТИ!

САД МОЖЕМО ДА ИСПЛОВИМО! ИМАМО ВОДЕ И ХРАНЕ У ИЗОБИЉУ!

ДА, ЛОРДЕ!

ЗА ТО ВРЕМЕ, ЧЕЛИЧНИ ГУСАР И ЊЕГОВИ ПРИЈАТЕЉИ НИКАКО НИСУ МОГЛИ ДА ПРОНАЂУ ИЗЛАЗ ИЗ ПЕЋИНЕ...

ШТА ДА РАДИМО?

МОРАЋЕМО ДА УКЛОНИМО КАМЕЊЕ КОЈЕ ЈЕ ЗАТРПАЛО ИЗЛАЗ!

И ТАКО...

НЕЋЕМО ИЗИЋИ ОДАВДЕ НИ ЗА СТО ГОДИНА!

ПА, АКО НАСТАВИШ ДА ПРЕНОСИШ ТЕ КАМЕНЧИЋЕ, ЗАИСТА ЋЕМО ЗАУВЕК ОСТАТИ ОВДЕ!

РАДИЛИ СУ ТАКО НЕКОЛИКО САТИ И НАЈЗАД...

ОСЕЋАМ ХЛАДАН ВАЗДУХ!

СВЕТЛОСТ!

УСПЕЛИ СМО!

УРАААА!

МУВИРИ ЈЕ ПРЕТРАЖИО ЧИТАВ КРАЈ...

НИ ТРАГА ОД ОГАМБА!

НЕ БРИНИ, ТАТА! НАПРАВИЋЕШ ТИ ЈОШ БОЉУ ГАЛИЈУ!

ТА ХУЉА НАМ ЈЕ ОВОГ ПУТА УМАКЛА, АЛИ СРЕШЋЕМО СЕ МИ ЈОШ!

НИКО НИЈЕ МОГАО НИ ДА ПРЕТПОСТАВИ...

...У КАКВОМ ПОЛОЖАЈУ СЕ НАЛАЗИ ОГАМБА.

ПО ЦЕО ДАН КУКА!

НА ПАЛУБИ БЕНБЕРИЈЕВОГ БРОДА...

ДОЗИВА НЕКУ ДАМБАЛУ!

ТО МУ ЈЕ СИГУРНО ЖЕНА!

КРАЈ

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: **ИЗНОГУДА**

ГОГАЈ

By Bud Sagendorf

ГОСПО'ИЦЕ ОЛИВА, ВИ СТЕ НЕЖНИ ЦВЕТИЋ ПОНИКАО У ОВОЈ ЏУНГЛИ ОД ГРАДА!

ОХ, ХЕРКУЛЕ! КАКО СВАКА ВАША РЕЧ СЛАТКО ЗВУЧИ!

ЈЕ Л' ОНАЈ ХЕРКУЛ ЈОШ ДОСАЂУЈЕ ГОСПО'ИЦИ ОЛИВИ?

АХА! ОПИЈА ЈЕ СВОЈИМ ЛАСКАЊИМА!

ТАЈ МАЛЕЦКИ ЈЕ СТРАШНО СЛАТКОРЕЧИВ... А ОНА УПИЈА СВАКУ РЕЧ КОЈУ ОН ИЗГОВАРИ!

ХМ!

ВОЛИ ОНА КАД ЈОЈ СЕ ЛАСКА!

А НЕМАМ СРЦА ДА ГА УДАРИМ... КАД ЈЕ СЛАБИЈИ ОД БОЛЕСНЕ ГИРИЦЕ!

МОГУ Л' ЈА ДА ТИ ДАМ САВЕТ?

МОРАШ ПОКАЗАТИ ОЛИВИ ДА И ТИ ИМАШ ПЕСНИЧКУ ДУШУ! ЖЕНЕ ТО ЦЕНЕ!

ТАКО ЈЕ! САД ЋЕШ ДА ВИДИШ! НИСАМ НИ ЈА МУТАВ!

ОЛИВА, ЛЕПА СИ... ЛЕПА СИ К'О СВЕЖ... ТЕК УБРАН СПАНАЋ!

А?

?

© King Features Syndicate, Inc., 1976. World rights reserved.

?

?

ВИ НЕШТО РЕКОСТЕ, ХЕРКУЛЕ?

ОЧИ СУ ВАМ К'О ДВЕ СЈАЈНЕ ЗВЕЗДИЦЕ!

10-31

Bud Sagendorf 19

ПРЕВАРАНТ ИЗ ДОЦ СИТИЈА

ЧУВШИ ОД ЈЕДНОГ КАУБОЈА ШАЉИВЏИЈЕ ДА МОЖЕ ДА СЕ ОБОГАТИ АКО ДОКАЖЕ СРОДСТВО СА НЕСТАЛИМ ШПАНСКИМ ГРОФОМ, ПОЗНАТИ ФАЛСИФИКАТОР БЕН ХОЏИС ПОЧЕО ЈЕ ДА ПРИКУПЉА ДОКУМЕНТА. ЊЕГОВОЈ БОРБИ ЗА »НАСЛЕДСТВО« ПРИКЉУЧИО СЕ И ВЕЛИКИ БРОЈ УГЛЕДНИХ ГРАЂАНА.

Бен Хоџис

Кад је Бен Хоџис, познати варалица, фалсификатор и крадљивац стоке, син Црнца и Мексиканке из Сан Антонија, Тексас, први пут стигао у Доџ, неки каубој уз чашицу виског ја у салуну испричао му је причу која се нашироко испредала у граду да су област око града и сам град некад припадали једном старом шпанском грофу.

— Гроф је изненада напустио имање и о њему се више ништа није чуло. После је на овом месту никао град у којем је временом отворен центар за продају стоке, а сточарске компаније поделиле су земљу међу собом. Прича се — наставио је своје казивање Бену припити кравар **— да су компаније спремне да наследнику, ако се појави, исплате одговарајућу накнаду. Зашто не би ти, пошто си потомак старе шпанске породице, затражио своје право? Мућни мало по свом родослову, можда је онај стари гроф твој прадеда!**

Сумњичави староседеоци

Овај предлог за каубоја је била одлична шала, али Бен није тако мислио. Схватио је то као изврсну прилику да се обогати. Он је, иначе, свуда куд је пролазио причао да је потомак једне старе, шпанске породице па је ту причу испричао и када је, с пролећа, те 1867. године, стигао у Доџ. Чим је каубој завршио, брже-боље је одјурио градоначелнику и још с врата повикао:

— Ја сам праунук старог грофа који је био власник области Доџ Ситија!

Није било дана да се понеко не појави са таквом причом и градоначелнику је већ била пуна глава. Да би се што пре ослободио Бена, рекао је:

— Прибави необориве доказе, па ћемо разговарати.

Бену тако нешто није требало два пута рећи. Отпутовао је у Тексас и убрзо се, вратио са хрпом докумената који су говорили да је он правни наследник старог грофа као и једини легитимни заступник осталих наследника који сви живе у Сан Антонију, у Тексасу. Показао је све то градоначелнику, али он је уз смешак одговорио:

— Потражи неког судију, адвоката или правника који је спреман да покрене спор на суду и да те заступа.

И Бен је кренуо да тражи човека каквог му је градоначелник Доџа препоручио. Започео је жестоку кампању у граду, а староседеоци су збијали шале с њим, уверени да су сва документа фалсификована и да ће превара бити откривена. Чекајући тај час, унапред су се радовали.

Међутим, придошлице, међу којима је било доста бизнисмена, банкара, па и судија и правника сматрали су да је Бен приглуп, па ће га лако обрлатити и докопати се његовог богатства, па су му обећавали новчану помоћ, давали писмене изјаве у његову корист и обећавали да ће свакако сведочити на суду, ако до суђења дође. Многи су писали петиције градском судији и градоначелнику, али они за то нису марили.

Писмо у Канзас

Каубоји који су јахали са Беном прихватили су ову причу, увеличавали је и преносили даље све док судија Стери из Емпорије, Канзас, није пристао да покрене спор у Беново име и обећао му пуну правну и новчану помоћ док се спор не реши.

Био је то знак да се и остали правници и бизнисмени заинтересују за Бенове папире, а кад се то десило, староседеоци Доџа преко ноћи су променили мишљење и почели да верују да ће Бен на крају успети.

За то време он није седео скрштених руку. Знајући да је област Грејт Кантри, у Канзасу, отворена за усељавање, написао је писмо новоименованом надзорнику области и објаснио му да је власник четири парцеле, које је детаљно описао. Затражио је да му надзорник дозволи усељење, пошаље тапије, решење о порезу, као и уплатницу којом би уплатио потребну таксу за додељену земљу. Надзорник није познавао Бена и испунио је његову молбу.

Бен је у Канзасу уплатио таксу за четири парцеле, а онда тапију преправио на тридесет и три парцеле. То је значило да је постао власник готово целе области!

Тада је посетио председника Националне банке из Доџ Ситија који је био новајлија. Објаснио му је да је његова оригинална тапија у Рајтовом и Беверлијевом сефу, показао му папире из којих се видело да је власник тридесет и три парцеле и затражио да му изда кредитно писмо на сто хиљада долара, а као гаранција и залог требало је да буде „његова“ земља. Сеф о којем је Бен говорио и у којем није било никакве тапије на његово име налазио се у подруму банке где је пропао после једног пожара, и то вратима окренут ка тлу. Пошто је био тежак око четири тоне, било је потребно много времена да се извуче и отвори. Председник је насео Беновој причи и издао му кредитно писмо.

Није крив!

Са тим писмом одјахао је на ранчеве око река Бивера и Симерона и почео да купује стоку. Купио је на десетине хиљада грла и стао да их отпрема на тржиште у Доџ. Међутим, срећа га је напустила, вредност стоке је нагло пала и он је успео да извуче само оно што је уложио.

Поново је потражио кредит, али сеф је извађен и ствар је била јасна. Ипак, није престао да се бави подвалама. Тако је сваке године затварао по неколико кланаца и прелаза на рекама, па кад би наишло неко стадо, захтевао је од каубоја да плате таксу ако желе даље. Наглашавао је да је он власник прелаза или кланца и понеки ла-

коверни каубој би поверовао и платио таксу. Већина није, али Бен је био задовољан и оним што би добио.

Кад је једне ноћи украдено цело крдо говеда месног млекара, оптужили су Бена. Против њега су изнети опширни и необориви докази и изгледало је да ће бити проглашен кривим. Бен је имао мало правих пријатеља, још мање новца. Зато се на суду појавио сам, без браниоца.

— Шта! Ја? — викао је, а онда настављао гневно: **— Потомак чувеног шпанског грофа, сопственик огромних површина земље у Новом Мексику, власник златних поља и рудника, села и градова који су подигнути на земљи чији сам ја једини господар! То је бедно, бедније од старе краве. Каква је то смешна идеја да ме за то оптуже? Не, господо! Мислим да су људи који то тврде пореметили памећу!**

Све време био је убедљив, понекад је збуњивао суд својим закључцима, некад се шалио на свој и тућ рачун. Кад је завршио своју одбрану, знао је да ће се извући без казне. Тако је и било.

Тог истог дана два часа пред изрицање пресуде, краве су се вратиле млекареној кући. То је највише помогло да Бен не оде у затвор, јер он је заиста украо краве и отерао их у један тешко приступачан кланац око пет миља удаљен од града. Како их нико није чувао, а на несрећу, на град и околину сручила се олуја, краве се уплашиле, побегле из кањона и кад се време смирило, вратиле се кући, пре него што је Бену изречена пресуда.

Бен Хоџис је надживео већину својих пријатеља и непријатеља али није доживео да саслуша коначну пресуду да је постао наследник имања старог грофа и власник Доџ Ситија. Кад је 1929. године умро у Доџ Ситију, сахрањен је на гробљу заслужних грађана, поред старих сточара.

— Сахранили смо Бена овде — рекао је градоначелник Доџ Ситија на његовој сахрани — с добрим разлогом. Желели смо да сточари и сада могу да га држе на оку.

М. Б.

Винету на ждребету

БАТИНЕ КОЈЕ СЕ ПАМТЕ

Сву ноћ, у сну, јурио сам на коњићу расцветаним ливадама. У стварности је све то било сасвим другачије.

Ушао сам у пространо сеоско двориште и стао усхићен свим оним што ми се, као бајка, указало пред очима: краве, свиње, кокошке, гуске, патке, животиње које сам дотад виђао скоро само на телевизији или у књигама, сад су биле преда мном, живе, стварне и неописиво лепе. Али, све њих одмах сам заборавио кад сам угледао коње. Велики, витки, сјајне тамне длаке и топлих, паметних очију, били су за мене, дечака који је рођен и одрастао на асфалту Новог Београда, сасвим нестварни. А кад је из штале истрчало једно разиграно ждребе, осетио сам како ми срце лупа од радости. Наравно, одмах сам пожелео да му се бацим на леђа и већ сам себе видео како као ненадмашни Винету или неустрашиви Били Кид јурим сеоским ливадама и сокацима. Међутим, ускоро се показало да то и није баш тако лако ни једноставно.

БАР ЈЕДАН КРУГ!

Управо сам био завршио четврти разред, кад сам отишао код баке у Обреновац. Данима сам жељно очекивао да што пре напустим усијани асфалт и солитере Новог Београда, мислећи само о игри по обреновачкој периферији и купању у Сави.

Већ неколико дана после доласка код баке дошла је и моја мама, па смо аутомобилом кренули код бакине млекарице на село. Унапред сам се свему радовао. Док смо се возили сеоским друмом, неравним и пуним рупа од којих су кола једноставно одскакала, забављало ме је чак и то, иако се мама стално жалила на лоше амортизере и још лошији пут.

Моје усхићење достигло је врхунац кад су ми рекли да ждребе које је скакутало у дворишту мирно и питомо. Наиван и неискусан, прихватио сам то без двоумљења. Оно се ускоро умирило и ја сам му полако пришао. Гледало ме је без страха, мирно као да смо већ дуго пријатељи. Лагано сам га помиловао по глави, а затим загрлио и пријубио лице уз његов врат. Осетио сам да је топао и да благо дрхти. Ех, кад бих могао да на том заносном коњићу обиђем бар један круг око моје зграде у Београду, помислио сам са чежњом. Замишљао сам другове како ме гледају са дивљењем и поштовањем. Али, све то више је личило на сан него на стварност.

Замолио сам газду да ме бар на тренутак подигне и стави на леђа ждребета. Тада сам схватио да јахање није нимало лако и безбрижно како то изгледа у филмовима. Осећао сам да је испод мене животиња, да сваки час може да јурне у разуздан трк који ја не бих био у стању да обуздам.

Скинули су ме са коњића, а он је, цилитајући се, одјурио низ двориште.

ЈУРЊАВА НА ДРУМУ

Од тада сам био заљубљен у ждребе. Враћао сам се баки невесео, с мислима потпуно у сутрашњем дану. Јер, био сам чврсто одлучио да се сутрадан искрадем и кришом опет дођем у село, мом миљенику.

Провео сам немирну ноћ, са искиданим сновима, у којима сам бескрајним расцветалим ливадама јурио на витоногом ждребету. Али, снови су се прекидали ненадано, а ја се болно будио

у кревету, ознојен и сам.

Сутрадан сам зором, не доручкујући, нечујно изишао из бакине куће, сео на бицикл и истим оним неравним друмом кренуо у село.

Сад ми је пут био дугачак и пуст. Упињао сам се да бицикл возим што брже, али ми се ипак чинило да готово стојим у месту. Најзад, још издалека, угледао сам га како јури по дворишту, обесно забацује главу као одрастао, снажан коњ, задњим ногама, с малим копитама, високо се рита увис, па би изненада стало, уко пало се, дрхтало. Тренутак касније, ждребе би настављало игру као да ме мами.

У дворишту није било никога. Пришао сам коњићу. Мировао је и без покрета допустио да га помилујем. Гледао ме је и мазно истезао врат. Знао сам да се на њега не могу попети лако као на бицикл, па сам донео неки пањ што се налазио у близини, стао на њега, рукама се наслонио на ждребе, подигао ногу као што то чине каубоји у филму и...

И тресну на земљу. У последњем тренутку, кад сам подигнутом ногом већ додирнуо леђа ждребета, оно се хитро измакло и одјурило, а ја сам се, с болом у леђима и звоњавом у глави, нашао на земљи.

Заинатио сам се и као да се не плашим пошао према животињи. Али, ждребе више као да ме није познавало: скакало је и трчало по дворишту, не дозвољавајући да му се приближим.

Тужан и разочаран свој им неславним јахањем, споро сам узјахао бицикл, заборављајући да затворим капију.

Леђо сам окретао педале, плакало ми се. Тад сам изненада зачуо ситан, брз топот иза себе. Окренуо сам се: за мном је трчало ждребе! Опет се бацакало и скакало, његова копита севала су кроз ваздух, и већ ме је било готово сустигло.

У срце ми се улио страх. Видео сам себе са раскрвављеним челом од ударца копита, немоћног и непокретног. Покушавао сам да возим брзо, али ме је ждребе ипак сустигло. Кад је скочило тик уз мене, управљач ми је измакао из руку и ја сам одлетео у јарак.

* * *

Мислио сам да нико не ће сазнати за моје јахање, али сам се преварио. Угруваног, нашла ме је бакина млекарица и сутрадан о свему обавестила баку, а она тату кад је следеће недеље дошао у Обреновац. Кад је чуо да сам због јахања и јурњаве на бициклу могао и да погинем, нашао је до бар штап и затворио се са мном у собу.

Следећа три дана нисам могао да седим на столици. Али, ждребе нисам заборавио ни до данас.

Саша Драшковић,
Грамшијева 6а/8
11070 Нови Београд

(Хонорар: 250 дин.)

за развој организма

EUROCREM®

„EUROCREM" је снажан извор енергије — од њега се расте.
ЗАТО ЈЕ „EUROCREM" ИДЕАЛАН ЗА **ЗДРАВУ, ЕКОНОМИЧНУ**
ДНЕВНУ ИСХРАНУ

ХЛЕБ И „EUROCREM"
СВАКИ ДАН —
У СВИМ ПРИЛИКАМА —
УЈУТРУ,
У ПОДНЕ,
УВЕЧЕ.

EUROCREM-увек!

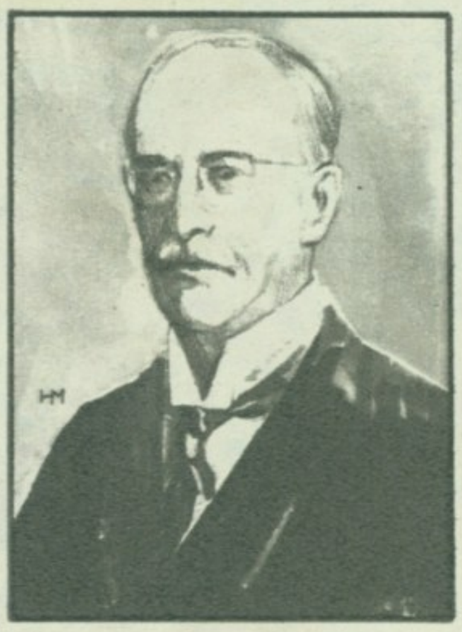

EUROCREM
за генерацију која расте!

ЗЛОСРЕЋНИ ПРОНАЛАЗАК

Конструктор данас чувеног мотора укрцао се на брод којим је требало да отпутује у Енглеску. Међутим, тамо није стигао, а на броду га није било.

Велики таласи ударали су о брод, али је он ипак грабио Ламаншом према Доверу на енглеској обали. Путници су се добро држали. Брод је полазио из Француске увече, а стизао у Енглеску ујутру па једна ноћ путовања и није била велики напор. Вечера је сервирана уз велике муке. Док су старије даме гунђале, деца су се забављала гледајући посуђе које је летело са столова. Многи су се после вечере повукли у кабине на починак, ако је он уопште био могућ.

У салон су прешли само мушкарци, углавном пословни људи. Међу њима се отменошћу издвајао један Немац средњих година. Деловао је смирено и говорио полако, чак развучено. У листу путника био је уписан под именом Рудолф Дизел. С њим у друштву налазили су се Жорж Карелс, директор фабрике мотора у Белгији и извесни Франц Декер.

Три човека ћаскала су о свему и свачему и тако прекраћивала време. Када је бродско звоно огласило десет часова, Дизел се опростио од пријатеља и отишао на спавање. Ускоро је на починак пошао и Карелс. Уз пут је свратио до Дизелове кабине да му још једном пожели лаку ноћ. Дизел је отворио врата и љубазно му се захвалио.

РАДИ И НА — СУРУТКУ!

Било је то 29. септембра 1913. године. Иако је Рудолф Дизел на броду био обичан путник, у свету техннке није био непознат. На жалост, мали број стручњака је ценио његову генијалност, јер мотор који је конструисао и назвао по свом имену представљао је праву техничку револуцију. Чак и данас, толико година после конструкторове смрти, он по својој економичности далеко надмашује сваки бензински и изазива поштовање свих инжењера света.

Најнеобичније је свакако то што маштовити Дизел није дошао до мотора експерименталним путем већ је цео изум до последњег завртња створио искључиво — на хартији! Тражећи касније фабрику која ће по његовом цртежу да изради прототип мотора, наилазио је на подсмехе и заједљиве примедбе да је направио „папирнату машину“!

Рођен 1858. године Дизел је имао срећу да расте уз оца занатлију и веома рано заволи технику, али и несрећу да човечанству понуди изум у невреме: његов значај могло је да разуме, како је веровао, једва десетак људи на свету. Највећу грешку, међутим, начинио је када је, у жељи да истакне епохалан значај свог мотора, тврдио, а то је било тачно, да он може да ради користећи и рицинусово, маслиново, палмино или рибље уље, па чак и — сурутку!

НЕУСПЕЛА ПРОБА

Пријатељи несрећног Дизела озбиљно су се забринули за његово здравље. Мотор, папир, цртежи, све им је то некако ишло у главу, занесењака има свуда, али ово са сурутком — то је било превише! Нико није могао разумети да је оригиналност Дизеловог изума управо у томе што, за разлику од бензинског, његов мотор не усисава смешу ваздуха и горива, него само ваздух. Горива, дестилати и рафинати нафте, катрана, каменог и мрког угља, биљна и животињска уља и синтетичка горива, накнадно се убацују у цилиндар. Осим тога, потрошња горива код његовог мотора неупоредиво је била мања него код бензинских.

Индустријалац Круп је осетио да би од свега могао да се направи профит. Одлучио је да окуша срећу са Дизеловим цртежима. Али, кад је мотор био готов и пуштен у рад, разлетео се у парампарчад. Круп је остао разочаран, а Дизел радосно узвикнуо:

— Сада су сви проблеми решени!

Са још већим жаром дао се на усавршавање проналаска. Након четири године коначна верзија мотора је била готова, ова данашња, наравно, нешто је упрошћенија. Овога пута лакше је нашао произвођача. Нова проба прошла је у најбољем реду, а инжењери су признали да је проналазак вредан пажње. Дизел није много марио за њихово кисело одушевљење. Уз помоћ скромног капитала сам је почео да производи моторе.

КО ЈЕ УТОПЉЕНИК?

У почетку је ишло тешко јер се тада на све ново гледало попреко. Нарочито је био разочаран држањем земљака, Немаца. Како га је

новац веома занимао, упустио се у трговину некретнинама. Тако је дошао и септембар 1913. и позив Енглеза да пређе код њих и стане на чело фабричке производње свог мотора. Оштроумне Острвљане посебно је привукла мала потрошња горива која је требало да одигра и те како важну улогу у предстојећем првом светском рату.

Двадесет деветог септембра увече Дизел се укрцао на брод за Енглеску, а после вечере отишао у кабину да спава. Ујутру га није било ни у кабини ни на броду. Кревет је био нетакнут, пижама уредно сложена на јастуку, такође недирнута. У близини никаквог трага насиља, нереда или борбе. Све је било на свом месту као да нико није крочио у просторију!

Недељу дана доцније, неки холандски брод извукао је из Ламанша унакажен леш. Морнари су истресли џепове утопљеника и бацили га у море. Нађене ствари предали су лучким властима које су, по њима, закључиле да се ради о Рудолфу Дизелу. Леш више није нађен.

Убрзо је објављена вест да је Дизел прихватио сарадњу са Енглезима не бн ли успео да извуче било какву корист од свог проналаска и намири 234 милиона динара дуга, јер је као трговац некретнинама пропао о чему његови пријатељи нису ништа знали. Да ли је извршио самоубиство скочивши у море, или га је оне ноћи неко убио на броду и данас је тајна.

В. У.

МОЗАИК

ПАТЕНТ БРОЈ 14204

У књизи британских патената 1884. године, под бројем 14204, регистрован је патент Хари Фела за прављење злата помоћу влаге. Шупље сламке потребно је исецкати на чет вртасте комадиће и потопити их у хладну воду да тако стоје десет часова на константној температури од 59 степени Фа-

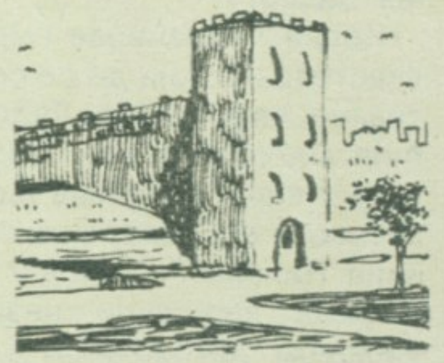
ренхајтових, а након тога оцедити течност у посуду од кинеског порцулана где треба да остане још 24 часа. Након тога на површини ћете угледати кајмак од злата, тврди Хари Фел.

И РИБЕ ЗНАЈУ ШТА ЈЕ ДОБРО

Рибари из места Свети Мал, у Нормандији, никада не задрже прву рибу коју улове у сезони. У уста јој налију пола флаше вина и пусте натраг верујући да ће остале рибе, када се окупе око повратника и схвате све дражи вина, провести сезону у очајничким покушајима да буду упецане.

ДУГОВЕЧНИ ИЗАЗИВАЧ КУГЕ

Недавно предложен план за реконструкцију моста Најтсбриџ у Лондону одбачен је због опасности избијања епидемије куге у случају раскопавања његових темеља. Темељи су зидани у време када је у Лондону владала ова страшна болест и још увек постоји могућност да су у њима задржани живи вируси куге који ма је потребно око хиљаду година да би угинули.

КАДА СУ КОЊИ ВЛАДАЛИ ДРУМОВИМА

Први аутомобилисти у Пенсилванији, у САД, морали су да се придржавају следећег прописа: „Ако возач аутомобила види да му у сусрет долази група коња, дужан је да стане, притера ауто уз ивицу и покрије га ћебетом или церадом чија се боја уклапа у околину.“

БИТКА

Угарско-хрватски краљ Лудовик I (1342—82), син Карла I Анжујског, наставио је да, као и отац, врши притисак на крупне хрватске феудалце, а хрватски вазали морали су да му се придруже у ратним походима, нарочито у рату против Млетачке Републике због добијања Задра.

После Лудовикове смрти хрватска властела настоји да се ослободи централне власти, јер Лудовика наслеђује малолетна кћи Марија а власт је, у ствари, преузела њена мајка Јелисавета која влада уз помоћ намесника Николе Горјанског. Хрватски и угарски великаши незадовољни су њиховом самовољном владавином и покрет незадовољника све више јача. Године 1384. вођство покрета преузео је хрватски бан Хорват Иваниш и заједно са браћом Павлом и Ладиславом доводи у Хрватску Карла Драчког, рођака краља Лудовика. За хрватско-угарског краља Драчки је крунисан 1385, али његова владавина траје веома кратко — само тридесет девет дана. За време разговора са потиснутом краљицом Јелисаветом, на двору у Будиму, мучки га убија краљичин пехарник Блаж Форгач, а Марија је већ следећег дана проглашена за краљицу.

Огорчено хрватско и славонско племство подиже оружани устанак који је наишао на потпору босанског краља Твртка и српског кнеза Лазара. Краљице Марија и Јелисавета крећу одмах са Николом Горјанским и великом пратњом у Славонију да подигну морал својих присталица и сломе отпор побуњеника.

Код Горјана, у близини Ђакова, 25. јула 1386. године изненада су их напале чете браће Хорвата и Ивана Палижне кога је Карло Драчки поставио за хрватско-далматинско-славонског бана. Оружана пратња краљица је разбијена, оне заробљене и одведене у заточеништво у Новиград, а Горјански убијен. Палижна, који је постављен за чувара затворених краљица наређује следеће године да Јелисавету задаве наочиглед њене кћери. Марију ускоро ослобађа њен муж Сигисмунд Луксембуршки. Он постаје један од претендената на престо, међутим, краљем Далмације и Хрватске прогласио се краљ Твртко.

КОД ГОРДАНА

ХИТ·СТРАНА

НОВЕ ПЛОЧЕ У ИЗДАЊУ НАШИХ ДИСКО-КУЋА

ЈУГОТОН

DR HOOK

Нови сингл групе ДОКТОР ХУК, које се сви добро сећамо по великом хиту „Силвијина мајка", недавно се појавио у издању Југотона. Иначе, група је проглашена за најкомерцијалнију у САД, а ова плоча са нумером »A Little Bit More« већ се позлатила.

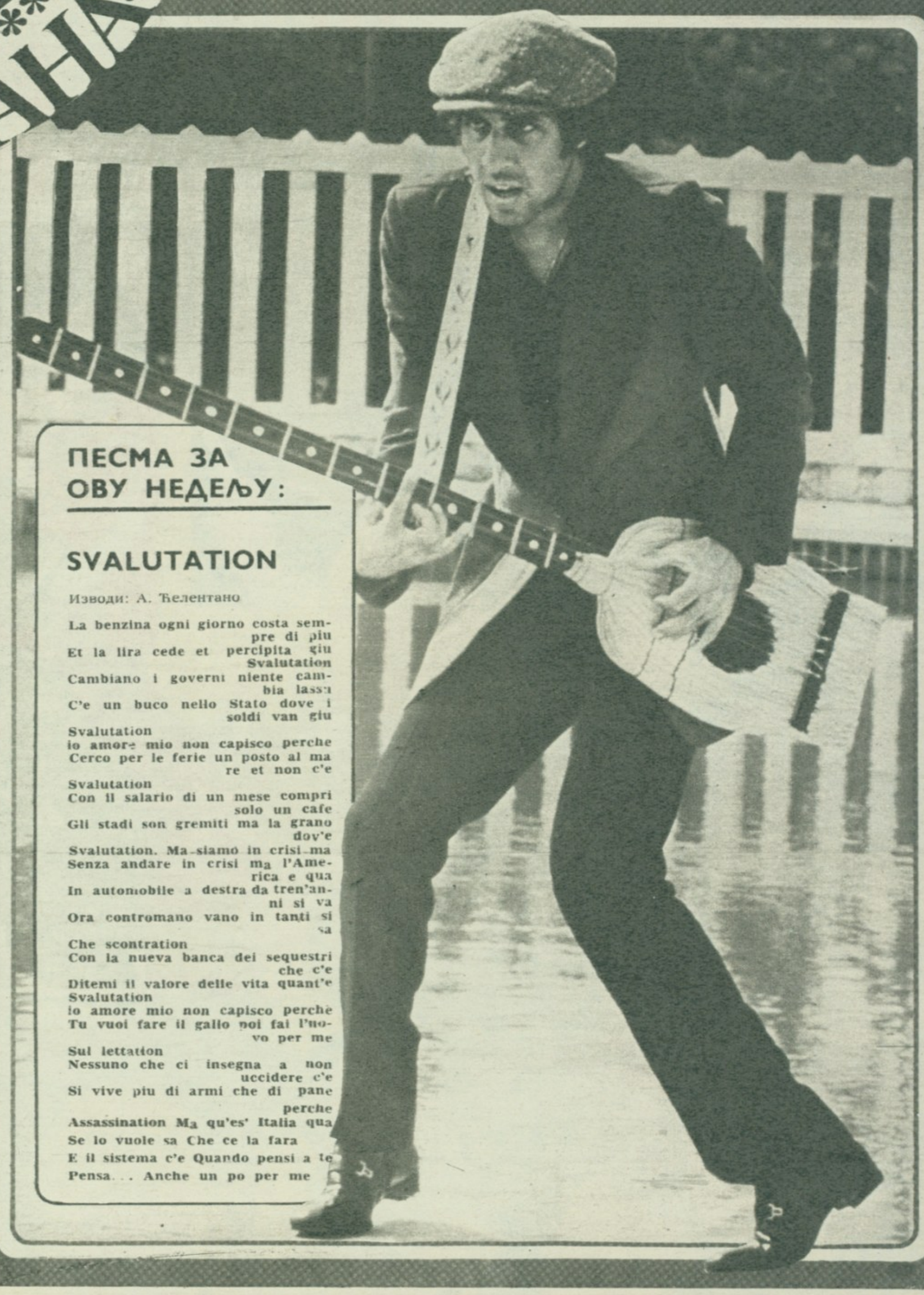
THE BEACH BOYS

„Добре вибрације" назив је старог хита групе БИЧ БОЈС (Beach Boys). Ова нумера поново се нашла на малој плочи и за веома кратко време достигла поново велику популарност. На другој страни је мање позната композиција »Wouldn't It Be Nice«.

АДРИАНО ЂЕЛЕНТАНО (Adriano Celentano)

Једно од најпознатијих имена италијанске забавне музике, Адриано Ђелентано, који нас је до сада безброј пута изненадио својим наступима, певањем и начином живота, поново је у центру пажње. Његов нови албум на коме се налази и хит-композиција »Svalutation«, за веома кратко време продат је у тиражу од 300.000 примерака. Плоча је недавно постала и платинаста. Велик успех, свакако ако се има на уму криза у диско-продукцији која је последњих неколико година захватила Италију.

Ђелентано, „први урлатор" како га још зову, у последње време потпуно се посветио филму где према оценама музичких критичара, има великог успеха. Он све ређе издаје плоче али зато када коју сними, она готово по правилу постаје хит јер у сваку своју ново композицију инвентивни Ђелентано уноси детаљ више који својом необичношћу, као магнет, привлачи купце. То је случај са ЛП-ијем »Svalutation«, за коју Адриано каже: „Између снимања два филма нисам имао ништа паметније да радим па сам слушао неке хитове млађих италијанских певача и схватио да једино ја, иако у годинама, могу да дам нешто свеже и ново. Тако је настала ова плоча. Нисам је снимио да би ми донела новац јер сам га до сада, продајући своје раније плоче и снимајући филмове, сасвим довољно зарадио".

ПЕСМА ЗА ОВУ НЕДЕЉУ:

SVALUTATION

Изводи: А. Ђелентано

La benzina ogni giorno costa sempre di piu
Et la lira cede et percipita giu
Svalutation
Cambiano i governi niente cambia lassu
C'e un buco nello Stato dove i soldi van giu
Svalutation
io amore mio non capisco perche
Cerco per le ferie un posto al mare et non c'e
Svalutation
Con il salario di un mese compri solo un cafe
Gli stadi son gremiti ma la grano dov'e
Svalutation. Ma siamo in crisi ma
Senza andare in crisi ma l'America e qua
In automobile a destra da tren'anni si va
Ora contromano vano in tanti si sa
Che scontration
Con la nueva banca dei sequestri che c'e
Ditemi il valore delle vita quant'e
Svalutation
io amore mio non capisco perche
Tu vuoi fare il gallo poi fai l'novo per me
Sul lettation
Nessuno che ci insegna a non uccidere c'e
Si vive piu di armi che di pane perche
Assassination Ma qu'es' Italia qua
Se lo vuole sa Che ce la fara
E il sistema c'e Quando pensi a te
Pensa... Anche un po per me

TRAFFIC

»The Best of Traffic« (Најбоље од Трефика) назив је велике плоче некад веома популарне групе. Између осталих на овој плочи су се нашле и композиције »Paper Sun«, »Medicated Goo«, »Dear Mr Fantasy« и друге.

Треба поменути и успех Пола Макартнија и његових VINGSA који су на седмом месту, док је на листи „најбољих албума“ њихов албум „Брзина звука“ — другопласиран.

Род Стјуарт такође је имао успеха. Једна ЛП-плоча му је на трећем, а друга на 14. месту.

ПОП-ВЕСТ

Крајем прошле године много се говорило да ће групу РУФУС напустити популарна Чака Кан, изузетно темпераментна и допадљива интерпретаторка. Изгледа да гласине нису биле тачне јер се Чака појавила са својим РУФУСИМА почетком ове године у Енглеској, где је група одржала неколико концерата.

НАЈУСПЕШНИЈИ СТРАНИ ИЗВОЂАЧИ У 1976. ГОДИНИ

У току протекла два месеца многи наши читаоци обратили су нам се с питањем: „Ко су били најуспешнији страни извођачи у 1976. години, односно ко је имао највише успеха на диско-тржишту?“ Да бисмо могли да им одговоримо послужили смо се анкетама које су спровели многи познати музички часописи у свету, а и консултовали смо се с домаћим продуцентима и музичким уредницима радио-програма. На основу тога саставили смо две листе. Једна је сачињена на основу највећег броја продатих сингл-плоча, а друга према продатим албумима. На врху ове обе листе налази се шведска група ABBA, што не би требало никога да изненади ако се зна да су се хит-нумере ове групе током целе протекле године најчешће налазиле на првим местима топ-листа. Њихов ЛП-„ABBA — Највећи хитови“ налази се на првом месту листе албума са више од 300 поена предности у односу на другопласиране VINGSE. У конкуренцији извођача ова шведска група је чак за 400 поена оставила другопласираног Рода Стјуарта што на најбољи начин сведочи о изузетно великој популарности састава који је и на југословенском диско-тржишту најбоље продаван.

Ако се мало вратимо уназад и подсетимо се да је прошле године група MUD имала 648 поена, да је за победу 1974. године било довољно 603, онда збир од 995,колико је ABBA сакупила, најбоље говори о њиховој доминацији у 1976. години.

ПОЈЕДИНАЧНА ТОП-ЛИСТА ПЕВАЧА И ГРУПА

1.	ABBA	995
2.	ROD STEWART	572
3.	DEMIS ROUSSOS	466
4.	QUEEN	465
5.	DR HOOK	427
6.	TINA CHARLES	410
7.	WINGS	405
8.	STYLISTICS	401
9.	THE REAL THING	390
10.	MANHATTANS	372
11.	BARRY WHITE	365
12.	PUSSYCAT	352
13.	A LITTLE BIT MORE (Dr	
14.	BROTHERHOOD OF MAN	332
15.	TAVARES	328
16.	SAILOR	310
17.	ELTON JOHN & KIKI DEE	309
18.	WURZELS	305
19.	BRYAN FERRY	296
20.	10 c. c.	288

Топ-листа на основу продатих албума

1. ABBA GREATEST HITS . 1018 ▼

2. WINGS AT THE SPEED OF SOUND . . . . . 706 ▼

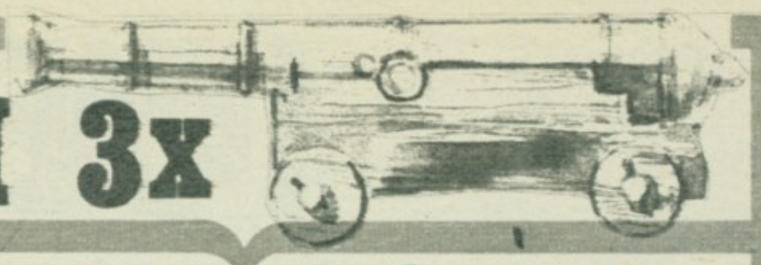

3. A NIGHT ON THE TOWN (Rod Stewart) . . . . . 617 ▼

4. FOREVER AND EVER (Demis Roussos) 576
5. THEIR GREATEST HITS (Eagles) 555
6. FRAMPTON COMES ALIVE (Peter Frampton) 528
7. 20 GOLDEN GREATS (Beach Boys) 503
8. HOW DARE YOU (10 c. c.) 472
9. BEST OF GLADYS KNIGHT & THE PIPS . . . 442
10. DESIRE (Bob Dylan) 441
11. LIVE IN LONDON (John Denver) 430
12. LAUGHTER AND TEARS (Neil Sedaka) 425
13. A LITTLE BIT MORE (Dr Hook) 392
14. ATLANTIC CROSSING (Rod Stewart) 387
15. A NIGHT AT THE OPERA (Queen) 378
16. DIANA ROSS 375
17. BREAKAWAY (Gallagher & Lyle) 373
18. CHANGESONEBOWIE (David Bowie) 329
19. BEAUTIFUL NOISE (Neil Diamond) 318
20. 24 ORIGINAL HITS (Drifters) 316

ТОП 3х

1. Домаћа листа

1. ЛОШЕ ВИНО — Бијело дугме — ЈУГОТОН
2. ШАЛВАРЕ — Неда Украден — ЈУГОТОН
3. ДОЂИТЕ НА ШОУ — Парни ваљак — ПГП РТБ
4. НИКОЛА ТЕСЛА — Тешка индустрија — ЈУГОТОН
5. ДО ВИЂЕЊА — Џо Маричић — ЈУГОТОН
6. ТИ СИ БИЛА, УВИЈЕК БИЛА — Здравко Чолић — ЈУГОТОН
7. МЛИНАРЕВ СИН — Црни бисери — ДИСКОС
8. АХА-АХА — Бисера Велетанлић — ПГП РТБ
9. САМО ЈЕДНОМ — Indexi — ЈУГОТОН
10. ОСТАЛА ЈЕ САМО ЖЕЉА — Крунослав Слабинац

2. Страна топ-листа у домаћој продукцији

1. MISSISSIPPI — Pussycat — ЈУГОТОН
2. EUROPA — Santana — SUZY
3. BLUE JEAN BLUES — ZZ Top — ЈУГОТОН
4. MOVIN' — Brass Construction — РТВ ЉУБЉАНА
5. MONEY — Abba — ПГП РТБ
6. DON'T GO BREAKING MY HEART — Elton John and Kiki Dee — ЈУГОТОН
7. RAMAYA — Black Connection — ЈУГОТОН
8. BEACH PARTY — Love Generation — РТВ ЉУБЉАНА
9. DANCE, LITTLE LADY, DANCE — Tina Charles — SUZY
10. DOCTOR KISS, KISS — 5000 Volts — ПГП РТБ

3. Француска

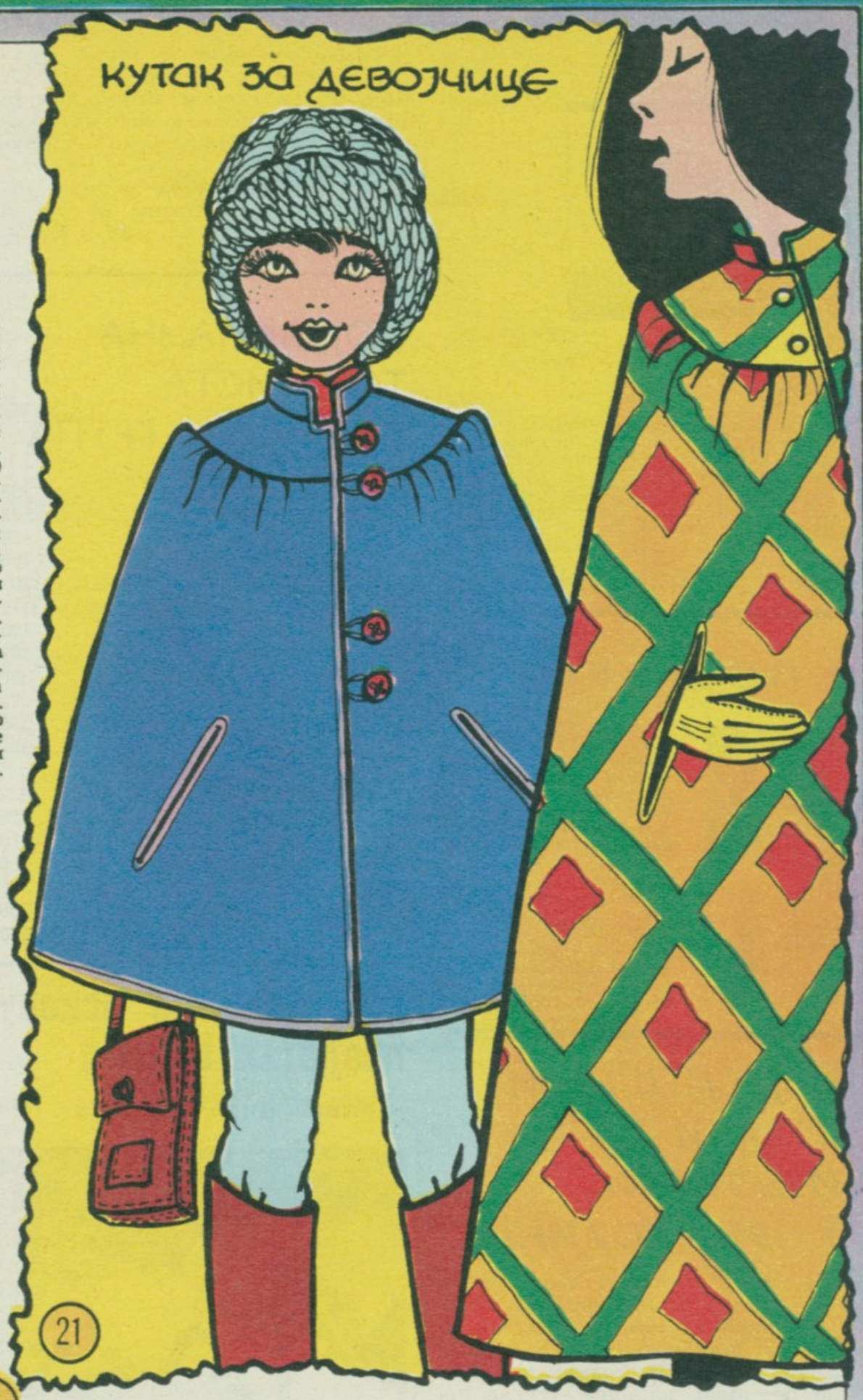
1. WIND AND WUTHERING — Genesis
2. MADE IN EUROPE — Deep Purple
3. THE SONG REMAINS THE SAME — Led Zeppelin
4. ROCKS — Aerosmith
5. 33 et 1/3 — George Harrison
6. ROCK N' ROLL HEART — Lou Reed
7. VANCOUVER — Veronique Sanson
8. ALERTEZ LES BEBES — — Jacques Higelin
9. BLUE MOVES — Elton John
10. STRATOSFEAR — Tangerine Dream

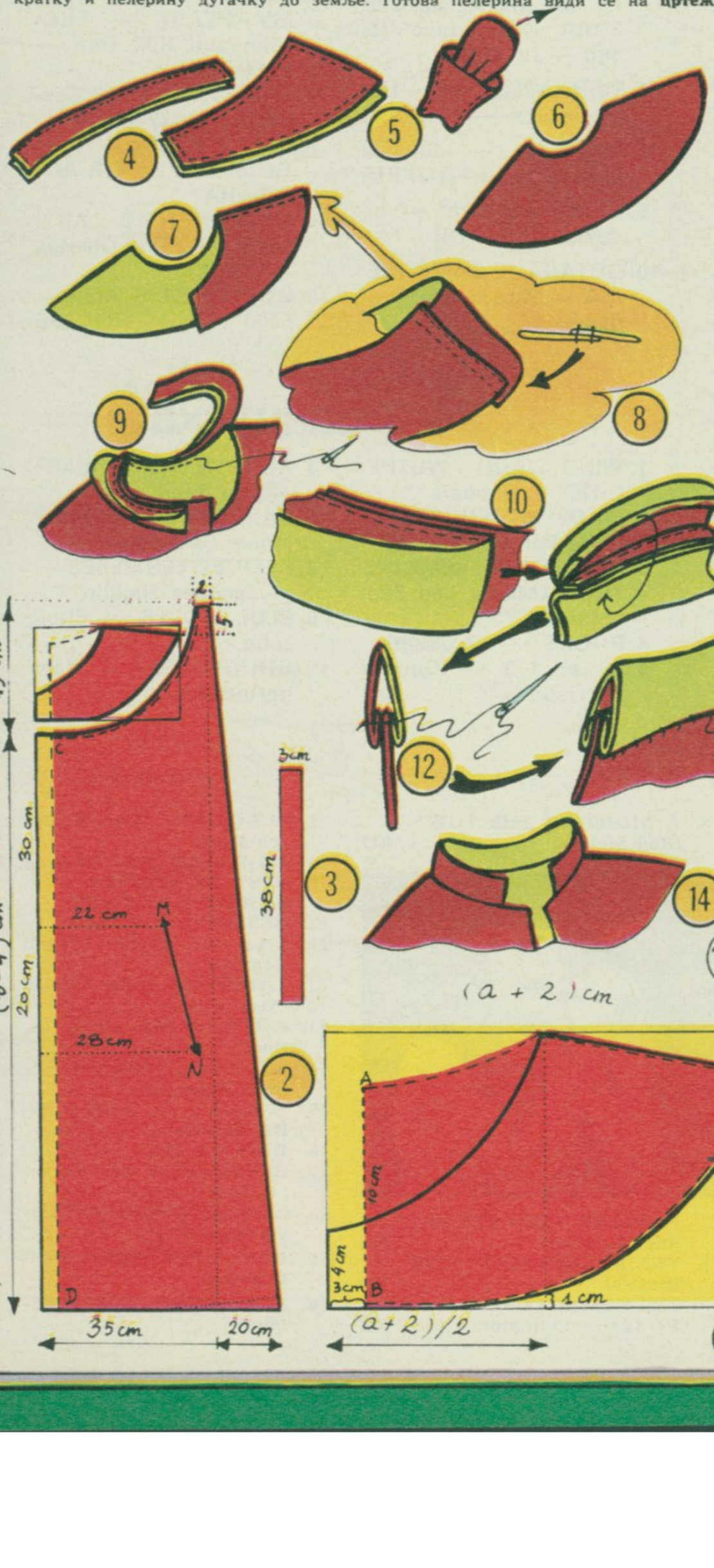
НАПРАВИТЕ САМИ

ПЕЛЕРИНА

За март месец предлажемо нашим младим читатељкама да направе пелерине, које су не само модерне већ и веома погодне кад није сувише хладно.

Од материјала потребно вам је: 1,40 м штофа ширине 1,40 м — најбење танке чојице, фланел штофа или шајака — затим мало поставе (само да поставите крагну и псец), око 6 метара украсне траке 2 см широке и исто толико траке исечене од неког штофа. На **цртежима 1, 2 и 3** дати су кројеви појединих делова пелерине. На **цртежу** 1 дат је горњи псец, на 2 сама пелерина (види се како се уклапа са псецом), а на 3 лајсна која представља крагну. Пуном линијом нацртана је половина предњег псеца и предњег дела пелерине (приликом кројења пазите да искројите леви и десни а не два десна или два лева дела). На делу обележеном цртицама означена је половина псеца на леђима и половина пелерине са леђа (делове за леђа кројте тако што ћете пресавити материјал дуж права AB и CD, да на тим местима не буду шавови и да материјал не буде сечен **(црт. 6).** На предњем делу пелерине направите отворе за руке MN. Мера **a** означена на **цртежу 1** представља половину мере рамена, а мера **b (црт. 2)** жељену дужину. Количина материјала коју смо навели на почетку је за пелерину која покрива колена (за висину од 160 до 165 см). На кругу, предњи и задњи псец прислоните поставу и прошијте као што видите на **цртежу 4**, преврните псецове **(црт. 5)** и ушијте руком отвор кроз који сте материјал превртнули (лајсна за крагну треба да остане неушивена целом једном дужином), па све са лица препеглајте. Затим спојте предње и задњи псец дуж рамена **(црт. 7)** како показује **црт. 8.** Затим пришијте крагну. Пазите, крагну шијте са лица **(црт. 9 и 10)** затим преврните ка унутра **(црт. 11)** па пришијте бодом за порубљивање поставе од крагне за унутрашњост псеца **(црт. 12** — пресек порубљивања и **црт. 13).** Готова крагна види се на **цртежу 14.** Сада спојте предње и задње делове пелерине **(црт. 15).** Просеците џепове. Нацигујте у горњем делу пелерину толико да се уклопи у псец **(црт. 16),** па је затим пришијте на псец **(црт. 17).** Да би вам пелерина и са унутрашње стране лепо изгледала на месту где сте је ушивали за псец пришијте кепер-пантљику **(црт. 18)** — потребна су вам два метра траке. На крају све ивице пелерине паспулирајте као и отворе за руке **(црт. 19).** Ако нисте вешти да направите рупице, ставите петље од истог материјала којим сте паспулирали и ушијте са наличја **(црт. 20).** На исти начин можете направити и кратку и пелерину дугачку до земље. Готова пелерина види се на **цртежу 21.**

САМИ У ЛЕДЕНОЈ ПУСТИЊИ

БЕЗ ХРАНЕ И ВОДЕ ЧОВЕК ЈЕ У СТАЊУ ДА ЖИВИ НЕКОЛИКО ДАНА. АЛИ, АКО МУ СЕ ОДУЗМЕ ИЗВЕСТАН ДЕО ТЕЛЕСНЕ ТЕМПЕРАТУРЕ, СМРТ МОЖЕ ДА ГА ЗАДЕСИ ЗА НЕКОЛИКО САТИ.

Око 10 сати увече, 22. децембра 1963. године, због пожара који је изненада букнуо на грчком прекоокеанском броду „Лаконија“, на пучини Атлантског океана недалеко од архипелага Мадера, путници и посада били су приморани да поскачу у море. Температура ваздуха била је нешто изнад 15 степени Ц, док је температура мора износила 18 степени. У овој катастрофи живот су изгубиле 124 особе, од којих 113, како се верује, од пада телесне температуре или хипотермије.

ПОСЛЕДЊИ УЗАЛУДНИ НАПОР

Температура руку и стопала може да буде и до 20 степени испод нормалне, која је 36,5 степени Ц, а да при том не проузрокује озбиљне последице. Међутим, чак и најмањи пад температуре унутрашњих органа понекад је то само 3,5 степени, може да усмрти, што се догађа, на пример, у води, у кући без грејања, у аутомобилу без горива...

Хипотермија је опасност и на температури од нуле до 10 степени. Штавише, ове вредности су у вези са највећим бројем смртних случајева. Стајање на ветру у мокрој одећи може да буде кобно чак и ако није много хладно јер на истој температури проводљивост воде много је већа од проводљивости ваздуха.

Телесна температура пада и у тренутку када тело губи топлоту више него што је производи. Кад опадне за 1,5 степен, кожа почиње да се језди, што је аутоматски одговор организма који настоји да произведе топлоту.

Истовремено са смањењем унутрашње температуре долази до успорења мождане активности. Тако се догоди да људи имају надохват руке торбу са храном или врећу за спавање које неће употребити јер нису у стању да споје осећање потребе са могућношћу њеног задовољења.

Са 35,5 степени телесне температуре покретљивост се толико смањује да човек не успева, на пример, да отвори перорез или запали шибицу! На 35 степени престаје језа и повремено се јавља неконтролисана дрхтавица. Под утицајем хормона жлезде хипофизе из јетре се лучи велика количина глукозе која се, чим доспе у крв и све ћелије, разграђује ослобађајући огромну количину топлоте. Тада тело почиње да дрхти јер је то последњи узалудни напор организма да се заштити од хладноће.

У овом стадијуму човек није у стању да се сети сопственог имена јер је мозак потпуно отупео. Смрт може да наступи за мање од сат и по, рачунајући и време од прве појаве језе.

Брзина настајања хипотермије зависи од количине енергије којом организам располаже у тренутку када почне хлађење. Важно је сачувати ову енергију ограничавањем активности и спречавањем расипања телесне температуре.

У априлу 1967. године пилот једног приватног авиона Роберт Гоучи нађен је жив у арктичкој зони на северозападу Канаде 58 дана пошто је принудно слетео јер му је нестало горива. Изгубио је седам килограма и стопала су му била промрзла, али се још добро држао. Преживео је захваљујући резерви хране за хитне случајеве и товару рибе коју је превозио. На температури од минус 50 степени Гоучи се на све могуће начине борио да преживи и — надао се спасиоцима. Да је неким случајем кренуо у потрагу за избављењем, сигурно би био мртав за неколико сати.

САМО СА КРИЛИМА

Француски конструктор Ж. П. Бланшар (1753—1809) обавестио је почетком 1781. године Француску академију да је при крају испитивања са „балоном којим ће моћи да се управља“ и да ће у току идуће године овај балон имати свој први лет. Обавештење је изазвало велико интересовање, не само међу научницима него и међу становницима Париза и других градова Француске. Новине су повремено обавештавале јавност о току припрема за најављени лет.

Али, 8. маја 1782. године, када се могао очекивати извештај о великом догађају, „Париске новине“ „објасниле“ су да је подухват неизводљив.

Чувени француски астроном Ж. Ж. Лаланд, дугогодишњи директор Париске опсерваторије, писао је да је овакав лет немогућ, јер да би се остварио, потребно је да човек направи себи крила огромних димензија. Али ни то није довољно. Човек може да се одржи у ваздуху ако са огромним крилима маше брзином од три стопе у секунди.

Ово је било довољно да сваки интерес за балон којим се може управљати престане, поготово када се прочита последња реченица поменутог написа: „... само лудаци могу очекивати остварење једног оваквог подухвата“.

Годину дана касније, 5. јуна 1783. године, браћа Монголфије, конструктори, испробали су први пут балон који се пуни топлим ваздухом, а већ 19. септембра пустили га с посадом над Паризом.

НЕ ПРЕЖИВЕ УВЕК НАЈЈАЧИ

У сличним, мање или више, драматичним ситуацијама не преживе увек они који су најјачи већ они који успеју да сачувају присебност и поступе разумно.

Први знаци хипотермије су јака језа, смањење способности оријентације, губљење равнотеже, тешкоће при говору и, најзад, губитак памћења. Знајући то, Гоучи је, мада то на први поглед изгледа неразумно, решио да се не удаљава од авиона.

У неочекиваним, изненадним случајевима који би могли да изазову пад телесне температуре на отвореном простору, ако у близини нема неког склоништа, најсигурније је на заштићеном месту ископати рупу неопходних димензија и ту остати, на сувом и закривљен од хладноће. У случају бродолома добро је обући топлу одећу, ако за то постоји могућност, и ставити сигурносни појас; истраживања су показала да одећа обезбеђује приличну термичку заштиту у води јер је температура воде готово увек виша од температуре ваздуха.

Особу коју је захватила хипотермија најбоље је ставити у каду са водом температуре 43,5 степена и, уколико је још при свести, давати јој веће количине топлих напитака, добро заслађених, или супу. Ако се налази ван куће, не треба је померати пре него што се предузме лечење, осим ако су симптоми слаби. У том случају најбоље је однети је на заштићено место, заменити мокру одећу сувом и испод тела подметнути што је могуће више изолативног материјала, давати напитке и не дозволити да заспи.

д. в.

ПРИЧА О ПРИРОДНОМ ГАСУ

МАГИЧНЕ ВАТРЕ

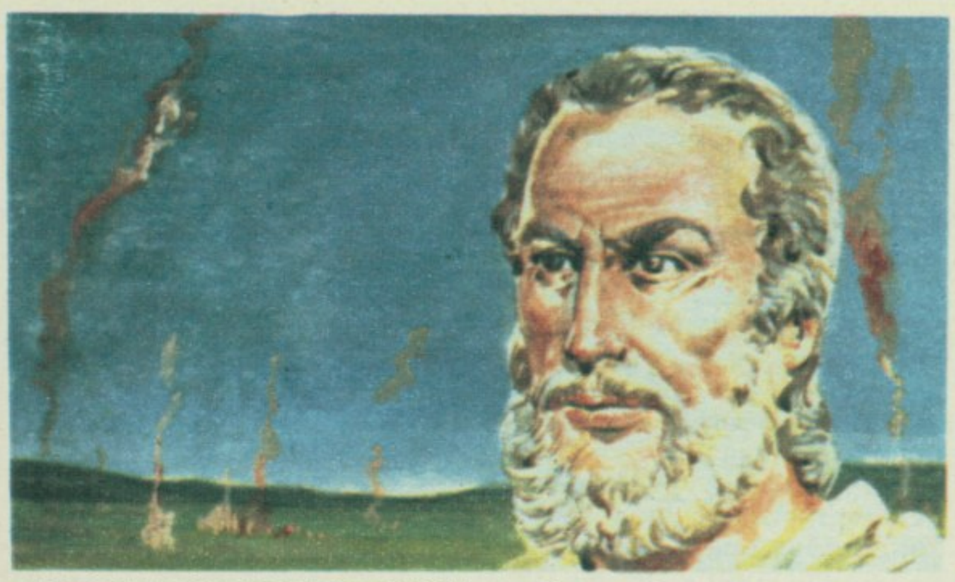
ПОРЕКЛО ИЗ ДАВНИНА — Гасовита горива која данас играју врло значајну улогу како у индустрији тако и у домаћинству добијају се или као вештачка или као природна, готова из земље. Такав је природни гас који се користи не само као гориво, него и као значајна индустријска сировина. Прича о његовом настанку почиње пре више милиона година, а повезана је са причом о настанку нафте. У давна времена на многим местима наше планете отпочео је процес настајања нафте и природног гаса. На обалама мора сличним данашњим плажама, као и на многим другим местима, у то време било је у изобиљу биљних и животињских остатака.

НА ДНУ МОРА И МОЧВАРА — У периоду великих киша ове огромне количине биљних и животињских остатака нашле су се, ношене водом и песком, на дну ондашњих мора и огромних мочвара. Временом, њих прекрива муљ и песак и под све већом тежином ових слојева, остаци биљног и животињског света тону све дубље у унутрашњост земље.

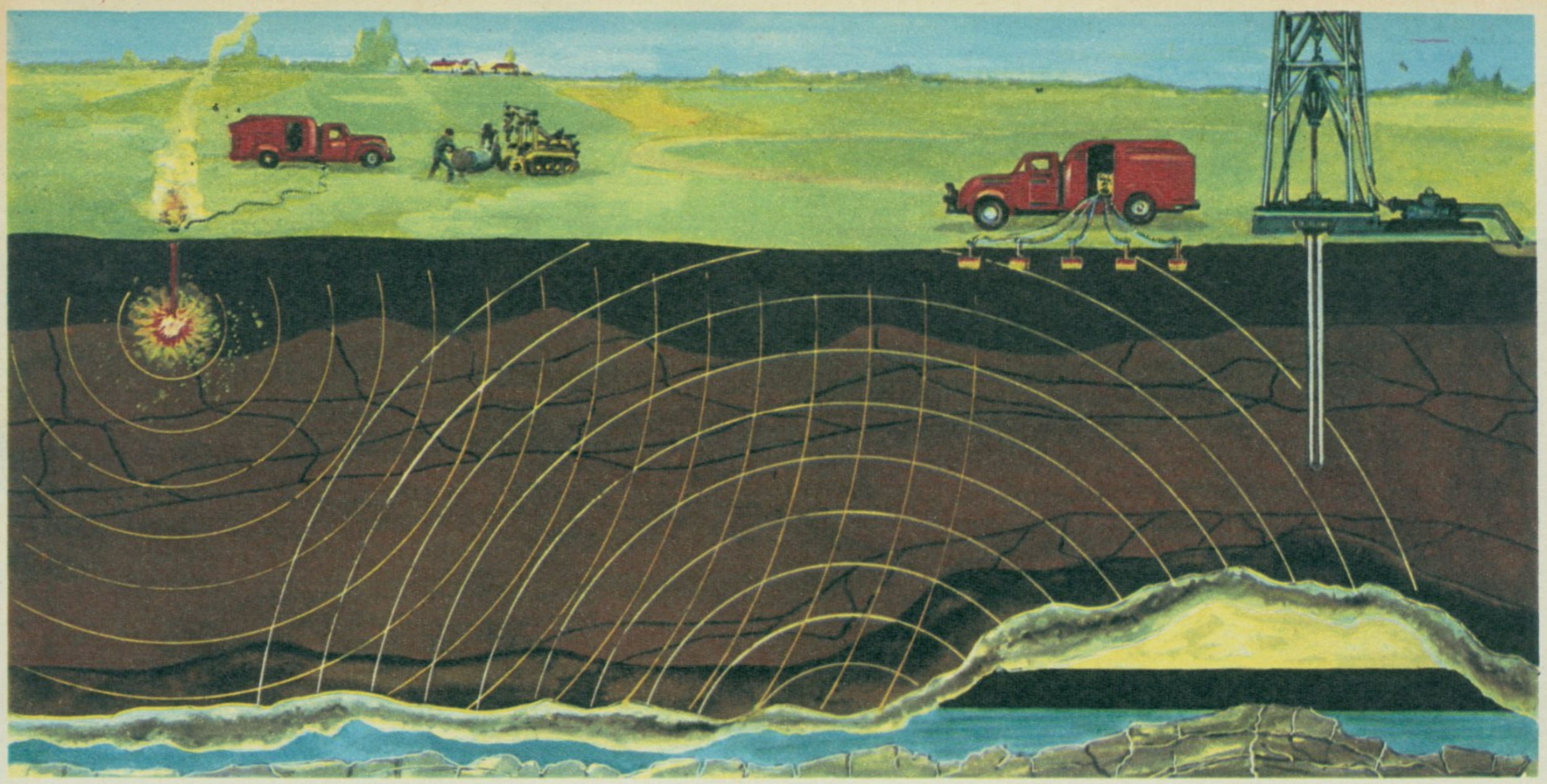
ТРИ СЛОЈА — Постепено, стотинама и хиљадама година дуго, од слојева муља и песка настају стене, већином порозне и са великим унутрашњим шупљинама. Истовремено, из остатака некадашњих биљака и животиња издваја се вода и стварају се нафта и гас. То су данашњи „резервоари“ нафте и гаса који се, због промена које су се одиграле у Земљиној кори често могу наћи стотинама километара далеко од обала мора и океана. Стене формиране изнад њих спречавају да нафта и гас изиђу сами од себе на површину Земље. У великим дубинама они су распоређени у слојевима — вода је на дну, изнад ње нафта, а трећи слој чини природни гас који испуњава бројне велике и мале шупљине у стенама. Сва три слоја налазе се под врло великим притисцима тако да, када се цевима доспе до њих, сами од себе избијају на површину.

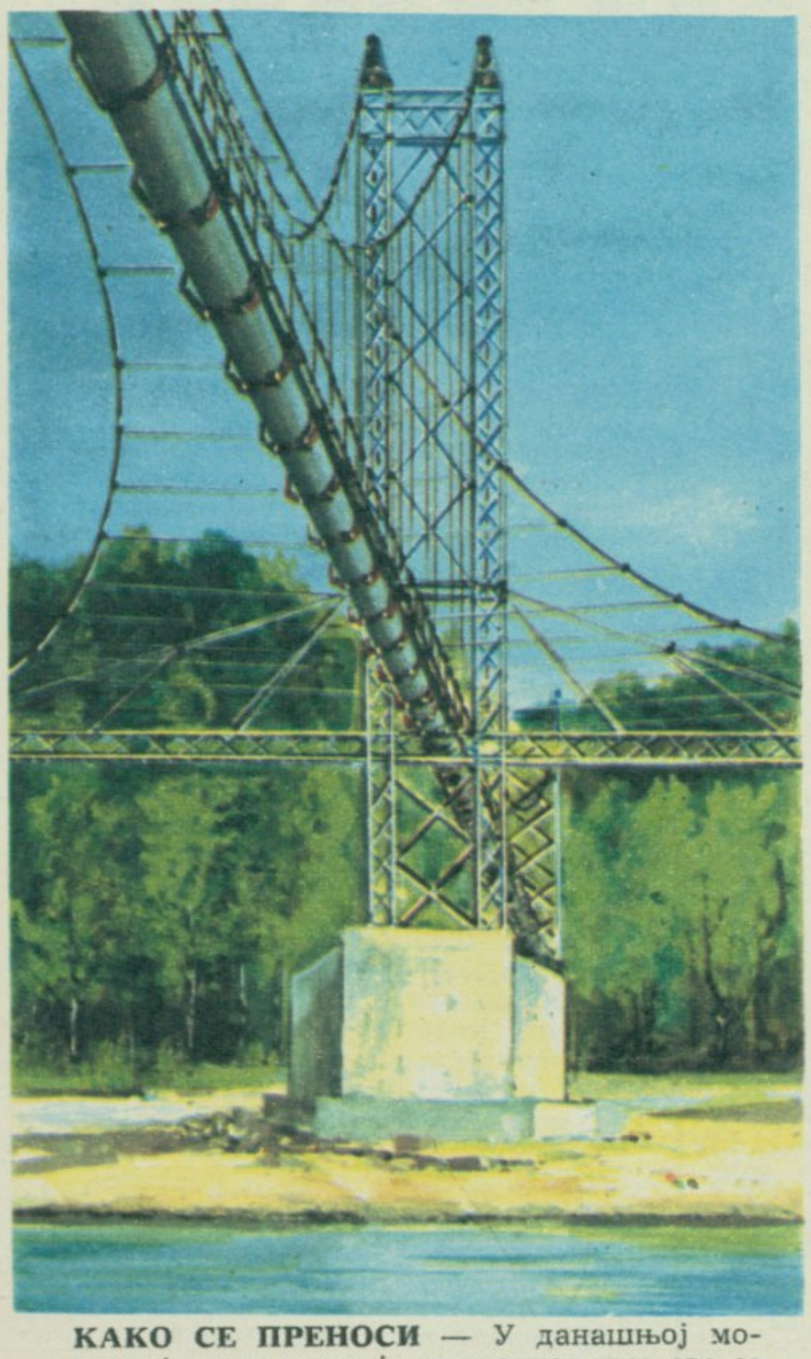
ИЗ ПЛИНИЈЕВИХ ЗАПИСА — Гас који се налази на мањим дубинама кроз разне шупљине и поре може наћи себи пут до површине о чему су у прошлости забележени бројни случајеви. Том приликом гас би се обично запалио и дуго горео. Верује се да су због тога настајале легенде о некаквим магичним или светим ватрама о којима пише, на пример, и чувени римски историчар Плиније (2. век пре н.е.).

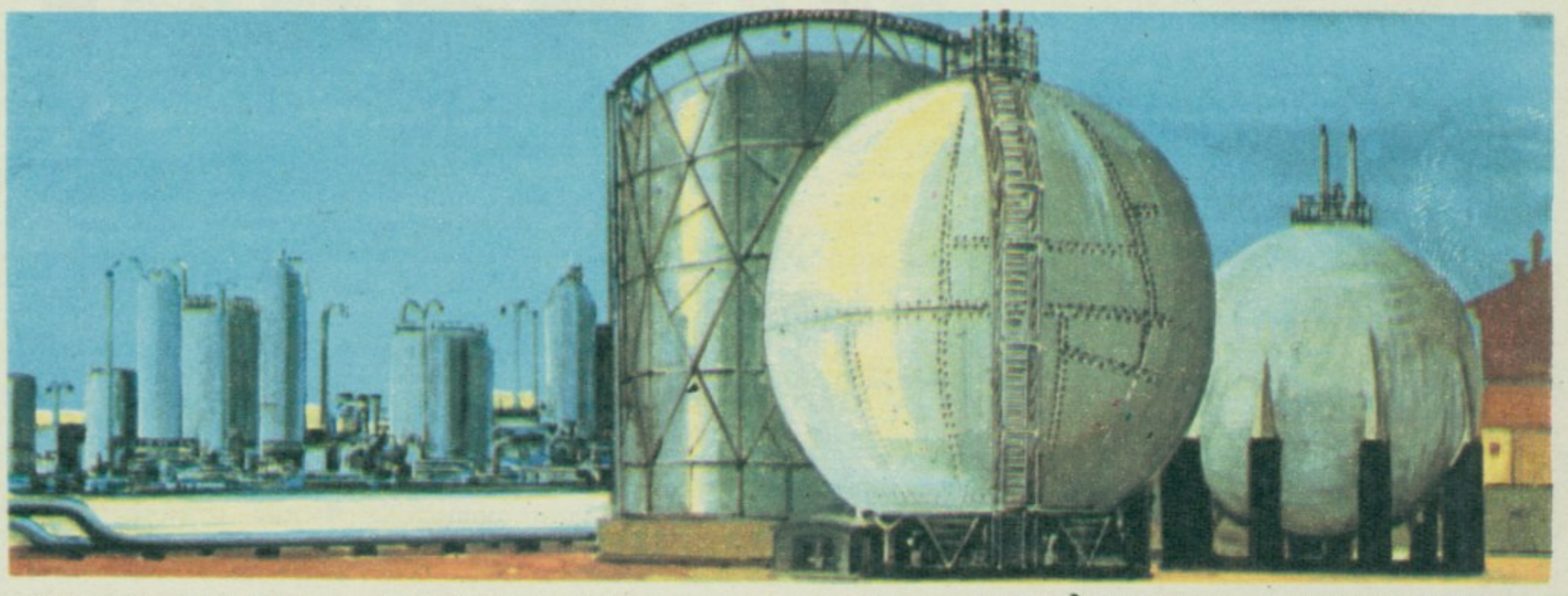
САВРЕМЕНА ТЕХНИКА — Како су временом све више расле потребе за природним гасом тако су се и истраживачки радови за овим природним горивом повећавали. Данас се у ту сврху користе многи уређаји савремене технике.

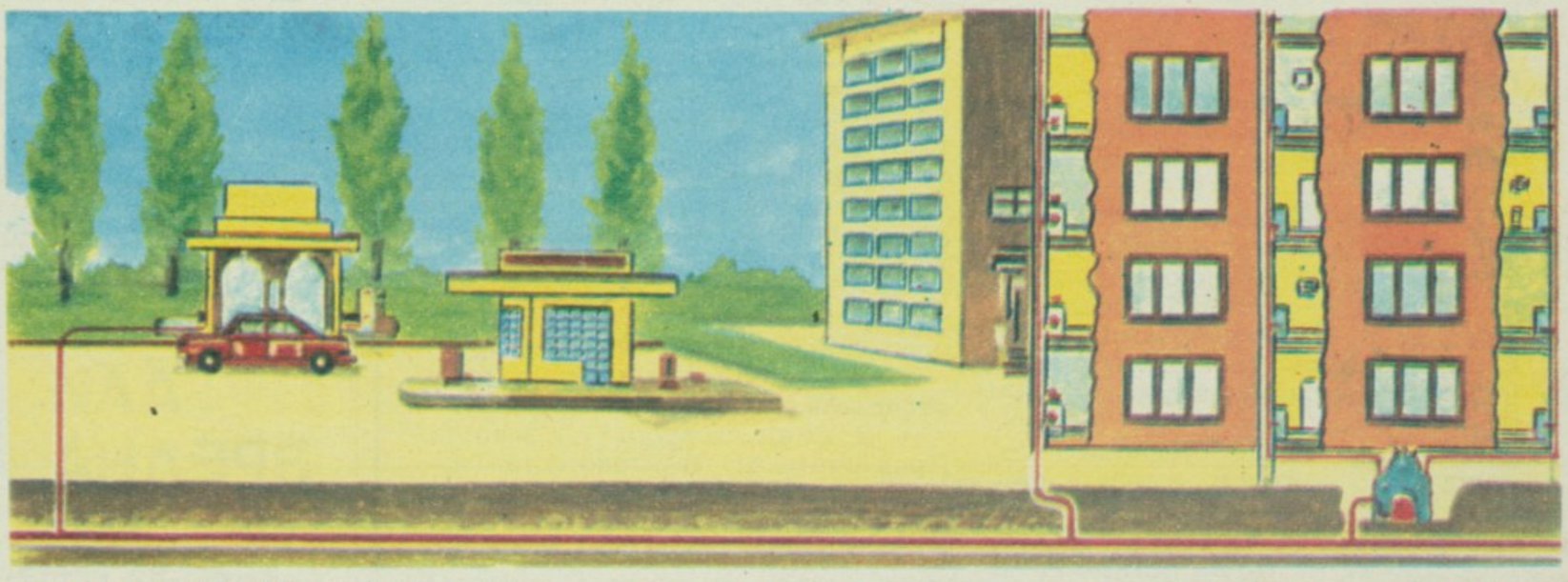
ВЕШТАЧКИ ЗЕМЉОТРЕСИ — Значајну улогу у истраживачким радовима има сеизмограф, уређај који омогућава мерење, односно праћење померања земљиних слојева у испитиваном подручју. При овим испитивањима, на одређеним дубинама у Земљиној кори, изазивају се експлозије, а на основу мерења ударних таласа сеизмографом се могу донети сдређени закључци о саставу испитиваних слојева Земљине коре. Поред сеизмографа користе се магнетне, електричне и гравиметријске методе. Када поменута и друга испитивања покажу да је велика вероватноћа да се на одређеним дубинама налазе лежишта природног гаса, приступа се бушењима терена, и то најпре пробним а касније и онима у циљу експлоатације лежишта. Бушења се обављају системом цеви са ротирајућим врхом. Кад се на овај начин дође до лежишта гаса, он због притиска којем је изложен кроз цеви избија на површину, понекад толиком силином да представља озбиљан проблем, нарочито онда кад се гас запали.

КАКО СЕ ПРЕНОСИ — У данашњој модерној експлоатацији природног гаса све се више користе системи који омогућавају преношење стотинама па и хиљадама километара далеко без коришћења транспортних средстава. То се постиже помоћу великог система цеви, гасовода, који на своме путу врло често морају да савладају различите терене. На нашој слици је метална конструкција која омогућава да гасовод великог капацитета премости једну реку.

У ТЕЧНОМ СТАЊУ — После пречишћавања гас добијен из земље проводи се у огромне резервоаре, одакле се на различите начине транспортује до крајњих корисника. Данас се обично претвара у течно стање, што знатно олакшава и рад и транспорт са њим јер, поред осталог, на овај начин иста количина природног горива заузима у течном стању далеко мање простора него кад је у облику гаса. На нашој слици су приказани велики резервоари за гас, у ствари, читаве инсталације снабдевене бројним техничким уређајима.

И АУТОМОБИЛИ НА ГАС — У великим градовима изграђују се инсталације које омогућавају да се гасовима снабдевају поједина домаћинства. Слика приказује пресек једне модерне зграде са системом цевовода кроз које гас долази (слично води и водоводним цевима) до крајњег места коришћења. Данас је, такође, све више аутомобила који, као алтернативно гориво, користе природни гас. На слици (лево) је специјализована сервисна пумпа за снабдевање возила овим горивом.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

Негде ту под ледом, или над њим, гамижу и комешају се невидљиви пипци болести. Продиру кроз метал, стакло и пластику.

РАТКО ЈАНКОВИЋ

СТАНИЦА ДИОНА

Дион... Окамењена, смрзла лепота — подсмешљиво процеди човек ослоњен на ивицу овалног прозора. Окрену проседу главу мало уназад и упита девојку равним и незаинтересованим гласом:

— Колико до повратка возила?

Провукла је танку руку витких прстију кроз кратку црну косу.

— Седамнаест часова — рече Ана. — Све је припремљено за прихват.

Погледала га је а онда почела, сагнуте главе, да скреће око прста плави прстен од керамике.

Млада је, помисли човек. Бестидно млада, пуна ишчекивања од будућности, дрска у послушности која јој није тешка, јер од живота очекује велике ствари и не обраћа пажњу на мале. Тек са годинама те ситнице израстају, човек се качи за њих, живи од једне до друге, и на крају схвати да је старост мучно ситно решавање јер се снага за велике напоре неповратно истопила.

— Добро — рече човек.

Последњи ћилес

У подножју шиљате планине чије су стрме падине биле, као и све на Диони, прекривене дебелим слојем модрог леда, смештена је станица за прихват и отпрему радника за рад у руднику удаљеном двадесет сати пута. Широка купола обојена јаркоцрвеном бојом, видела се са велике удаљености. Тем пературе на Диони никад нису прелазиле двадесет степени испод нуле. Понекад, особито у време мећава, падале су и до минус шездесет степени Целзијусове скале.

— Назовите возило — рече човек.

Девојка хитро послуша.

— Имате везу — рече.

Човек узе микрофон.

— Ало, ало, овде станица. Да ли ме чујете?

— Чујем, пријем одличан — одговори глас. — Јеси ли ти то, Фекас?

— Да, ја сам, синко. Како је код вас?

— Добро је, хитамо назад. Све се нормално одвија, само време споро одмиче. Још скоро седамнаест часова...

— У реду, Марсел — рече Фекас. — Чујемо се касније.

Фекас уморно отклони слушалицу. Погледом обухвати пространу одају. Иста лица, споро капаво време које се једва провлачи и осећа једино по мицању казаљке на зидном часовнику.

Замарала га је једноличност живљења у станици, догађаји који су једва нешто значили, позната преслушана музика.

— Пробудите ме за четири сата — рече Ани.

— У реду — чу иза себе.

Невољно крену у кабину. У друштву су му били тешки други, у самоћи је био тежак сам себи.

Ана мекано закорачи преко собе. Пипну дугме и простор из свих углова запљуснуше таласи брзе музике. Дрхтаве басове и ритам осећала је дубоко у телу, мишићи су јој се затезали, срце брзо ударало, одазивало се звуку. Чинило јој се да музика не долази споља но изнутра, из лавиринта тела. Затвори очи, рашири руке, занеиха се у музици и отплови низ собу.

Невољно, тромо успори. Изгледала је збуњено и одсутно. Ухвати се за пулт пресвучен пластиком. Лице јој је било бело и опуштено. По челу и рукама избише јој крупне капи зноја.

— Фекас... прошапута. Његова врата су била затворена. Осећала је уз тело вруће праменове, руке јој се стегоше, у плућима нестаде ваздуха. Падала је низ пулт трудећи се да позове некога у празну собу или се бар задржи усправно мокрим рукама. Али све је било глатко и сјајно. Тело јој се умири и она изгуби свест.

Побочна врата се отворише и у собу утрча насмејан разбарушен младић.

— Ана, јеси ли се уморила чекајући на...

Застаде, пресечен у пола речи. На поду, при дну пулта, лица ружног и искривљеног, неприродно пресамићена, лежала је девојка.

— Ана! — врисну.

Стакласте очи се не померише. Јан је са страхом гледао затегнуту и испуцалу кожу која је попримала модрозелену боју.

— Фекас! — викну. — Фекас! — Снажно је ударио у врата његове кабине. — Изиђи, Фекас! Погледај!

Човек се споро провуче кроз врата и примаче се корак, два.

— Смрт— рече. — Зови лекара.

Јан га погледа: издужено, уморно, наборано лице. Био је тридесетак година старији. Уплашио се његовог мирног, обичног гласа. Осети се слаб и мекан пред њим, готово да му заплаче на рамену. Никада ја нећу постати заповедник, нисам ја за то, помисли Јан. Где се овај човек толико нагледао смрти да се пред њом осећа обично и немарно?

Хитао је ходником осветљеним неонским шипкама.

— Докторе, докторе! — звао је. Пред очима му је играо Анин насмејани лик. Када се сети њеног широког осмеха притиснуше га тежина и бол: модрозелена испуцала кожа.

Без даха утрча у ординацију.

Зараза

Фекас је стајао у кабини. Одмакао се неколико корака, окренуо главу и зурио кроз прозор. Чинило му се да је то у дну пулта нешто туђе, пролазна мора, једна од рутинских незгода. Човек потпуно упије сву величину невоље тек када је прочита из много туђих речи и очију.

— Ало, Фекас, ало! — провали из микрофона. — Још четрнаест сати. Онда смо коначно ту. Чујеш ли нас? Припреми топлу гозбу, промрзли смо. Ова канта је напрела, смрзавамо се. Чујеш ли нас?

Фекас откачи микрофон.

— Чујем те добро, Марсел.

— Ало, Фекас, јеси ли ту?

— Ту сам, чујем вас!

— Изгледа нема никога — рече Марсел некоме. — Не одговарају.

Фекас се загледа у микрофон.

— Не ради — промрмља. — Марсел, Марсел!

У собу упаде младић.

— Шта је, Јан? Јесте ли стигли?

— Стигли? Он је мртав и зелен у својој кабини — зајеца. — Шта је то, Фекас, шта је то?

Човеку соба постаде тескобна и врућа. Ваздух који је удисао поста му кужан и труо. Загрцну се, скоро поврати.

— Хајдемо одавде — рече.

— Хајдемо — помаче уснама младић.

Станица на Диони била је један од главних пунктова на који су слетале транспортне летелице и одатле односиле руду на прераду. Сваких шест земаљских месеци стизала је нова екипа за рад у руднику. Смена која је напуштала окна бесплатно је, о трошку компаније, одлазила на дуги опоравак и назад на Земљу. Компанија је лако подносила трошкове опоравка ислужених рудара. Јер, мало њих се враћало из рудника. Онима који су стизали потребнија је била болница но опоравилиште. А болнице нису биле у надлежности управе рудника.

Фекас није дуго седео у кабини. Оставио је обамрлог младића и кренуо низ ходник.

У енергетском одељењу, на столу за рад, лежао је инжењер Дилис Ф. М.

— Мртав — процеди. — Мртав.

Дотаче тело дугим леђиром. Оно се окрену на страну и паде на под. Фекас потрча у амбуланту. Сети се дугог низа књига на полицама, лексикона и енциклопедија.

— Глупост — помисли. — Ја ту не могу помоћи. О медицини не знам ништа.

Стаде на пола пута и врати се. Тела су избацили из станице. На температури од минус четрдесет пет, прекривени танким ледом, ни су више личили на људе. Били су као смрзло поређано дрвеће.

У великој соби се окупила група живих: Фекас, Јан, Мартин, Темида, Тиа и Јансен; шесторо.

Пријатељства склопљена из дуга времена, љубави никле из нужде, без могућности избора, због потребе за топлином и нежношћу, мржње и презири, дивљења и захвалности, све се то распукло и здробило, остало скамењено у вре-

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

С истога цвета пчела мед, а паук отров скупља.

(Руска народна мудрост)

мену, усахло у трену, онда када је будућност постала неизвесна и мало могућа.

На средини собе, у тишини, загледали су се и тражили у туђим очима знаке болести. Свако је био затворен у своју љуштуру патње непробојну за све осим за зелено умирање.

— Ви знате зашто смо прекинули рад — тромо рече Фекас. — Станица Диона је заражена. Болест је непозната, тиме страшнија. Нико од нас неће напустити ово место.

— Лекар и није потребан. О болести зна колико и сви ми: ништа.

— Може се покушати — рече Јансен.

— Не може — каза Фекас.

— Свако може узети одело и кренути возилом — рече Мартин.

Фекас одмахну главом.

— Зашто? — упита Темида.

— Пре пола часа уништио сам и возило и одела.

— Ви! — врисну Тиа. — Ви располажете нашим радом и управљате њиме. У реду. Али, ви сте се усудили и нешто друго: осудили сте нас на чекање и смрт!

— Не ја — промукло рече Фекас. — Несрећа.

— Шта предлажете? — упита Темида.

— Чекаћемо. Можда ће се болест стишати, заситити жртвама и нестати. Зараза не сме да се шири. Шта би било да допре до насељених градова? До тада ћемо оправити радио.

— А шта ако се зараза не стиша? Фекас оћута.

— Ви, Фекас, не верујете у наше спасење! — викну Јансен.

— Не.

Мртви тренутак паде на одају. Унезверена лица су тражила крив це. Али, они су били мртви и слеђени пред станицом. Једини на кога се могао сручити очај био је Фекас. Он је то осетио. Подиже револвер.

— Разиђите се.

Радио закрча.

— Ало, Фекас, чујеш ли ме?

Мартин притрча микрофону. — Марсел, Марсел! — викао је.

— Фекас, зашто нисте оправили ту справу? Ако, ја ћу ипак говорити.

— Марсел, ја сам, Мартин!

— Не чује те — каза Фекас. — Радио је у квару.

— Фекас — крчало је из звучника. — Ни сам не знам како ћу издржати ово време до станице. Девет часова! И много и мало. Човече, после шест месеци рудника! Рајске долине, млака бистра вода...

Све нас то чека. Бар неке од нас у возилу.

— Разиђите се — оштро рече Фекас. Оклевали су. — Одмах — викну и подиже цев.

Када напустише собу, Фекас још неколико тренутака послуша Марселов глас и искључи радио. Уђе у кабину. Пустио је музику. Познати тонови били су животни и стварни као радост нечега што му више не припада. Покуша да замисли Марсела: висок, атлетски грађен младић. Његово ведро лице га је подсећало на далеког, заборављеног сина. Марсел је то осе ћао и узвраћао му искреном, готово детињом срдачношћу.

Устао је са лежаја и откопчао дугме на футроли оружја. Пошао је низ ходник. Помисли: колико ли је времена прошло? Сат, два, пет сати?

Зашто нас нико не поздрави?

Смрт је, заточена са људима под куполом, дивљала у неспутаној моћи. Чекао је да и њега докрајчи. Погледа кроз прозор. На тридесетак метара од станице, као две ста туе, виде тела двојице људи: Јансена и Мартина. — Бар су покушали, помисли Фекас. — Негде ту под ледом, или на њему, гамижу и комешају се невидљиви пипци болести. Продиру кроз метал, стакло и пластику. Све остаје нетакнуто и сјајно, само човек постаје мртав, укочен и зелен.

— Фекас, ту смо! — затрешта из звучника. — Видимо твоју црвену кућицу! Погледај уз планину. Долазимо, долазимо!

Возило је клизило по леду на модрој литици секући планину по ширини. За собом је остављало ши роке трагове гусеница и црну нит сагорелих гасова.

Фекасу искрсну Марселово насмејано лице. Некако у исти мах помисли на затегнуту, испуцалу, зеленкасту Анину кожу.

— Не, не... застења.

Одгурну се од прозора и потрча у складиште.

— Дај и мени, Симоне — рече Марсел другу до себе. Симон погледа још једном кроз стакло и даде му дурбин.

— Шта је то? — рече. — Никога од њих да нам се јави или нас поздрави.

— Не знам. Можда и не знају да долазимо — каза Марсел. — Пробаћу опет да их назовем.

Тешко намести слушалицу на уши. Дуго их је доводио у ред.

— Шта мислиш, Марсел, како ће те Фекас гледати?

— Како? — рече сетно младић. — Без руке и ока, са ожиљком на лицу. Не знам. Ваљда исто као и пре.

— Сажаљење и љубав иду заједно — рече Симон. — Али, никада дуго.

— Погледај доле! — викну Марсел. — Чини ми се да је неко изишао из станице. Ах, па то је Фекас.

Фекас у неколико тренутака осмотри планину а затим лагано подиже цев, прислони је на слепоочницу и повуче. Скоро у истом моменту моћни тутањ потресе слеђену долину. Лед попуца и крену низ стрмину. Велику црвену станицу обухватише пламен и дим.

Високо у планини, затрпани и притиснути обурваним ледом, Марсел и Симон су чинили очајничке покушаје да ослободе возило. Остали су само тихо јечали. Било им је тешко, ужасно тешко. Један је био без руке, други без ногу. Али, били су живи.

укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) РОМАН КЊИЖЕВНИКА СА СЛИКЕ, 11) сувише велико, 13) ознака на аутомобилима из Призрена, 15) немани, аждаје, 16) градски плато, 17) лична заменица, 18) водени зглавкар, 20) друго, 22) римски филозоф-песник (Лукреције), 23) име нашег књижевника Мекулија, 24) зејтин, 26) једна од игара на срећу, 27) део намештаја, 28) комедијаш, пајац у циркусу, 30) чокот винове лозе, 31) показна заменица, 32) драг, 33) обред, церемонијал, 35) једно превозно средство, 37) букет, кита, 38) немио, 40) два комада, 41) два суседна слова у ћирилици, 42) годишњак, летопис, 44) римско божанство смрти и подземља, 45) поен, 46) део коњске опреме, 47) Обар, 49) грчки бог ветра, 50) видар, 52) негација, 53) становник једне азијске државе, 55) део теразија 56) аутор романа „Три мускетара".

УСПРАВНО:

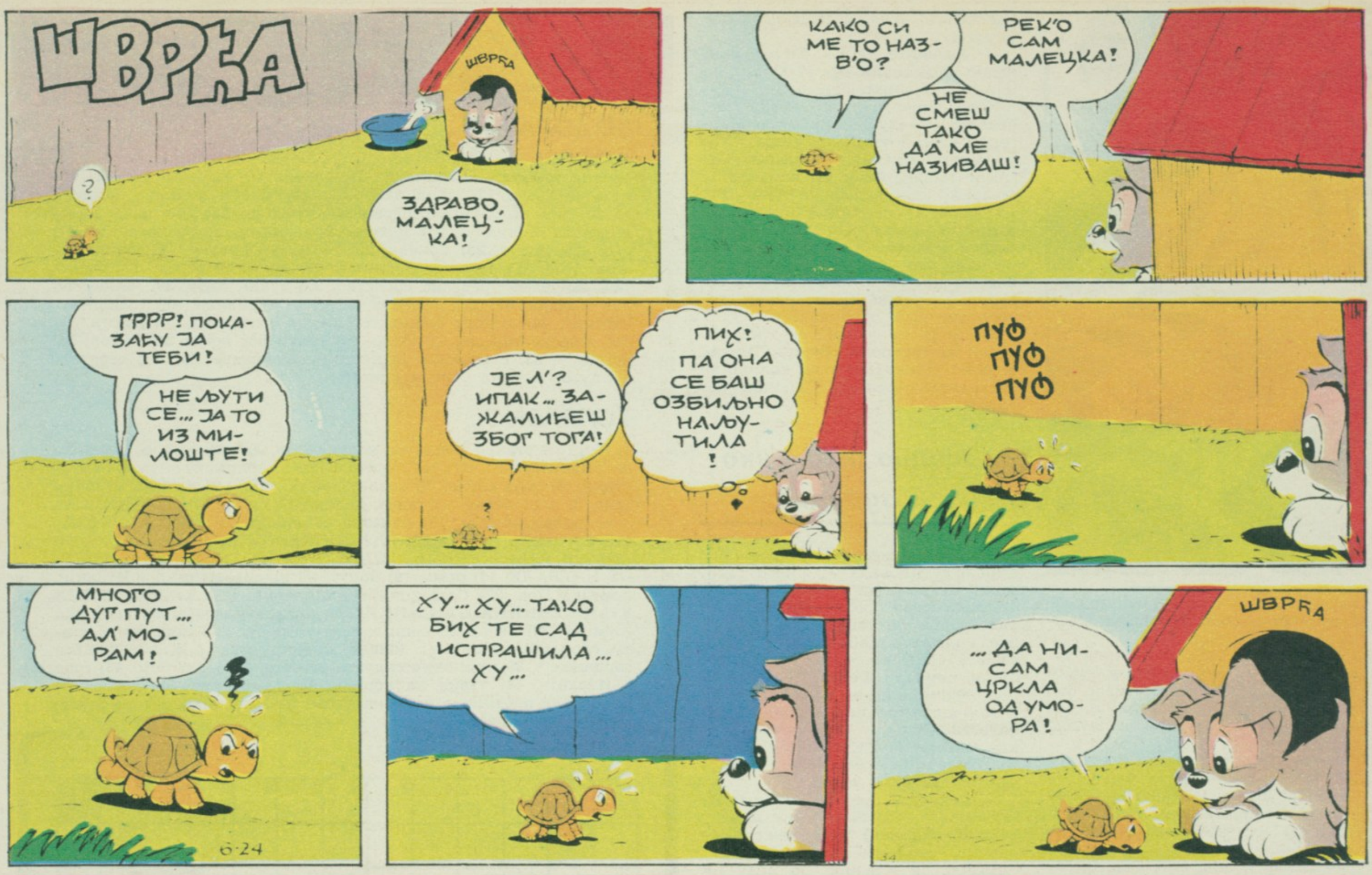
1) Који се стално понавља, непрекидан, 2) лекарска скраћеница на рецептима, 3) час, сат, 4) италијанска филмска глумица (Аго стина), 5) није свеже, 6) ауто-ознака за Пећ, 7) женски певачки глас, 8) наш певач забавних мелодија (Унгар), 9) скраћеница за електрокардиограм, 10) показна заменица, 12) ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАШЕГ САВРЕМЕНОГ КЊИЖЕВНИКА (види слику!), 14) РОМАН КЊИЖЕВНИКА СА СЛИКЕ, ДОБИТНИК ЊЕГОШЕВЕ НАГРАДЕ, 17) оган, 19) попут, на начин, 21) река у Италији, притока Поа, 22) предмет у облику круга, 25) КЊИГА ЕСЕЈА КЊИЖЕВНИКА СА СЛИКЕ, 28) држава у Азији, 29) хемијски елемент, 32) енглески социјалиста-утописта, 34) простор за стоку, обор, 36) иницијали нашег књижевника („Животопис без свршетка"), 39) гранична силуета објекта, 41) једна боја, 43) град у Италији, 44) узвик на кориди, 48) превремен, 51) посао, 54) иницијали презимена и имена нашег књижевника, аутора драме „Краљ Бетајнове".

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) Траса, 6) анекс, 11) Ресава, 13) апетит, 14) Осим, 15) пик, 17) сало, 18) нем, 19) навод, 21) рен, 22) он, 23) Раша, 24) Ру, 26) ро, ш, 27) Мини, 28) Боро, г, 30) амеба, 32) алгебра, 34) она, 35) Троа, 36) еа, 37) СТ, 38) тенк, 39) трс, 40) стопало, 42) урота, п, 44) рало, 45) Твен, 36) Е(нрико) Т(озели), 50) се, 51) Кра, 53) Сусак, 55) Тин, 56) талк, 58) СИВ, 59) Саси, 60) асфалт, 62) Алеман, 64) рнали, 65) атари.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" Живорад Стојановић. Уреднице: Кринка Витровић, телефон 324-191/525, Нурцихана Бојић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: годишња 220,00 дин, полугодишња 110,00 дин, тромесечна 55,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 440,00 дин, полугодишња 220,00 дин, тромесечна 110,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 64.—, Долар 25.—, Фф. 110.—, Шфр 66.—, Шкр. 108.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/II, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Код PEZ*-а је увек нешто ново!*

Ако радо узимаш PEZ *бомбоне*
и играш се PEZ *фигурицама,*
пошаљи нам 5 омотница
PEZ *бомбона, а ми ћемо*
ти послати лепу PEZ *књижицу.*
Као пријатељ PEZ *-а користићеш*
све погодности које ћемо ти
нудити из месеца у месец.
Читај сваког петка
на овом месту о новостима
за пријатеље PEZ *-а*

ХП КОЛИНСКА
ЉУБЉАНА
Kolinska

Омотнице шаљи на адресу:
„PEZ ПРИЈАТЕЉ", 61111 — ЉУБЉАНА, п.п. 8, заједно са твојим подацима. (Име и презиме, улица, кућни број, место и поштански број)

PEZ KLUB

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

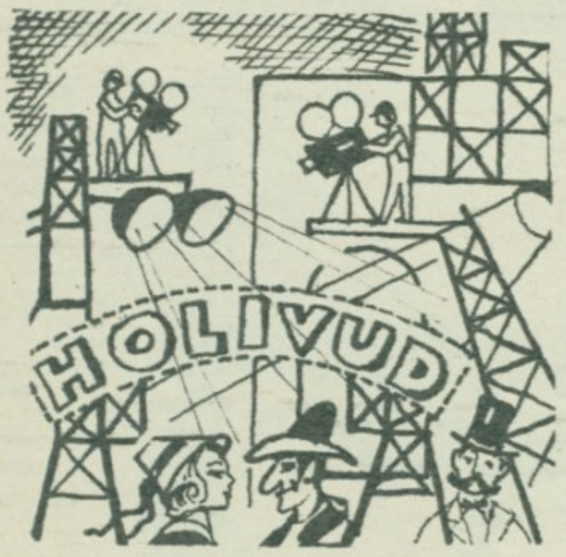
Драги Забавниче,

ПСИ И ГЛУМЦИ ИСКЉУЧЕНИ

Реци ми, ако знаш, када је и како настао филмски град Холивуд.

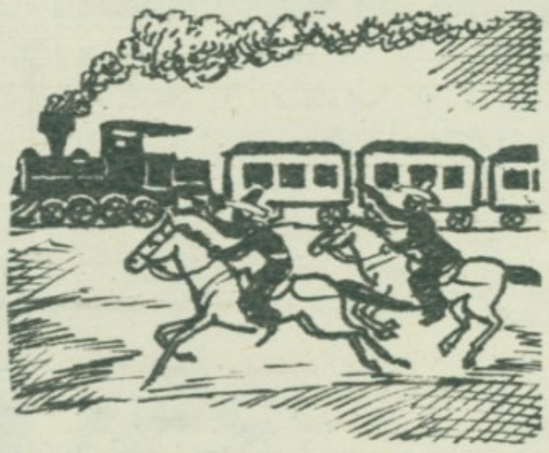
Зденка Јурковић, Дуго Село

Холивуд, град снова како га многи називају, био је пре седамдесет година сиромашно неугледно село од блатних колиба на периферији Лос Анђелеса. Те, 1908. године, извесни Селиц је у оближњем шумарку подигао филмски атеље. Место је било привлачно због јевтиног земљишта, малог пореза и издашног сунца (електрична расвета је тада била врло скупа, па се мало и користила).

Ускоро у Холивуд стижу и друге филмске екипе тако да 1910. године почиње велика сеоба из Њујорка и Чикага. Занимљиво је да су становници Холивуда у почетку избегавали филмске уметнике исписујући на собама за изнајмљивање. „Пси и глумци искључени".

Данас је Холивуд, може се слободно рећи, седиште не само филмске продукције САД него и највећи центар „седме уметности" у свету. Покривајући близу 60 одсто светског тржишта, са преко 30000 запослених и око 500 акредитованих новинара из целог света, Холивуд остаје и даље сан многих филмских уметника.

задивљена сликама на екрану: воз се котрљао а око њега су јурили коњаници пуцајући. Тако нешто није дотад виђено. Био је то први „каубојски" филм — **„Велики напад на воз"** у режији Едвина Портера са Максом Аронсоном и Џорџом Брансом у главним улогама. Ова данас наивна филмска прича трајала је непуних седамнаест минута.

Успех је био ван сваког очекивања. Знатижељна публика опседала је биоскопску дворану у потрази за картом више. Да би задовољили потребе публике, продуценти су почели да снимају филм за филмом. Тако је, на пример, глумац Макс Аронсон, јунак „Великог напада на воз", за 373 недеље снимио 373 филма. „Каубојски" филмови постали су права индустрија.

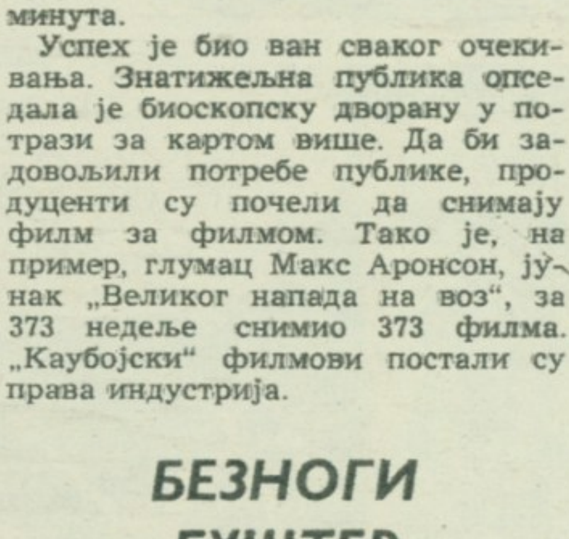
БЕЗНОГИ ГУШТЕР

Да ли је истина да постоји врста гуштера који немају ноге?

Коста Лопичић, Лесковац

У областима Калифорније постоје две врсте малих гуштера које многи називају безногим. Као припадници породице Anniellidae они немају спољне трагове удова а ни ушне отворе. Пошто живе искључиво у земљи, користе главу као „алатку" за укопавање. Гуштери у приобалним деловима Калифорније пребивају само на пешчаном тлу, јер је копање тврде земље велик напор.

Проводећи већи део живота под земљом на дубини од око 10 сантиметара, ови безноги гмизавци откривају инсекте чулом пипања.

ПУЦЊИ НА ПЛАТНУ

Знаш ли како се зове и кад је први пут снимљен тзв. каубојски филм?

Милутин Карацић, Титоград

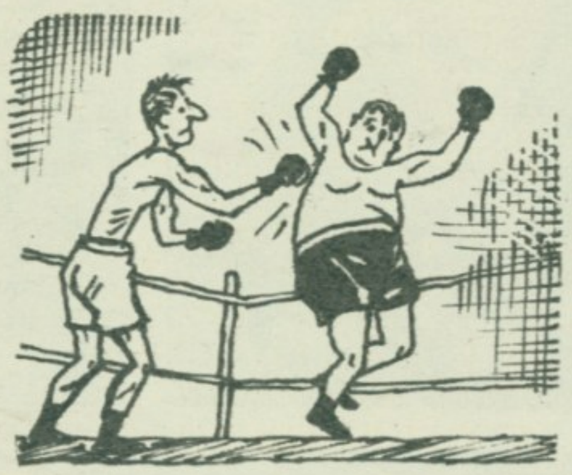
Године 1903. публика у малом градићу Гелвстону, у САД, била је

НОКАУТ »МУВАША«

Интересује ме када је и где одржан боксерски меч за титулу професионалног првака у боксу у којем је разлика између боксера у тежини била највећа.

Андрија Попов, Свилајнац

У Бруклину, САД, 30. маја 1900. године одржан је меч за титулу апсолутног првака света у боксу између Боба Фитсимонса и Еда Дунхорста. Титулу је бранио Фитсимонс који је на мерењу пре самог меча био тежак 78 килограма а изазивач Дунхорст 141,5 кг. Меч, на изненађење присутних, није дуго трајао: горостас Дунхорст био је нокаутиран већ у другој рунди, а Фитсимонс је остао светски шампион.

МАТЕМАТИКА КАКО ЛАКО

»УРАЂЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ« - 4 књиге, садрже комплетну израду свих типова задатака из математике за I, II, III и IV разред гимназије, техничких и осталих средњих школа. Шаљемо поузећем. Цена сваке књиге **80 дин.** Све 4 књиге - комплет само **250 дин.**
АДРЕСА: **МАТЕМАТИКА — 71000 Сарајево, ПП 64**

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

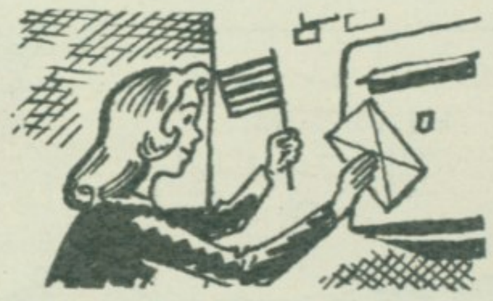
Желела бих да стекнем пријатеље из моје домовине. Волим забавну, поп и рок музику. Хоби ми је скупљање значака. Имам 15 година. Весна Јовановић, 18510 Владичин Хан, О. Ш. Ц. „Јован Скерлић" раз. I/2

Имам 16 година. Желела бих да се дописујем са младима широм наше земље. Волим спорт и забавну музику. **Светлана Ристановић, 11050 Београд, Финансијска школа, Милана Ракића 42**

Жељела бих да се дописујем са младима из наше земље. Имам 16 година. Волим све што воле млади. **Сенка Копрена, 78000 Бања Лука, Милоша Матића 17**

Имам 8 година и волела бих да се преко Забавника дописујем са вршњацима из целе земље. **Јелена Манојловић, 37000 Крушевац, Веце Корчагина („Рубин") 72/XII**

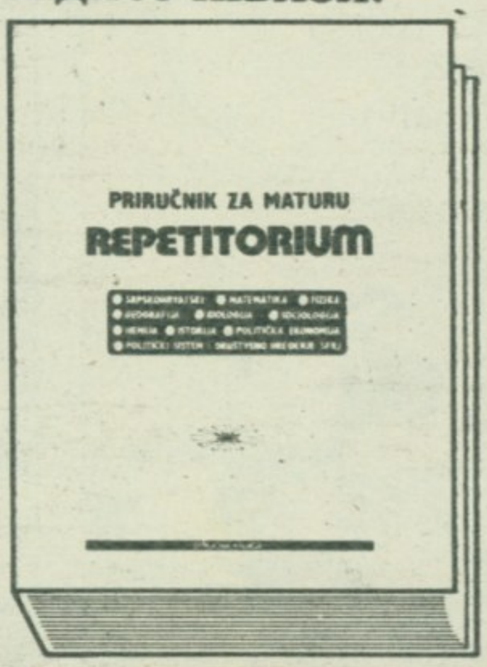
Желио бих да се дописујем са дјевојкама и младићима из цијеле Југославије. **Сенад Омеровић, 71000 Сарајево, Хумка 23**

Волим спорт, забавну музику и навијач сам „Партизана". Вољела бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље од 13 до 15 година. **Мирјана Стијеповић, 81304 Голубовци, Цијевна**

УЧЕНИЦИ — СРЕДЊОШКОЛЦИ!

ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — **репетиторијумом** — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биологије, хемије, физике, математике, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда. Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, **тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године,** а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре.

РЕПЕТИТОРИЈУМ можете добити поузећем по цени од 100.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбеницом на НИП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ", Француска 7, 11001 Београд, поштански фах 23.

WALT DISNEY

МИКИ

КУПИЋУ СЕБИ ЈЕДАН СОМБРЕРО!

МЕНЕ ДАНАС ХРАНА НЕ ИНТЕРЕСУЈЕ...

...НАМЕРАВАМ ДА КУПИМ ЈЕДАН ВЕЛИКИ МЕКСИКАНСКИ ШЕШИР!

НАВРАТИТЕ КРОЗ ЈЕДАН САТ ДА МЕ ПРОБУДИТЕ!

ОНАКО ЋУ МАЛО... ПО МЕКСИКАНСКИ... ДА ОДРЕМАМ!

А МИ МОЖЕМО У КУПОВИНУ!

ОХ! КИША! ШТА ЛИ ЈЕ СА ШИЉОМ?

НЕ БРИНИ...

СУВЕНИРИ

Distributed by King Features Syndicate.

...НИЈЕ МАЛИ! ВАЉДА ЗНА ДА СЕ СКЛОНИ ОД КИШЕ!

Copyright © 1976 Walt Disney Productions World Rights Reserved

КУПИЛА САМ СВЕ ШТО САМ НАМЕРАВАЛА! САД МОЖЕМО ПО ШИЉУ!

10-31

ПА... ОН, ИЗГЛЕДА, **НИЈЕ** НИ ПРИМЕТИО ДА ЈЕ КИША ПАДАЛА!

ЗЗЗ